

Σχέδιο Νόμου
Του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών
με τίτλο

«Οδηγώντας με ασφάλεια: Εκσυγχρονισμός πλαισίου εκπαίδευσης και εξέτασης υποψήφιων οδηγών και οδηγών για τη χορήγηση αδειών οδήγησης οχημάτων, διατάξεις σχετικά με την οδήγηση ατόμων με αναπηρία, ρυθμίσεις για την ταξινόμηση και την κυκλοφορία οχημάτων ιστορικού ενδιαφέροντος, και λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών»

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	
ΜΕΡΟΣ Α΄ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
Άρθρο 1	Σκοπός
Άρθρο 2	Αντικείμενο
Άρθρο 3	Ορισμοί
ΜΕΡΟΣ Β΄ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΗ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΟΔΗΓΩΝ ΚΑΙ ΟΔΗΓΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΔΕΙΩΝ ΟΔΗΓΗΣΗΣ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΗ	
Άρθρο 4	Γενικές ρυθμίσεις εκπαίδευσης και εξέτασης υποψήφιων οδηγών
Άρθρο 5	Ειδική θεωρητική εκπαίδευση
Άρθρο 6	Θεωρητική εξέταση
Άρθρο 7	Επιτηρητές θεωρητικής εξέτασης
Άρθρο 8	Διαδικασία θεωρητικής εξέτασης
Άρθρο 9	Δειγματοληπτικός έλεγχος ταυτοπροσωπίας υποψήφιων οδηγών και οδηγών
Άρθρο 10	Θεωρητική εξέταση ατόμων που δεν έχουν ολοκληρώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση, ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και όσων δεν γνωρίζουν την ελληνική γλώσσα
Άρθρο 11	Θεωρητική εξέταση κωφών και βαρήκων υποψήφιων οδηγών και οδηγών
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ	
Άρθρο 12	Πρακτική εκπαίδευση
Άρθρο 13	Πρακτική δοκιμασία
Άρθρο 14	Διαδικασία πρακτικής δοκιμασίας υποψήφιων οδηγών και οδηγών
Άρθρο 15	Οπτικοακουστική καταγραφή πρακτικής δοκιμασίας
Άρθρο 16	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Αδειών Οδήγησης «Τέθριππον»
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΕΞΕΤΑΣΤΕΣ ΚΑΙ ΕΠΟΠΤΕΣ	
Άρθρο 17	Μητρώο Εξεταστών Πρακτικής Δοκιμασίας Υποψήφιων Οδηγών και Οδηγών
Άρθρο 18	Υποχρεώσεις των Εξεταστών

Άρθρο 19	Μητρώο Εποπτών
Άρθρο 20	Επιτροπή Εποπτείας και Ενστάσεων
Άρθρο 21	Αποζημίωση Εξεταστών, Εποπτών και μελών Επιτροπής Εποπτείας και Ενστάσεων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	
Άρθρο 22	Κριτήρια και Αποτελέσματα Αξιολόγησης Εξεταστών
Άρθρο 23	Διαδικασία υποβολής ενστάσεων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΟΔΗΓΗΣΗ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ	
Άρθρο 24	Κέντρα αξιολόγησης ικανότητας και προετοιμασίας οδήγησης για άτομα με κινητικά προβλήματα
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄ ΑΔΕΙΕΣ ΟΔΗΓΗΣΗΣ – ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΟΔΗΓΩΝ – ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	
Άρθρο 25	Άδειες οδήγησης – Κυρώσεις – Άδειες εκπαιδευτών υποψηφίων οδηγών – Τροποποίηση του άρθρου 94 του ν. 2696/1999 (Α΄ 57)
Άρθρο 26	Οικονομικά θέματα σχετικά με τις άδειες οδήγησης και πιστοποιητικά επαγγελματικής ικανότητας – Τροποποίηση του άρθρου 52 του ν. 4155/2013 (Α΄ 120)
Άρθρο 27	Άσκηση του επαγγέλματος εκπαιδευτή υποψήφίων οδηγών
Άρθρο 28	Έκδοση Ψηφιακής Άδειας Οδήγησης
ΜΕΡΟΣ Γ΄ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ	
Άρθρο 29	Στοιχεία κυκλοφορίας οχημάτων ιστορικού ενδιαφέροντος
Άρθρο 30	Χορήγηση στοιχείων κυκλοφορίας σε όχημα ιστορικού ενδιαφέροντος
Άρθρο 31	Τεχνικός έλεγχος
Άρθρο 32	Τέλη κυκλοφορίας οχήματος ιστορικού ενδιαφέροντος
Άρθρο 33	Όροι κυκλοφορίας οχημάτων ιστορικού ενδιαφέροντος
ΜΕΡΟΣ Δ΄ ΚΥΡΩΣΕΙΣ, ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Β΄ ΚΑΙ Γ΄	
Άρθρο 34	Κυρώσεις και διοικητικά πρόστιμα
Άρθρο 35	Εξουσιοδοτικές διατάξεις Μέρους Β΄ και Γ΄
Άρθρο 36	Μεταβατικές διατάξεις Μέρους Β΄ και Γ΄
Άρθρο 37	Καταργούμενες Διατάξεις Μέρους Β΄ και Γ΄
ΜΕΡΟΣ Ε΄ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΕΠΙΒΑΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ	
Άρθρο 38	Θέσπιση ανώτατου ορίου ηλικίας οδηγών φορτηγών και λεωφορείων - Αίτηση συνταξιοδότησης ιδιοκτήτη άδειας φορτηγού δημοσίας ή ιδιωτικής χρήσης
Άρθρο 39	Ρυθμίσεις θεμάτων ΚΤΕΛ και ΚΤΕΛ Α.Ε. – Αντικατάσταση άρθρου 13 ν. 2963/2001
Άρθρο 40	Ορισμός οργάνων εξέτασης καταγγελιών για την εφαρμογή διατάξεων των Κανονισμών (ΕΚ) 181/2011, 1371/2007 και 2006/2004 για τα δικαιώματα επιβατών και την προστασία των καταναλωτών – Αντικατάσταση των παρ. 4 και 6 του άρθρου 26 του ν. 4313/2014
Άρθρο 41	Θέση σε κυκλοφορία μεταχειρισμένων Ε.Δ.Χ. οχημάτων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄	

ΘΕΜΑΤΑ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΧΡΗΣΗΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ	
Άρθρο 42	Απώλεια και αμετάκλητη ανάκληση ιδανικού μεριδίου - Αντικατάσταση άρθρου 4 ν.δ. 1061/1971
Άρθρο 43	Καταβλητέο τίμημα εξαγοράς ιδανικού μεριδίου – Αντικατάσταση άρθρου 5 ν.δ. 1061/1971
Άρθρο 44	Ανάκληση προς παραχώρηση ιδανικού μεριδίου – Αντικατάσταση άρθρου 6 ν.δ. 1061/1971
Άρθρο 45	Θέματα Πειθαρχικών Συμβουλίων για Ε.Δ.Χ. αυτοκίνητα – Τροποποίηση του άρθρου 103 του ν. 4070/2012
Άρθρο 46	Θέματα χορήγησης ή ανανέωσης ειδικής άδειας οδήγησης Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτου – Τροποποίηση άρθρου 95 ν. 4070/2012
Άρθρο 47	Αντικατάσταση Ε.Δ.Χ. τουριστικών αυτοκινήτων– Τροποποίηση παρ. 1 της υπ’ αριθ. 34942/2982/1989 (Β’ 694) απόφασης του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’	
ΘΕΜΑΤΑ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	
Άρθρο 48	Άρση παρακράτησης κυριότητας για οχήματα ιδιωτικής χρήσης σε περίπτωση οριστικής διαγραφής – Προσθήκη παρ. 3 στο άρθρο 50 του ν. 4784/2021 (Α’ 40)
Άρθρο 49	Ρυθμίσεις για τα οχήματα του Αγίου Όρους
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ’	
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΣΤΑΘΜΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΚΤΕΟ	
Άρθρο 50	Χώροι στάθμευσης υφιστάμενου κτιρίου ως στεγασμένοι σταθμοί αυτοκινήτων
Άρθρο 51	Κατάρτιση ελεγκτικού προσωπικού Κ.Τ.Ε.Ο. - Τροποποίηση άρθρου 37 ν.2963/2001
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε’	
ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ	
Άρθρο 52	Τιμολογιακή πολιτική Σιδηροδρομικών Επιχειρήσεων που εκτελούν σύμβαση παροχής Υποχρεώσεων Δημόσιας Υπηρεσίας (ΥΔΥ) - Τροποποίηση άρθρου 11 ν. 3891/2010
Άρθρο 53	Εκκαθάριση υποχρεώσεων συμβάσεως παροχής Υποχρέωσης Δημόσιας Υπηρεσίας στις επιβατικές σιδηροδρομικές μεταφορές - Τροποποίηση άρθρου 12 ν. 3891/2010
Άρθρο 54	Λειτουργία Εκπαιδευτικών Κέντρων – Επικαιροποίηση συστήματος ελέγχου και κυρώσεων - Τροποποίηση άρθρων 23 και 29 του ν. 3911/2011 (Α’ 12)
Άρθρο 55	Ακατάσχετο της χρηματοδότησης του διαχειριστή υποδομής – Τροποποίηση παρ. 5 άρθρου 8 ν. 4408/2016
Άρθρο 56	Ανάπτυξη και βελτίωση της ασφάλειας των σιδηροδρόμων – Τροποποίηση άρθρου 56 Κεφαλαίου Β’ ν.4632/2019
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ’	
ΟΔΙΚΕΣ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ	
Άρθρο 57	Συνέχιση λειτουργίας των Ιδιότυπων Μεταφορικών Εταιρειών (ΙΜΕ) - Τροποποίηση άρθρου 2 ν.3887/2010 (Α’ 174)
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ’	
ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΕΠΟΠΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	
Άρθρο 58	Παράταση ισχύος κανονιστικών όρων συλλογικών συμβάσεων εργασίας και διαιτητικών αποφάσεων

Άρθρο 59	Θέματα συμβάσεων προμηθειών Οργανισμού Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών Α.Ε.
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Ε΄	
Άρθρο 60	Μεταβατικές Διατάξεις Μέρους Ε΄
Άρθρο 61	Καταργούμενες Διατάξεις Μέρους Ε΄
ΜΕΡΟΣ ΣΤ΄ ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ	
Άρθρο 62	Έναρξη ισχύος

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Σκοπός

Σκοπός του παρόντος είναι:

1. Η αντιμετώπιση της διαφθοράς και της αδιαφάνειας του συστήματος εξετάσεων για τη χορήγηση αδειών οδήγησης, ο εκσυγχρονισμός της εκπαιδευτικής ύλης και της δοκιμαστικής διαδικασίας με γνώμονα την προαγωγή της οδικής ασφάλειας της χώρας, μέσω της διαμόρφωσης ενός σύγχρονου πλαισίου θεωρητικής και πρακτικής εκπαίδευσης και εξέτασης των υποψήφιων οδηγών και οδηγών, καθώς και του καθορισμού ενός συστήματος ελέγχου και εποπτείας των διαδικασιών και αξιολόγησης των εξεταστών.
2. Η αντιμετώπιση των διοικητικών και νομικών στρεβλώσεων που έχουν ανακύψει εξαιτίας της κυκλοφορίας οχημάτων ιστορικού ενδιαφέροντος με ειδικές πινακίδες κυκλοφορίας χορηγηθείσες από ιδιωτικούς φορείς που δραστηριοποιούνται στον χώρο αυτό, η δημιουργία ενός σαφούς και αποτελεσματικού νομικού πλαισίου που προσδιορίζει τις προϋποθέσεις χαρακτηρισμού οχημάτων ως ιστορικού ενδιαφέροντος και την διαδικασία θέσης αυτών σε δημόσια κυκλοφορία υπό όρους διαφάνειας σε σχέση με τα λοιπά οχήματα, μέσω της χορήγησης στα οχήματα ιστορικού ενδιαφέροντος κρατικών στοιχείων κυκλοφορίας, του καθορισμού των όρων κυκλοφορίας, της καθιέρωσης τεχνικού ελέγχου, της θέσπισης υποχρέωσης καταβολής τελών κυκλοφορίας, της καταγραφής τους σε ηλεκτρονικό μητρώο του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών ώστε να εξαλειφθούν οι περιπτώσεις καταχρηστικής και έκνομης κυκλοφορίας οχημάτων ιστορικού ενδιαφέροντος.
3. Η αντιμετώπιση ζητημάτων που άπτονται των επιβατικών μεταφορών, των οχημάτων δημόσιας και ιδιωτικής χρήσης, των σταθμών εξυπηρέτησης οχημάτων, των σιδηροδρομικών μεταφορών, των εποπτευόμενων φορέων του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, καθώς και των οδικών εμπορευματικών μεταφορών, μέσω της

επικαιροποίησης, της απλούστευσης και του εκσυγχρονισμού των μηχανισμών και των διαδικασιών που διέπουν τα εν λόγω ζητήματα.

Άρθρο 2

Αντικείμενο

Αντικείμενο του παρόντος είναι:

1. Η αναμόρφωση του συστήματος θεωρητικής και πρακτικής εκπαίδευσης των υποψήφιων οδηγών και οδηγών, της διεξαγωγής των θεωρητικών εξετάσεων και πρακτικών δοκιμασιών για τη χορήγηση όλων των κατηγοριών αδειών οδήγησης οχημάτων, η ρύθμιση του ελέγχου, της εποπτείας και της αξιολόγησης των σχετικών διαδικασιών, έτσι ώστε οι διαδικασίες αυτές να διεξάγονται υπό όρους αυξημένης αποτελεσματικότητας και διαφάνειας.
2. Η ρύθμιση της ταξινόμησης και κυκλοφορίας των οχημάτων ιστορικού ενδιαφέροντος με στόχο την προαγωγή του ρόλου τους ως τμήματος της εθνικής και παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς και την ανάδειξη της ιστορικής και αισθητικής αξίας τους.
3. Η ρύθμιση ζητημάτων αρμοδιότητας του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών με στόχο την απλοποίηση των σχετικών διαδικασιών, την ίση μεταχείριση και βέλτιστη εξυπηρέτηση των πολιτών.

Άρθρο 3

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος ισχύουν οι εξής ορισμοί:

1. «Φορέας εξετάσεων»: οι υπηρεσίες μεταφορών και επικοινωνιών των περιφερειακών ενοτήτων της Χώρας που είναι αρμόδιες για τη διενέργεια των θεωρητικών εξετάσεων και των πρακτικών δοκιμασιών των υποψήφιων οδηγών και οδηγών για τη χορήγηση όλων των κατηγοριών αδειών οδήγησης.
2. «Ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες»: σημαντικές δυσκολίες μάθησης εξαιτίας αισθητηριακών, νοητικών, γνωστικών, αναπτυξιακών προβλημάτων, ψυχικών και νευροψυχικών διαταραχών οι οποίες, σύμφωνα με τη διεπιστημονική αξιολόγηση, επηρεάζουν τη διαδικασία της σχολικής προσαρμογής και μάθησης. Στους μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες συγκαταλέγονται ιδίως όσοι παρουσιάζουν διαταραχές ομιλίας – λόγου, ειδικές μαθησιακές δυσκολίες όπως δυσλεξία, δυσγραφία, δυσαριθμησία, δυσαναγνωσία, δυσορθογραφία, σύνδρομο ελλειμματικής προσοχής με ή χωρίς υπερκινητικότητα. Στην κατηγορία μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες δεν εμπίπτουν οι μαθητές με χαμηλή σχολική επίδοση που συνδέεται αιτιωδώς με εξωγενείς παράγοντες, όπως γλωσσικές ή πολιτισμικές ιδιαιτερότητες.
3. «Μελέτη περίπτωσης»: θέμα θεωρητικής εξέτασης υποψήφιων οδηγών σχετικά με πραγματική κατάσταση την οποία μπορεί να αντιμετωπίσει ένας οδηγός κατά την οδήγηση,

ώστε να αξιολογηθεί η οδηγική συμπεριφορά του, επίγνωση κινδύνου και η εγρήγορσή του σε δυνητικό κίνδυνο και η αντίληψή του ως προς την οδική ασφάλεια.

4. «Πρακτική δοκιμασία»: η δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς των υποψήφιων οδηγών ή των οδηγών ως προς τις δεξιότητες οδήγησής τους, η οποία περιλαμβάνει ειδικές δοκιμασίες και πορεία στο δημόσιο οδικό δίκτυο της χώρας υπό κανονικές συνθήκες κυκλοφορίας.

5. «Επόπτες»: οι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Εποπτών που ασκούν εποπτεία στο έργο των υπεύθυνων για την διεξαγωγή των θεωρητικών εξετάσεων και πρακτικών δοκιμασιών των υποψήφιων οδηγών και οδηγών για τη χορήγηση άδειας οδήγησης.

6. «Εποπτεία»: ο έλεγχος ο οποίος διενεργείται από τους Επόπτες, ως μέλη της Επιτροπής Εποπτείας και Ενστάσεων, στις θεωρητικές και πρακτικές δοκιμασίες των υποψήφιων οδηγών και των οδηγών μέσω: α) τακτικών δειγματοληπτικών επιτόπιων ελέγχων, β) εκτάκτων επιτόπιων ελέγχων, γ) ελέγχων κατόπιν καταγγελιών και δ) απομακρυσμένης εποπτείας, βάσει δειγματοληψίας ή κατόπιν καταγγελίας ή ένστασης.

7. «Αξιολόγηση»: η συστηματική αποτίμηση της αρμόδιας κατά τον Οργανισμό του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών οργανικής μονάδας ως προς τη διενέργεια των πρακτικών δοκιμασιών των υποψήφιων οδηγών και οδηγών επί τη βάση των αποτελεσμάτων της Εποπτείας, καθώς και των λοιπών διαθέσιμων σε αυτήν στοιχείων.

8. «Επιτροπή Εποπτείας και Ενστάσεων»: η τριμελής Επιτροπή η οποία είναι υπεύθυνη για τη διενέργεια της απομακρυσμένης εποπτείας και την εξέταση των ενστάσεων των υποψήφιων οδηγών και οδηγών.

9. «Φορέας χαρακτηρισμού οχήματος ιστορικού ενδιαφέροντος»: Φορέας ο οποίος υποδεικνύεται από την Διεθνή Ομοσπονδία Αυτοκινήτου (Δ.Ο.Α.), την Διεθνή Ομοσπονδία Μοτοσικλέτας (Δ.Ο.Μ.), την Διεθνή Ομοσπονδία Παλαιών Οχημάτων (Δ.Ο.Π.Ο.) και το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, αρμόδιος για να χαρακτηρίζει «Όχημα ιστορικού ενδιαφέροντος», να εκδίδει και να χορηγεί την «Βεβαίωση χαρακτηρισμού οχήματος ιστορικού ενδιαφέροντος», καθώς και το «Πιστοποιητικό συμμόρφωσης οχήματος ιστορικού ενδιαφέροντος».

10. «Όχημα ιστορικού ενδιαφέροντος»: Κάθε όχημα που έχει ηλικία τριάντα (30) τουλάχιστον ετών από το έτος κατασκευής του, ο ειδικός τύπος του δεν κατασκευάζεται πλέον, από ιστορικής απόψεως συντηρείται και διατηρείται στην αρχική του κατάσταση και δεν έχει υποστεί ουσιαστική αλλαγή στα τεχνικά χαρακτηριστικά των κατασκευαστικών του στοιχείων και πληροί το σύνολο των νομικών προϋποθέσεων και τεχνικών προδιαγραφών των διεθνών κανονισμών που θέτουν η Δ.Ο.Α., η Δ.Ο.Μ., η Δ.Ο.Π.Ο. και το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, κατά περίπτωση, και χαρακτηρίζεται ως τέτοιο από τον «Φορέα χαρακτηρισμού οχήματος ιστορικού ενδιαφέροντος».

11. «Βεβαίωση χαρακτηρισμού οχήματος ιστορικού ενδιαφέροντος»: Βεβαίωση που εκδίδεται και χορηγείται από τους Φορείς χαρακτηρισμού οχήματος ιστορικού ενδιαφέροντος δια της οποίας χαρακτηρίζεται ένα όχημα ως ιστορικού ενδιαφέροντος.

12. «Πιστοποιητικό συμμόρφωσης οχήματος ιστορικού ενδιαφέροντος»: Πιστοποιητικό που εκδίδεται και χορηγείται από τους Φορείς χαρακτηρισμού οχήματος ιστορικού ενδιαφέροντος διά του οποίου βεβαιώνεται η συμμόρφωση οχήματος ιστορικού ενδιαφέροντος με τις προϋποθέσεις του παρόντος νόμου.

13. «Φορέας διοργανώσεων οχημάτων ιστορικού ενδιαφέροντος»: Φορέας που διενεργεί τις διοργανώσεις της περ. ε' του άρθρου 49 του ν. 2696/1999 (Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, Α'57).

ΜΕΡΟΣ Β'

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΗ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΟΔΗΓΩΝ ΚΑΙ ΟΔΗΓΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΔΕΙΩΝ ΟΔΗΓΗΣΗΣ ΟΧΗΜΑΤΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΗ

Άρθρο 4

Γενικές ρυθμίσεις εκπαίδευσης και εξέτασης υποψηφίων οδηγών

1. Προϋπόθεση για την παρακολούθηση της θεωρητικής και πρακτικής εκπαίδευσης, καθώς και για την εξέταση των υποψηφίων οδηγών είναι ο εφοδιασμός τους με το αντίστοιχο Δελτίο Εκπαίδευσης Εξέτασης (Δ.Ε.Ε.). Το Δ.Ε.Ε. είναι έντυπο με τριετή ισχύ, το οποίο περιλαμβάνει όλα τα απαραίτητα στοιχεία του υποψηφίου, καθώς και μνημόνιο δοκιμασιών προσόντων και συμπεριφοράς και εκδίδεται από το Φορέα Εξετάσεων κατόπιν της διενέργειας ιατρικής εξέτασης υποψηφίων οδηγών και οδηγών από οποιονδήποτε ιδιώτη ιατρό των ειδικοτήτων του Παραρτήματος ΙΙΙ του π.δ. 51/2012 (Α' 101) που διατηρεί νόμιμο ιατρείο στη χώρα ή από οποιονδήποτε ιατρό των ιδίων ειδικοτήτων, ο οποίος συμμετέχει ή είναι μέλος ιατρικής εταιρείας οποιασδήποτε νομικής μορφής και έχει την έδρα της στη χώρα. Η ως άνω διαδικασία διενέργειας ιατρικής εξέτασης ισχύει και για την ανανέωση αδειών οδήγησης οχημάτων.

2. Για την παρακολούθηση θεωρητικής και πρακτικής εκπαίδευσης οι υποψήφιοι οδηγοί για τη χορήγηση άδειας οδήγησης οχημάτων κατηγορίας Β, όπως αυτή ορίζεται στην περ. στ της παρ. 1 του άρθρου 3 του π.δ. 51/2012, πρέπει να έχουν συμπληρώσει το δέκατο έβδομο (17^ο) έτος της ηλικίας τους.

3. Προκειμένου να λάβουν μέρος στη θεωρητική εξέταση και στην πρακτική δοκιμασία, οι υποψήφιοι οδηγοί υποχρεούνται να έχουν πραγματοποιήσει τον ελάχιστο αριθμό ωρών θεωρητικής εκπαίδευσης, όπως προβλέπεται στην απόφαση της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 35, και πρακτικής εκπαίδευσης, όπως προβλέπεται στην απόφαση της περ. δ) της παρ. 1 του άρθρου 35, σύμφωνα με τις προδιαγραφές του Παραρτήματος ΙΙ του π.δ. 51/2012 περί ελάχιστων απαιτήσεων για τις εξετάσεις οδήγησης. Ο Φορέας Εξετάσεων της οικείας Περιφέρειας είναι αρμόδιος για τον προγραμματισμό της διεξαγωγής της θεωρητικής εξέτασης και πρακτικής δοκιμασίας.

4. Στους υποψήφιους οδηγούς που έχουν πραγματοποιήσει τον ελάχιστο αριθμό ωρών θεωρητικής και πρακτικής εκπαίδευσης, σύμφωνα με την παρ. 3, χορηγούνται βεβαίωση για την πιστοποίηση της θεωρητικής εκπαίδευσης υπογεγραμμένη από τον Διευθυντή Σπουδών του Κέντρου Θεωρητικής Εκπαίδευσης Υποψηφίων Οδηγών (ΚΕ.Θ.Ε.Υ.Ο.), όπως αυτό προβλέπεται στο άρθρο 8 του π.δ. 208/2002 (Α' 194) και αντίστοιχα βεβαίωση για απόδειξη ολοκλήρωσης της πρακτικής εκπαίδευσης υπογεγραμμένη από τον ιδιοκτήτη ή τον νόμιμο εκπρόσωπο της Σχολής Οδηγών.

5. Οι υποψήφιοι οδηγοί που έχουν συμπληρώσει το δέκατο έβδομο (17^ο) έτος της ηλικίας τους και έχουν πραγματοποιήσει τον ελάχιστο αριθμό ωρών θεωρητικής και πρακτικής εκπαίδευσης οχημάτων κατηγορίας Β, δύνανται να λάβουν μέρος στις θεωρητικές εξετάσεις και πρακτικές δοκιμασίες για τη χορήγηση άδειας οδήγησης οχημάτων κατηγορίας Β, που πραγματοποιούνται από τον φορέα εξετάσεων.

6. Στους υποψηφίους της παρ. 5 που ολοκληρώνουν επιτυχώς την πρακτική δοκιμασία για τη χορήγηση άδειας οδήγησης οχημάτων κατηγορίας Β παρέχεται η δυνατότητα οδήγησης με συνοδό και χορηγείται προσωρινή άδεια οδήγησης, η οποία εκδίδεται σύμφωνα με τις διαδικαστικές προϋποθέσεις των άρθρων 42 έως 47 του ν. 4663/2020 (Α' 30).

7. Με την προσωρινή άδεια οδήγησης επιτρέπεται η συνοδευόμενη οδήγηση:

α) Εντός της Περιφερειακής Ενότητας του τόπου κατοικίας του ενδιαφερόμενου και ειδικά για την Περιφέρεια Αττικής εντός της Περιφέρειας.

β) Για χρονικό διάστημα έως και την ημερομηνία παραλαβής του εντύπου της άδειας οδήγησης που εκδίδεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Παραρτήματος Ι του π.δ. 51/2012 (Α' 101).

8. Ο συνοδός οδηγός απαιτείται να πληροί σωρευτικά τις εξής προϋποθέσεις:

α) να έχει συμπληρώσει την ηλικία των εικοσιπέντε (25) ετών,

β) να έχει στην κατοχή του άδεια οδήγησης κατηγορίας Β πάνω από πέντε (5) έτη και

γ) να έχει την άδεια οδήγησης σε ισχύ την οποία φέρει μαζί του.

9. Η άδεια οδήγησης του Παραρτήματος Ι του π.δ. 51/2012 (Α' 101) χορηγείται με τη συμπλήρωση της ηλικίας των δεκαοκτώ (18) ετών. Στην περίπτωση που ο οδηγός έχει υποπέσει σε παράβαση η οποία επισύρει ποινή αφαίρεσης της άδειας οδήγησης και με τη συμπλήρωση της προαναφερθείσας ηλικίας η ποινή αυτή βρίσκεται σε ισχύ, η άδεια οδήγησης χορηγείται μετά την επιβολή των προβλεπόμενων στον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (Κ.Ο.Κ.) κυρώσεων.

Άρθρο 5

Ειδική θεωρητική εκπαίδευση

1. Ειδική θεωρητική εκπαίδευση προβλέπεται για τους υποψηφίους οδηγούς:

α) που δεν έχουν ολοκληρώσει την υποχρεωτική φοίτηση στο δημοτικό σχολείο και στο γυμνάσιο σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 2 του ν. 1566/1985 (Α' 167),

β) με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες,

γ) οι οποίοι έχουν αναγνωριστεί ως δικαιούχοι διεθνούς προστασίας, ή

δ) οι οποίοι είναι κωφοί ή βαρήκοοι.

2. Για τους υποψηφίους της παρ. 1 προβλέπεται ειδική εκπαιδευτική προσέγγιση με τη χρήση ειδικού εκπαιδευτικού υλικού, το οποίο περιλαμβάνει ενδεικτικά εγχειρίδιο σε ψηφιακή μορφή, όπου η παρουσίαση της ύλης δύναται να γίνεται με ήχο, εικόνες, σκίτσα, πραγματικές φωτογραφίες, κείμενο και βίντεο στην ελληνική νοηματική γλώσσα.

Άρθρο 6

Θεωρητική εξέταση

1. Για την απόκτηση της άδειας οδήγησης οποιασδήποτε κατηγορίας, ο υποψήφιος υποβάλλεται σε θεωρητική εξέταση για να διαπιστωθεί ότι διαθέτει την απαιτούμενη γνώση των θεμάτων της θεωρητικής εκπαίδευσης που καθορίζονται με την περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 35 του παρόντος και των κανόνων οδικής κυκλοφορίας σύμφωνα με τις ελάχιστες απαιτήσεις του Παραρτήματος II του π.δ. 51/2012.
2. Σε θεωρητική εξέταση υποβάλλονται όσοι αιτούνται για πρώτη φορά άδεια οδήγησης για τις κατηγορίες B, AM, A1, A2 ή A, C1 ή C, D1 ή D σε Ερωτηματολόγια που αποτελούνται από ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής και Μελέτες Περίπτωσης, όπως καθορίζονται με την απόφαση της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 35.
3. Το υλικό των εξετάσεων διατίθεται και σε ξένες γλώσσες, πέραν της ελληνικής, όπως προβλέπεται στην απόφαση της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 35. Επίσης, διατίθεται στην ελληνική με χρήση ακουστικών με ήχο, καθώς και στην ελληνική νοηματική γλώσσα.
4. Οι ερωτήσεις που περιλαμβάνονται στα Ερωτηματολόγια ορίζονται με τυχαία επιλογή από Τράπεζα Θεμάτων Θεωρητικής Εξέτασης (Τ.Θ.Θ.Ε.), η οποία συστήνεται και λειτουργεί στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών. Η Τ.Θ.Θ.Ε. αναθεωρείται ανά δύο (2) έτη με μέριμνα της Διεύθυνσης Οδικής Κυκλοφορίας και Ασφάλειας του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών. Δικαίωμα ένταξης ερωτήσεων στην Τ.Θ.Θ.Ε. έχουν οι εκπαιδευτές οδήγησης, τα μέλη της Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας που έχει συγκροτηθεί με την υπ' αρ. 21794/2015/4-7-2018 απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών «Συγκρότηση της Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής Αναθεώρησης του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (Κ.Ο.Κ.) στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών» (ΥΟΔΔ 398), καθώς και τα μέλη αντίστοιχων νομοπαρασκευαστικών επιτροπών που συστήνονται σύμφωνα με την περ. β) της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 2366/1995 (Α' 256), οι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Εξεταστών του άρθρου 17 και στο Μητρώο Εποπτών του άρθρου 19, το προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας και όσοι άλλοι καθορίζονται με την απόφαση της περ. γ) της παρ. 1 του άρθρου 35.

Άρθρο 7

Επιτηρητές θεωρητικής εξέτασης

1. Οι επιτηρητές της θεωρητικής εξέτασης είναι υπάλληλοι των κατηγοριών ΠΕ, ΤΕ και ΔΕ των υπηρεσιών Μεταφορών και Επικοινωνιών της οικείας Περιφερειακής Ενότητας και ορίζονται με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη. Για τον σκοπό αυτό καταρτίζεται πίνακας με τα στοιχεία των επιτηρητών.
2. Βάσει του πίνακα της παρ. 1, την ημέρα των εξετάσεων, ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Μεταφορών και Επικοινωνιών της Περιφερειακής Ενότητας ορίζει δύο (2) τουλάχιστον υπαλλήλους της οικείας Διεύθυνσης, ανά αίθουσα, ως επιτηρητές της θεωρητικής εξέτασης.
3. Με απόφαση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Μεταφορών και Επικοινωνιών της Περιφερειακής Ενότητας, δύνανται να ορίζονται ως επιτηρητές της θεωρητικής εξέτασης και υπάλληλοι άλλων υπηρεσιών της Περιφερειακής Ενότητας, βάσει του πίνακα της παρ. 1
4. Ειδικώς στις Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας, ο οικείος Περιφερειάρχης δύνανται να ζητήσει να ορισθούν ως επιτηρητές και υπάλληλοι από Διευθύνσεις που ανήκουν

σε άλλες Περιφέρειες, εκτός της Αττικής και της Κεντρικής Μακεδονίας, αντίστοιχα. Στην περίπτωση αυτή, ο ορισμός του υπαλλήλου πραγματοποιείται με κοινή απόφαση των οικείων Περιφερειαρχών.

5. Οι υπάλληλοι που αναφέρονται στην παρ. 4 ενημερώνονται για τον ορισμό τους ως επιτηρητές κατά την αμέσως προηγούμενη εργάσιμη ημέρα από την ημέρα των εξετάσεων, με μέριμνα του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Μεταφορών και Επικοινωνιών της Περιφερειακής Ενότητας που ζητά τον ορισμό τους.

6. Υπεύθυνος της αίθουσας ορίζεται ο μεγαλύτερος σε κατηγορία και βαθμό και στην περίπτωση ισόβαθμων ο επιτηρητής με περισσότερο πλεονάζοντα χρόνο στο συγκεκριμένο βαθμό.

Άρθρο 8

Διαδικασία θεωρητικής εξέτασης

1. Ο υποψήφιος προσέρχεται στην αίθουσα των εξετάσεων την ημέρα και ώρα που αναγράφεται στο Δ.Ε.Ε. και επιδεικνύει στους επιτηρητές της θεωρητικής εξέτασης το Δ.Ε.Ε. και την ταυτότητά του ή τη σχετική προσωρινή βεβαίωση της αρμόδιας αστυνομικής αρχής ή το διαβατήριό του ή, εφόσον δεν είναι Έλληνας πολίτης, την άδεια διαμονής του ή την Άδεια Διαμονής Ενιαίου Τύπου (Α.Δ.Ε.Τ.) και σε περίπτωση που αυτή δεν έχει χορηγηθεί την απόφαση χορήγησης Α.Δ.Ε.Τ., που χορηγεί η Υπηρεσία Ασύλου του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου.

2. Κάθε εξεταστικό κέντρο είναι εξοπλισμένο: α) με φορητή συσκευή με την οποία ανιχνεύεται οποιαδήποτε μορφή ασύρματης επικοινωνίας, η οποία χρησιμοποιείται από τους επιτηρητές κατά την είσοδο των υποψηφίων στην αίθουσα των εξετάσεων, καθώς και κατά τη διάρκεια της εξέτασης, β) με φορητή κάμερα με αποσπώμενη κάρτα μνήμης, με την οποία πραγματοποιείται στιγμιαία λήψη φωτογραφίας κάθε υποψηφίου κατά την είσοδό του στο εξεταστικό κέντρο, πριν από την έναρξη της διαδικασίας θεωρητικής εξέτασης και γ) με οθόνη η οποία αναπαράγει οπτικοακουστικό υλικό για την ενημέρωση που προβλέπεται στην παρ. 4 πριν από την έναρξη της θεωρητικής εξέτασης. Ο ως άνω εξοπλισμός ελέγχεται και τίθεται σε λειτουργία με μέριμνα και ευθύνη των επιτηρητών της θεωρητικής εξέτασης.

3. Πριν από την έναρξη της θεωρητικής εξέτασης των υποψηφίων οδηγών και οδηγών διενεργείται έλεγχος ταυτοπροσωπίας σε δυο στάδια:

α) Σε πρώτο στάδιο από τους επιτηρητές της θεωρητικής εξέτασης βάσει των προσωπικών στοιχείων του υποψηφίου, όπως εμφανίζονται στην οθόνη των υπολογιστών που βρίσκονται στο εξεταστικό κέντρο, στο Δ.Ε.Ε. και στα έγγραφα της παρ. 1. Ο υποψήφιος φέρει την αποκλειστική ευθύνη για την ορθή αναγραφή των προσωπικών του στοιχείων στα προαναφερόμενα έγγραφα. Αν, κατά τον έλεγχο ταυτοπροσωπίας, διαπιστωθούν διαφορές στα προσωπικά στοιχεία των υποψηφίων, όπως αναγραμματισμός ονόματος, ο υποψήφιος αποβάλλεται από τη διαδικασία θεωρητικής εξέτασης με ευθύνη του υπευθύνου της αίθουσας. Ο υποψήφιος που αποβάλλεται από τη διαδικασία έχει το δικαίωμα να υποβάλει αίτηση διόρθωσης των προσωπικών του στοιχείων στο φορέα εξετάσεων, ο οποίος, μετά από τη διόρθωση, επαναπρογραμματίζει τη συμμετοχή του υποψηφίου στη θεωρητική εξέταση, β) Σε δεύτερο στάδιο, με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων. Για την εισαγωγή τους στο εξεταστικό σύστημα, οι υποψήφιοι κάνουν χρήση ψηφιακών διαπιστευτηρίων. Η

αυθεντικοποίηση των υποψηφίων γίνεται κατόπιν επιλογής ενός από τους τρόπους που προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 24 του ν. 4727/2020 (Α' 184).

4. Αν, κατά τη διενέργεια των ελέγχων ταυτοπροσωπίας της παρ. 3 ή κατόπιν άσκησης ελέγχου από τους επόπτες του Μητρώου Εποπτών, διαπιστωθεί απόπειρα τέλεσης ή τέλεση πλαστογραφίας ή παραπλάνησης των επιτηρητών της θεωρητικής εξέτασης ή των εποπτών ως προς την ταυτότητα του υποψηφίου, ή αν ο υποψήφιος καταλαμβάνεται να υποβοηθείται με οποιοδήποτε τρόπο, ή να παραβαίνει τις υποχρεώσεις που καθορίζονται με την απόφαση της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 35, ο υποψήφιος αποβάλλεται από τη διαδικασία θεωρητικής εξέτασης με ευθύνη των επιτηρητών της θεωρητικής εξέτασης, και σε περίπτωση παρουσίας επόπτη με ευθύνη του επόπτη, και ακυρώνεται το Δ.Ε.Ε.. Ο υποψήφιος έχει δικαίωμα επανέκδοσης του Δ.Ε.Ε. και εκ νέου προγραμματισμού συμμετοχής του στη θεωρητική εξέταση μετά από την πάροδο δύο (2) ετών από τη διαπίστωση της παράβασης και την εκ νέου παρακολούθηση των ελάχιστων απαιτούμενων μαθημάτων θεωρητικής εκπαίδευσης που προβλέπονται στην περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 35.

Άρθρο 9

Δειγματοληπτικός έλεγχος ταυτοπροσωπίας υποψήφίων οδηγών και οδηγών

1. Η ψηφιακή φωτογραφία των υποψηφίων χρησιμοποιείται αποκλειστικά για τη διενέργεια, σε δεύτερο χρόνο, δειγματοληπτικού ελέγχου ταυτοπροσωπίας από την αρμόδια κατά τον Οργανισμό του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών οργανική μονάδα. Για τη διενέργεια του δειγματοληπτικού ελέγχου ταυτοπροσωπίας, η ψηφιακή φωτογραφία του υποψηφίου, που λαμβάνεται σύμφωνα με την περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 8, διασταυρώνεται, με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων, με την αντίστοιχη φωτογραφία που συμπεριλαμβάνεται στο Δ.Ε.Ε. του υποψηφίου.

2. Οι ψηφιακές φωτογραφίες των υποψηφίων αποθηκεύονται στην αποσπώμενη κάρτα μνήμης, η οποία μετά το πέρας της θεωρητικής εξέτασης αποστέλλεται, με μέριμνα των επιτηρητών της θεωρητικής εξέτασης, στην Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών της Περιφέρειας. Τα ανωτέρω δεδομένα διατηρούνται για τον σκοπό της διενέργειας δειγματοληπτικού ελέγχου ταυτοπροσωπίας, καθώς και τη στατιστική επεξεργασία για χρονικό διάστημα που δεν ξεπερνάει τους τέσσερις (4) μήνες από την ημέρα διεξαγωγής της θεωρητικής εξέτασης. Μετά το πέρας του ως άνω χρονικού διαστήματος, οι φωτογραφίες διαγράφονται. Κατ' εξαίρεση, αν έχει εκκινήσει και βρίσκεται σε εξέλιξη οποιαδήποτε δικαστική ή διοικητική διαδικασία ή διαδικασία απομακρυσμένης εποπτείας σύμφωνα με το άρθρο 20, οι φωτογραφίες διατηρούνται μέχρι την ολοκλήρωση των διαδικασιών αυτών, λαμβανομένων των απαραίτητων τεχνικών και οργανωτικών μέτρων για την ασφάλεια της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Τα εν λόγω μέτρα καταγράφονται σε κατάλληλες πολιτικές ασφαλείας για το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών που ενεργεί ως Υπεύθυνος Επεξεργασίας, και για τις Περιφέρειες που εκτελούν πράξεις επεξεργασίας ως Εκτελούντες την Επεξεργασία, σύμφωνα με το άρθρο 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 (L 119) και τον ν. 4624/2019 (Α' 137).

3. Αν, κατά τη διενέργεια του δειγματοληπτικού ελέγχου ταυτοπροσωπίας, διαπιστωθεί η τέλεση πλαστογραφίας ή παραπλάνησης των επιτηρητών της θεωρητικής εξέτασης ή των εποπτών ως προς την ταυτότητα του υποψηφίου:

α) Ο υποψήφιος θεωρείται ότι απέτυχε στη θεωρητική εξέταση και το Δ.Ε.Ε. ακυρώνεται. Ο υποψήφιος έχει δικαίωμα υποβολής αίτησης επανέκδοσης του Δ.Ε.Ε. και εκ νέου προγραμματισμού συμμετοχής στη θεωρητική εξέταση μετά από την πάροδο δύο (2) ετών από τη διαπίστωση της παράβασης. Για την επανέκδοση του Δ.Ε.Ε. και τη συμμετοχή του στη θεωρητική εξέταση απαιτείται η εκ νέου παρακολούθηση των ελάχιστων απαιτούμενων μαθημάτων θεωρητικής εκπαίδευσης που προβλέπονται στην περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 35.

β) αν, κατά τη διαπίστωση της παράβασης, ο υποψήφιος έχει ολοκληρώσει την πρακτική εκπαίδευση και την αντίστοιχη δοκιμασία και του έχει χορηγηθεί προσωρινή άδεια οδήγησης ή άδεια οδήγησης, ανακαλείται η προσωρινή άδεια ή η άδεια οδήγησης που του έχει χορηγηθεί. Ο υποψήφιος έχει δικαίωμα υποβολής αίτησης επανέκδοσης του Δ.Ε.Ε. και εκ νέου προγραμματισμού συμμετοχής του στη θεωρητική εξέταση και πρακτική δοκιμασία, μετά από την πάροδο δύο (2) ετών από τη διαπίστωση της παράβασης. Για την επανέκδοση του Δ.Ε.Ε. και τη συμμετοχή του στις εξετάσεις, απαιτείται η εκ νέου παρακολούθηση των ελάχιστων απαιτούμενων μαθημάτων θεωρητικής και πρακτικής εκπαίδευσης που προβλέπονται στις περ. β) και δ) της παρ. 1 του άρθρου 35 αντίστοιχα.

Άρθρο 10

Θεωρητική εξέταση ατόμων που δεν έχουν ολοκληρώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση, ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και όσων δεν γνωρίζουν την ελληνική γλώσσα

1. Ειδική θεωρητική εξέταση προβλέπεται για τους υποψήφιους οδηγούς:

α) που δεν έχουν ολοκληρώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση,

β) με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

γ) που δεν γνωρίζουν την ελληνική γλώσσα.

2. Πέραν των προβλεπόμενων στο άρθρο 8, για τη θεωρητική εξέταση των ανωτέρω κατηγοριών υποψηφίων οδηγών ισχύουν, αντίστοιχα, τα ακόλουθα:

α) Οι υποψήφιοι για την απόκτηση άδειας οδήγησης όλων των κατηγοριών οχημάτων, που δεν έχουν ολοκληρώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση, όπως αυτή ορίζεται στην παρ. 3 του άρθρου 2 του ν. 1566/1985 (Α' 167), υποβάλλονται σε ειδική θεωρητική εξέταση με τη βοήθεια προσωπικών ακουστικών του μηχανογραφικού συστήματος με εκφώνηση των αντίστοιχων ερωτηματολογίων. Για την υπαγωγή τους στη θεωρητική εξέταση του πρώτου εδαφίου οι υποψήφιοι υποβάλλουν υποχρεωτικά, ταυτόχρονα με την αίτηση για αρχική έκδοση του Δ.Ε.Ε., βεβαίωση της Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων ότι δεν έχουν ολοκληρώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση ή, αν

τέτοια βεβαίωση δεν δύναται να εκδοθεί, βεβαίωση περί μη έκδοσης και μη ύπαρξης διαθέσιμων στοιχείων της Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

β) Η θεωρητική εξέταση των υποψήφιων οδηγών οι οποίοι παρουσιάζουν ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες πραγματοποιείται με τη διαδικασία της περ. α). Για την υπαγωγή τους στην διαδικασία αυτή, οι υποψήφιοι υποβάλλουν στον Φορέα Εξετάσεων ειδική διαγνωστική έκθεση η οποία χορηγείται ή έχει χορηγηθεί από κρατική δομή, ιδίως από τα Κέντρα Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης, ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ., ή Κέντρα Εκπαιδευτικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης (Κ.Ε.Σ.Υ.), ή Κέντρα Διαφοροδιάγνωσης, Διάγνωσης και Υποστήριξης Ειδικών Εκπαιδευτικών Αναγκών (ΚΕ.Δ.Δ.Υ.) ή Κέντρα Διάγνωσης, Αξιολόγησης και Υποστήριξης (Κ.Δ.Α.Υ.), τα Ιατροπαιδαγωγικά Κέντρα (ΙΠΔ), τα Κοινοτικά Κέντρα Ψυχικής Υγείας Παιδιών και Εφήβων (Κο.Κ.ε.Ψ.Υ.Π.Ε.), τα Κέντρα Ψυχικής Υγείας, καθώς και η Ειδική Διαγνωστική Επιτροπή Αξιολόγησης (Ε.Δ.Ε.Α.) που λειτουργεί στην Περιφερειακή Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, ή από εξειδικευμένο σε θέματα ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών ψυχίατρο.

γ) Υποψήφιοι που δεν γνωρίζουν την ελληνική γλώσσα δύναται να εξετάζονται σε μία από τις ξένες γλώσσες που είναι διαθέσιμες μέσω του κατάλληλου μηχανογραφικού συστήματος. Όσοι δεν γνωρίζουν κάποια από τις διαθέσιμες ξένες γλώσσες του συστήματος, αλλά κατανοούν την ελληνική γλώσσα, δύναται να εξετάζονται με τη διαδικασία της περ. α).

Άρθρο 11

Θεωρητική εξέταση κωφών και βαρήκων υποψήφιων οδηγών και οδηγών

1. Πέραν των προβλεπόμενων στο άρθρο 8, για τη θεωρητική εξέταση κωφών και βαρήκοων υποψήφιων οδηγών ή οδηγών ισχύουν τα ακόλουθα:

α) Πριν από την έναρξη της διαδικασίας θεωρητικής εξέτασης και με στόχο την ενημέρωσή τους ή την παροχή διευκρινίσεων από τους επιτηρητές δύναται να χρησιμοποιούν διερμηνέα ελληνικής νοηματικής γλώσσας ή χειλεανάγνωσης, η δαπάνη του οποίου βαρύνει τον ίδιο τον εξεταζόμενο, ή να κάνουν χρήση της Υπηρεσίας Εξ Αποστάσεως Διερμηνείας ή Χειλεανάγνωσης του Εθνικού Ιδρύματος Κωφών μέσω βιντεοκλήσης. Ο υποψήφιος οδηγός ή οδηγός δηλώνει στην αίτησή του για χορήγηση άδειας οδήγησης που υποβάλλει στο Φορέα Εξετάσεων ότι στη θεωρητική εξέταση θα κάνει χρήση διερμηνέα και η δήλωση αυτή αναγράφεται στο Δ.Ε.Ε.. Ο διερμηνέας, που προσέρχεται στον χώρο της θεωρητικής εξέτασης με μέριμνα του εξεταζομένου, διαθέτει πιστοποίηση από την Ομοσπονδία Κωφών Ελλάδας ή το Εθνικό Ίδρυμα Κωφών ή το Σωματείο Διερμηνέων Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας, την οποία επιδεικνύει στους επιτηρητές. Οι επιτηρητές αναφέρουν την πιστοποίηση και τα στοιχεία του διερμηνέα στο Δ.Ε.Ε.,

β) υποβάλλονται σε θεωρητική εξέταση με την προβολή βίντεο που εμφανίζεται στην οθόνη του ηλεκτρονικού υπολογιστή και περιλαμβάνει, τις ερωτήσεις, τις απαντήσεις, τα σχήματα

και τα κείμενα μεταφρασμένα στην ελληνική νοηματική γλώσσα, καθώς και υπότιτλους. Ο υποψήφιος επιλέγει τη σωστή απάντηση ακολουθώντας τις υποδείξεις του βίντεο.

2. Για την υπαγωγή τους στην θεωρητική εξέταση της παρ. 1, οι υποψήφιοι που είναι κωφοί ή βαρήκοοι υποβάλλουν στον Φορέα Εξετάσεων Πιστοποιητικό Αναπηρίας από το Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.) ή από τις Ανώτατες Υγειονομικές Επιτροπές Πιστοποίησης Αναπηρίας της παρ. 2 του άρθρου 17 του ν. 4058/2012 (Α' 63).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ

Άρθρο 12

Πρακτική εκπαίδευση

1. Η έναρξη των μαθημάτων της πρακτικής εκπαίδευσης για τη χορήγηση άδειας οδήγησης οποιασδήποτε κατηγορίας, πραγματοποιείται μόνο μετά από την περάτωση των μαθημάτων θεωρητικής εκπαίδευσης του υποψήφιου οδηγού στην κατηγορία Β και την επιτυχή θεωρητική εξέταση στην κατηγορία αυτή.

2. Κάθε υποψήφιος οδηγός που προσέρχεται στο φορέα εξετάσεων, προκειμένου να συμμετέχει σε πρακτική δοκιμασία, υποχρεούται να έχει παρακολουθήσει τα ελάχιστα μαθήματα πρακτικής εκπαίδευσης, σε αντίστοιχης κατηγορίας εκπαιδευτικό όχημα, που προβλέπονται στην απόφαση της περ. δ) της παρ. 1 του άρθρου 35. Υποψήφιος που έχει στην κατοχή του άδεια οδήγησης μιας εκ των κατηγοριών Β, ΑΜ, Α1, Α2, Α, C1, C, D1 ή D, δύναται, εφόσον το επιθυμεί, να παρακολουθήσει μαθήματα πρακτικής εκπαίδευσης σε αντίστοιχης κατηγορίας οχήματα νέας τεχνολογίας, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 2 του ν. 4710/2020 (Α' 142) .

Άρθρο 13

Πρακτική δοκιμασία

1. Μετά από την επιτυχή θεωρητική εξέταση και την ολοκλήρωση της πρακτικής εκπαίδευσης, ακολουθεί η πρακτική δοκιμασία για την κατηγορία οδήγησης που έχει ζητήσει ο υποψήφιος οδηγός.

2. Η πρακτική δοκιμασία υποψήφιων οδηγών για την απόκτηση άδειας οδήγησης κατηγορίας ΑΜ, Α1, Α2, Α χωρίζεται στα εξής τέσσερα (4) μέρη:

α) Προετοιμασία οδηγού και έλεγχοι ασφάλειας οχήματος, κατά την οποία ο υποψήφιος καλείται να απαντήσει σε προκαθορισμένες ερωτήσεις και να αποδείξει ότι διαθέτει τις απαραίτητες γνώσεις για την προετοιμασία ασφαλούς οδήγησης του οχήματος,

β) δοκιμασία ελιγμών, η οποία πραγματοποιείται εκτός οδικού δικτύου σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο ελιγμών,

γ) πορεία, η οποία συνίσταται στον έλεγχο της οδηγικής ικανότητας και συμπεριφοράς του οδηγού, εντός οδικού δικτύου, σε φυσιολογικές συνθήκες κυκλοφορίας υπό την καθοδήγηση του εξεταστή,

δ) πορεία χωρίς καθοδήγηση, η οποία συνίσταται στον έλεγχο της οδηγικής συμπεριφοράς του οδηγού και της ικανότητάς του για λήψη οδηγικών αποφάσεων, εντός οδικού δικτύου, σε φυσιολογικές συνθήκες κυκλοφορίας χωρίς την καθοδήγηση του εξεταστή, αλλά με τη χρήση πλοηγού.

3. Η πρακτική δοκιμασία υποψήφιων οδηγών για την απόκτηση άδειας οδήγησης κατηγορίας Β χωρίζεται στα εξής τέσσερα (4) μέρη:

α) Προετοιμασία οδηγού και έλεγχοι ασφάλειας οχήματος, κατά την οποία ο υποψήφιος καλείται να απαντήσει σε προκαθορισμένες ερωτήσεις και να αποδείξει ότι διαθέτει τις απαραίτητες γνώσεις για την προετοιμασία ασφαλούς οδήγησης του οχήματος,

β) πορεία, η οποία συνίσταται στον έλεγχο της οδηγικής ικανότητας, συμπεριλαμβανομένης της ικανότητας του οδηγού να πραγματοποιήσει ελιγμούς οπισθοπορείας, και συμπεριφοράς του οδηγού, εντός οδικού δικτύου, σε φυσιολογικές συνθήκες κυκλοφορίας υπό την καθοδήγηση του εξεταστή,

γ) δοκιμασίες στάθμευσης οχήματος που συνίστανται στον έλεγχο της οδηγικής ικανότητας του υποψήφιου οδηγού να πραγματοποιήσει ελιγμούς στάθμευσης του οχήματος, με ή χωρίς οπισθοπορεία, εντός και εκτός οδικού δικτύου, σε επιτρεπόμενο χώρο στάθμευσης,

δ) πορεία χωρίς καθοδήγηση, η οποία συνίσταται στον έλεγχο της οδηγικής συμπεριφοράς του οδηγού και της ικανότητάς του για λήψη οδηγικών αποφάσεων, σε φυσιολογικές συνθήκες κυκλοφορίας χωρίς την καθοδήγηση του εξεταστή, αλλά με τη χρήση πλοηγού.

3. Η πρακτική δοκιμασία υποψήφιων οδηγών για την απόκτηση άδειας οδήγησης κατηγορίας ΒΕ χωρίζεται στα εξής πέντε (5) μέρη:

α) Προετοιμασία οδηγού και έλεγχοι ασφάλειας οχήματος, κατά την οποία ο υποψήφιος καλείται να απαντήσει σε προκαθορισμένες ερωτήσεις και να αποδείξει ότι διαθέτει τις απαραίτητες γνώσεις για την προετοιμασία ασφαλούς οδήγησης του ρυμουλκού και ρυμουλκούμενου οχήματος,

β) ζεύξη και απόζευξη ρυμουλκούμενου οχήματος, όπου ο υποψήφιος καλείται να απαντήσει σε προκαθορισμένες ερωτήσεις για τον έλεγχο της ικανότητάς του να ζεύξει και να αποζεύξει με ασφάλεια το ρυμουλκούμενο όχημα,

γ) πορεία, η οποία συνίσταται στον έλεγχο της οδηγικής ικανότητας και συμπεριφοράς του οδηγού, εντός οδικού δικτύου, σε φυσιολογικές συνθήκες κυκλοφορίας υπό την καθοδήγηση του εξεταστή,

δ) δοκιμασίες οπισθοπορείας και στάθμευσης οχήματος που συνίστανται στον έλεγχο της οδηγικής ικανότητας του υποψήφιου οδηγού να πραγματοποιήσει ελιγμούς οπισθοπορείας και στάθμευσης του ρυμουλκού και του ρυμουλκούμενου οχήματος, εντός και εκτός οδικού δικτύου, σε επιτρεπόμενο χώρο στάθμευσης,

ε) πορεία χωρίς καθοδήγηση, η οποία συνίσταται στον έλεγχο της οδηγικής συμπεριφοράς του οδηγού και της ικανότητάς του για λήψη οδηγικών αποφάσεων, σε φυσιολογικές συνθήκες κυκλοφορίας χωρίς την καθοδήγηση του εξεταστή, αλλά με τη χρήση πλοηγού.

4. Η πρακτική δοκιμασία υποψήφιων οδηγών για την απόκτηση άδειας οδήγησης κατηγορίας C1, C, D1, D, C1E, CE, D1E, DE χωρίζεται στα εξής πέντε (5) μέρη:

- α) Προετοιμασία οδηγού και έλεγχοι ασφάλειας οχήματος, κατά την οποία ο υποψήφιος καλείται να απαντήσει σε προκαθορισμένες ερωτήσεις και να αποδείξει ότι διαθέτει τις απαραίτητες γνώσεις για την προετοιμασία ασφαλούς οδήγησης του οχήματος,
- β) ζεύξη και απόζευξη συρμού και αρθρωτού οχήματος, όπου ο υποψήφιος καλείται να απαντήσει σε προκαθορισμένες ερωτήσεις για τον έλεγχο της ικανότητάς του να ζεύξει και να αποζεύξει με ασφάλεια τον συρμό ή το αρθρωτό όχημα,
- γ) πορεία, η οποία συνίσταται στον έλεγχο της οδηγικής ικανότητας και συμπεριφοράς του οδηγού, εντός οδικού δικτύου, σε φυσιολογικές συνθήκες κυκλοφορίας υπό την καθοδήγηση του εξεταστή,
- δ) δοκιμασίες οπισθοπορείας και στάθμευσης οχήματος που συνίστανται στον έλεγχο της οδηγικής ικανότητας του υποψήφιου οδηγού να πραγματοποιήσει ελιγμούς οπισθοπορείας και στάθμευσης του οχήματος, εντός και εκτός οδικού δικτύου, σε επιτρεπόμενο χώρο στάθμευσης,
- ε) πορεία χωρίς καθοδήγηση, η οποία συνίσταται στον έλεγχο της οδηγικής συμπεριφοράς του οδηγού και της ικανότητάς του για λήψη οδηγικών αποφάσεων, σε φυσιολογικές συνθήκες κυκλοφορίας χωρίς την καθοδήγηση του εξεταστή, αλλά με τη χρήση πλοηγού.
5. Για τον έλεγχο της ικανότητας, την αξιολόγηση των προσόντων και συμπεριφοράς, τη διάρκεια και τον τόπο εξέτασης των υποψήφιων οδηγών εφαρμόζονται οι ελάχιστες απαιτήσεις του Παραρτήματος II του π.δ. 51/2012.

Άρθρο 14

Διαδικασία πρακτικής δοκιμασίας υποψήφιων οδηγών και οδηγών

1. Ο Φορέας Εξετάσεων είναι αρμόδιος για τον προγραμματισμό της πρακτικής δοκιμασίας, αφού προσκομισθεί το Δ.Ε.Ε. του υποψηφίου από τον ίδιο ή από τον νόμιμο εκπρόσωπό του και εφόσον αποδεικνύεται με κάθε πρόσφορο μέσο η καταβολή του προβλεπόμενου στην παρ. 1 του άρθρου 52 του ν. 4155/2013 παραβόλου για την πρακτική δοκιμασία.
2. Η πρακτική δοκιμασία όλων των κατηγοριών αδειών οδήγησης υποψήφιων οδηγών και οδηγών γίνεται αποκλειστικά με τα οχήματα και τις μοτοσικλέτες των σχολών οδηγών, σε εκπαιδευτικό όχημα της κατηγορίας για την οποία ο εξεταζόμενος έχει ζητήσει την άδεια οδήγησης, με την υποχρεωτική παρουσία εκπαιδευτή που έχει την κατάλληλη άδεια για τον σκοπό αυτό.
3. Η πρακτική δοκιμασία όλων των κατηγοριών αδειών οδήγησης διενεργείται από έναν εξεταστή. Κατά τη διενέργεια πρακτικής δοκιμασίας υποψήφιων οδηγών και οδηγών αυτοκινήτων, παρίστανται μέσα στο όχημα ο εξεταστής, στη θέση του συνοδηγού, και ο εκπαιδευτής του υποψήφιου οδηγού, η θέση του οποίου βρίσκεται στο οπίσθιο τμήμα του οχήματος. Κατά τη διενέργεια πρακτικής δοκιμασίας υποψήφιων οδηγών και οδηγών φορτηγών και λεωφορείων, παρίστανται μέσα στο όχημα ο εξεταστής, η θέση του οποίου βρίσκεται στο μπροστινό τμήμα του οχήματος δίπλα στον οδηγό και έχει το χειρισμό των ποδομοχλών, και ο εκπαιδευτής του υποψήφιου οδηγού, η θέση του οποίου βρίσκεται δίπλα στον εξεταστή. Η πρακτική δοκιμασία των υποψήφιων οδηγών και οδηγών μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων πραγματοποιείται με τον υποψήφιο να επιβαίνει μόνος του επί της

εκπαιδευτικής μοτοσυκλέτας ή του εκπαιδευτικού μοτοποδηλάτου, ακολουθούμενος από εκπαιδευτικό όχημα.

4. Πριν από την έναρξη της πρακτικής δοκιμασίας, οι υποψήφιοι οδηγοί και οδηγοί έχουν το δικαίωμα ελεύθερης οδήγησης έως πέντε (5) λεπτών χωρίς να υπόκεινται σε αξιολόγηση, εφόσον το επιθυμούν. Ο χρόνος ελεύθερης οδήγησης προσμετράται στον συνολικό χρόνο διεξαγωγής της πρακτικής δοκιμασίας.

5. Η πρακτική δοκιμασία υποψήφιου οδηγού και οδηγού, όπως και η πρακτική εκπαίδευσή του, γίνονται σε αστικές οδούς στις οποίες παρουσιάζονται βαθμοί δυσκολίας και συνθήκες παρόμοιες με αυτές που συναντά κάθε οδηγός. Επίσης, εφόσον είναι δυνατόν, χρησιμοποιούνται οδοί εκτός κατοικημένων περιοχών, οδοί ταχείας κυκλοφορίας και αυτοκινητόδρομοι.

6. Οι οδηγίες και οι παρατηρήσεις του εξεταστή πρέπει να δίδονται με τρόπο ώστε να μπορούν να γίνουν κατανοητές από τους υποψήφιους οδηγούς και οδηγούς.

7. Οι υποψήφιοι οδηγοί και οδηγοί που είναι κωφοί ή βαρήκοοι, κατόπιν δήλωσής τους κατά την έκδοση του Δ.Ε.Ε. κάνουν χρήση της Υπηρεσίας Εξ Αποστάσεως Διερμηνείας ή Χειλεανάγνωσης του Εθνικού Ιδρύματος Κωφών μέσω βιντεοκλήσης, πριν από την έναρξη της πορείας ή χρησιμοποιούν διερμηνέα ελληνικής νοηματικής γλώσσας ή χειλεανάγνωσης, η δαπάνη του οποίου βαρύνει τον ίδιο τον εξεταζόμενο. Διαφορετικά, ο εξεταστής δεν διενεργεί την εξέταση. Ο διερμηνέας που προσέρχεται στον χώρο της πρακτικής δοκιμασίας με μέριμνα του εξεταζομένου, διαθέτει πιστοποίηση από την Ομοσπονδία Κωφών Ελλάδας ή το Εθνικό Ίδρυμα Κωφών ή το Σωματείο Διερμηνέων Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας, την οποία και επιδεικνύει στον εξεταστή.

8. Μετά το πέρας της πρακτικής δοκιμασίας, ο εξεταστής μεριμνά για τη σύνταξη πρακτικού διενέργειας της πρακτικής δοκιμασίας, το οποίο αποστέλλει υπογεγραμμένο στο φορέα εξετάσεων.

9. Μετά από την επιτυχή ολοκλήρωση της πρακτικής δοκιμασίας, χορηγούνται η προσωρινή άδεια οδήγησης σύμφωνα με την περ. α της παρ. 3 του άρθρου 42 του ν. 4663/2020 (Α' 30) και στη συνέχεια η άδεια οδήγησης για την κατηγορία την οποία έχει ζητήσει ο ενδιαφερόμενος. Αν ο υποψήφιος αποτύχει, υποχρεούται σε εκ νέου παρακολούθηση του ελάχιστου αριθμού μαθημάτων πρακτικής εκπαίδευσης που προβλέπεται στην απόφαση της περ. δ) της παρ. 1 του άρθρου 35.

Άρθρο 15

Οπτικοακουστική καταγραφή πρακτικής δοκιμασίας

1. Η πρακτική δοκιμασία των υποψήφιων οδηγών και οδηγών όλων των κατηγοριών οχημάτων καταγράφεται με τη χρήση οπτικοακουστικών μέσων.

2. Πριν από την έναρξη των πρακτικών δοκιμασιών για τις οποίες έχει προγραμματισθεί η συμμετοχή του, ο εξεταστής παραλαμβάνει φορητή κάμερα από την Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών της Περιφέρειας. Η φορητή κάμερα είναι, κατ' ελάχιστον, υψηλής ευκρίνειας, με δυνατότητα λήψης τριακοσίων εξήντα (360) μοιρών και διαθέτει μικρόφωνο και ειδική αποσπώμενη κάρτα μνήμης στην οποία αποθηκεύεται όλη η διαδικασία της πρακτικής δοκιμασίας.

3. Ο εξεταστής, κατόπιν διενέργειας ελέγχου της ορθής λειτουργίας της κάμερας και της σωστής τοποθέτησης της αποσπώμενης κάρτας μνήμης, τοποθετεί τη φορητή κάμερα με

ευθύνη του μέσα στο εκπαιδευτικό όχημα και θέτει αυτή σε λειτουργία. Για την καταγραφή της πρακτικής δοκιμασίας μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων, ο εξεταστής τοποθετεί με ευθύνη του τη φορητή κάμερα μέσα στο εκπαιδευτικό όχημα κατηγορίας Β, το οποίο ακολουθεί την εκπαιδευτική μοτοσικλέτα. Η κάμερα απεικονίζει ευδιάκριτα ολόκληρη την καμπίνα του οχήματος και τους συμμετέχοντες στη διαδικασία. Καθ' όλη τη διάρκεια της πρακτικής δοκιμασίας ο εξεταστής διασφαλίζει την ορθή λειτουργία της κάμερας και την καταγραφή της πρακτικής δοκιμασίας. Αν, πριν από την έναρξη της πρακτικής δοκιμασίας, διαπιστωθεί μη λειτουργία της κάμερας για οποιονδήποτε λόγο, η εξέταση δεν διενεργείται και δεν προσμετράται αυτή στον αριθμό εξετάσεων της παρ. 1 του άρθρου 21. Σε περίπτωση δυσλειτουργίας της κάμερας κατά τη διάρκεια της εξέτασης, η εξέταση διακόπτεται με ευθύνη του εξεταστή. Σε αμφότερες τις περιπτώσεις, η εξέταση του υποψηφίου επαναπρογραμματίζεται ατελώς για την πρώτη διαθέσιμη ημερομηνία.

4. Μετά το πέρας της εξέτασης ο εξεταστής αφαιρεί από το όχημα την κάμερα και εξάγει από αυτήν την αποσπώμενη κάρτα μνήμης. Εντός μιας (1) εργάσιμης ημέρας από τη λήξη της εξέτασης ο εξεταστής υποχρεούται να παραδώσει την κάμερα και την κάρτα μνήμης στη Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών της Περιφέρειας, μαζί με το πρακτικό δοκιμασίας σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 14 και, εφόσον ο υποψήφιος έχει επιτύχει, το Δ.Ε.Ε. του υποψηφίου. Ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Μεταφορών και Επικοινωνιών της Περιφέρειας παραλαμβάνει την κάμερα και την κάρτα μνήμης, αφού ελέγξει ότι η τελευταία περιέχει το προβλεπόμενο αποθηκευμένο υλικό σε κατάλληλη μορφή. Αν διαπιστωθεί ότι η κάρτα μνήμης δεν περιέχει το προβλεπόμενο αποθηκευμένο υλικό, οι εξετάσεις που πραγματοποιήθηκαν από τον εν λόγω εξεταστή ακυρώνονται και οι εξετάσεις των υποψηφίων επαναπρογραμματίζονται ατελώς για την πρώτη διαθέσιμη ημερομηνία.

5. Η κάμερα φυλάσσεται σε ασφαλές μέρος μέχρι την παράδοσή της προς χρήση στον επόμενο εξεταστή. Η κάρτα μνήμης με το αποθηκευμένο οπτικοακουστικό υλικό της πρακτικής δοκιμασίας προστατεύεται από οποιαδήποτε παρέμβαση και με ευθύνη του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Μεταφορών και Επικοινωνιών της Περιφέρειας φυλάσσεται σε ασφαλές μέρος, αρχειοθετείται ανά εξεταστή και ανά ημέρα και φέρει υποχρεωτικά διακριτικό γνώρισμα που περιλαμβάνει, κατ' ελάχιστον, την ημερομηνία διενέργειας της εξέτασης και το όνομα του εξεταστή. Ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Μεταφορών και Επικοινωνιών της Περιφέρειας καθίσταται ο ίδιος ή δύναται να ορίζει υπάλληλο ως υπεύθυνο ασφαλείας για τη διασφάλιση της ακεραιότητας, εμπιστευτικότητας και διαθεσιμότητας του οπτικοακουστικού υλικού.

6. Ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Μεταφορών και Επικοινωνιών της Περιφέρειας ή ο εξουσιοδοτημένος από αυτόν υπάλληλος διαβιβάζει την κάρτα μνήμης με το αποθηκευμένο οπτικοακουστικό υλικό στην αρμόδια κατά τον Οργανισμό του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών οργανική μονάδα, κατόπιν υποβολής αιτήματος της εν λόγω μονάδας, μεριμνώντας για τη δημιουργία, αρχειοθέτηση και τήρηση αντιγράφου αυτής κατ' αναλογία της παρ. 5.

7. Η κάρτα μνήμης με το αποθηκευμένο οπτικοακουστικό υλικό περιέχει υλικό:

- α) από το εσωτερικό του εκπαιδευτικού οχήματος, όπου απεικονίζονται τα χειριστήρια του οχήματος και όλοι οι συμμετέχοντες στη διαδικασία της πρακτικής δοκιμασίας και
- β) από το εξωτερικό του εκπαιδευτικού οχήματος, όπου απεικονίζεται το οδικό δίκτυο στο οποίο κινείται το εκπαιδευτικό όχημα και το οποίο περιορίζεται στο απολύτως αναγκαίο για τους σκοπούς της αξιολόγησης και εποπτείας της πρακτικής δοκιμασίας, λαμβανομένων των

αναγκαίων τεχνικών μέτρων για τη μη καταγραφή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα άλλων χρηστών της οδού, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην απόφαση της παρ. 2 του άρθρου 35.

Η καταγραφή του οπτικοακουστικού υλικού γίνεται για τους σκοπούς της διαφάνειας, της αξιοπιστίας, του ελέγχου και της εποπτείας της διενέργειας της πρακτικής δοκιμασίας των υποψήφιων οδηγών και οδηγών όλων των κατηγοριών οχημάτων, τη διασφάλιση των υποψήφιων οδηγών και οδηγών και της άσκησης των δικαιωμάτων τους, καθώς και τη στατιστική επεξεργασία των στοιχείων που σχετίζονται με τη διαδικασία της πρακτικής δοκιμασίας των υποψήφιων οδηγών και οδηγών.

8. Το καταγεγραμμένο οπτικοακουστικό υλικό διατηρείται για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες από την ημερομηνία της διενέργειας της πρακτικής δοκιμασίας και χρησιμοποιείται ως εξής:

α) Για τους σκοπούς της άσκησης του δικαιώματος υποβολής ένστασης, το καταγεγραμμένο υλικό μπορεί να χρησιμοποιηθεί για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τις τρεις (3) εργάσιμες ημέρες από την ημερομηνία διενέργειας της πρακτικής δοκιμασίας, λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 23,

β) για τους σκοπούς του ελέγχου και της εποπτείας της διενέργειας της πρακτικής δοκιμασίας, καθώς και της αξιολόγησης της οδηγικής ικανότητας του υποψήφιου οδηγού και οδηγού, το καταγεγραμμένο υλικό μπορεί να χρησιμοποιηθεί για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες από τη διενέργεια της πρακτικής εξέτασης,

γ) για το σκοπό της διαπίστωσης του αδιάβλητου της διαδικασίας των πρακτικών δοκιμασιών, το καταγεγραμμένο οπτικοακουστικό υλικό χρησιμοποιείται υποχρεωτικά στην περίπτωση διαπίστωσης τέλεσης ατυχήματος, για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες από τη διενέργεια της πρακτικής εξέτασης.

9. Μετά το πέρας του χρονικού διαστήματος των έξι (6) μηνών το οπτικοακουστικό υλικό το οποίο:

α) φυλάσσεται στη Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών της Περιφέρειας σύμφωνα με τις παρ. 5 και 6, διαγράφεται με ευθύνη του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Μεταφορών και Επικοινωνιών της Περιφέρειας, εκτός εάν έχει εκκινήσει οποιαδήποτε διοικητική ή πειθαρχική ή δικαστική διαδικασία ή διαδικασία εξέτασης ένστασης, οπότε το υλικό διατηρείται μέχρι το πέρας των εν λόγω διαδικασιών, λαμβανομένων των κατάλληλων τεχνικών και οργανωτικών μέτρων για την ασφάλεια της επεξεργασίας και

β) έχει διαβιβαστεί στην αρμόδια κατά τον Οργανισμό του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών οργανική μονάδα σύμφωνα με την παρ. 6, διαγράφεται με ευθύνη του Προϊσταμένου της εν λόγω μονάδας, εκτός εάν έχει εκκινήσει οποιαδήποτε διοικητική ή πειθαρχική ή δικαστική διαδικασία ή διαδικασία εξέτασης ένστασης, οπότε το υλικό διατηρείται μέχρι το πέρας των εν λόγω διαδικασιών, λαμβανομένων των κατάλληλων τεχνικών και οργανωτικών μέτρων για την ασφάλεια της επεξεργασίας.

10.α) Το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών αποτελεί τον Υπεύθυνο Επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τυγχάνουν επεξεργασίας, στο πλαίσιο της οπτικοακουστικής καταγραφής, για λογαριασμό του οποίου οι Περιφέρειες εκτελούν συγκεκριμένες πράξεις επεξεργασίας, ως Εκτελούντες την Επεξεργασία, σύμφωνα με το άρθρο 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 και τον ν. 4624/2019 (Α' 137).

β) Απαγορεύεται κάθε άλλη, πέραν των ρητώς ανατιθέμενων, πράξη επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εκ μέρους των Εκτελούντων την Επεξεργασία, όπως, η

αποθήκευση, η κοινολόγηση, η διαβίβαση, η διαγραφή, καθώς και κάθε περαιτέρω χρήση αυτών. Ο Υπεύθυνος και οι Εκτελούντες την Επεξεργασία οφείλουν να διασφαλίζουν το κατάλληλο επίπεδο ασφάλειας του υλικού, δηλαδή την εμπιστευτικότητα των δεδομένων, την ακεραιότητα και τη διαθεσιμότητά τους. Για την επίτευξη του αναγκαίου επιπέδου ασφάλειας, το Τμήμα Ασφάλειας Πληροφοριών και Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών εκδίδει δεσμευτικές πολιτικές και ορίζει διαδικασίες ασφάλειας, οι οποίες εφαρμόζονται με ευθύνη των Περιφερειών. Για την εφαρμογή των πολιτικών και διαδικασιών ασφάλειας, ορίζεται ως υπεύθυνος ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Μεταφορών και Επικοινωνιών της οικείας Περιφέρειας.

γ) Σε περίπτωση παραβίασης της ασφάλειας των δεδομένων, διενεργείται υποχρεωτικά ένορκη διοικητική εξέταση (Ε.Δ.Ε.), σύμφωνα με το άρθρο 126 του Υπαλληλικού Κώδικα (ν. 3528/2007, Α' 26), για τη διαπίστωση τέλεσης πειθαρχικού παραπτώματος.

δ) Τα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για την ασφάλεια της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα καταγράφονται σε κατάλληλες πολιτικές για το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών που ενεργεί ως Υπεύθυνος Επεξεργασίας και για τις Περιφέρειες που εκτελούν πράξεις επεξεργασίας ως Εκτελούντες την Επεξεργασία.

Άρθρο 16

Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα αδειών οδήγησης «Τέθριππον»

1. Στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών δημιουργείται Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (Ο.Π.Σ.) με την ονομασία «Τέθριππον» για την υποστήριξη και διεκπεραίωση όλων των διαδικασιών που σχετίζονται με τη χορήγηση, επέκταση, ανανέωση και διαχείριση της άδειας οδήγησης ή του Πιστοποιητικού Επαγγελματικής Ικανότητας (Π.Ε.Ι.) που προβλέπεται στο π.δ. 74/2008 (Α' 112).

2. Το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών ορίζεται ως ο Υπεύθυνος Επεξεργασίας για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που πραγματοποιείται μέσω του πληροφοριακού συστήματος και των μηχανογραφικών εφαρμογών που το πλαισιώνουν. Κάθε άλλη εμπλεκόμενη Υπηρεσία, που εκτελεί πράξεις επεξεργασίας για την επίτευξη αποκλειστικά του σκοπού της έκδοσης και διαχείρισης των αδειών οδήγησης και για λογαριασμό του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, ορίζεται ως η Εκτελούσα την Επεξεργασία.

3. Τα επιμέρους στάδια των διαδικασιών της παρ. 1 μπορούν να υποστηρίζονται είτε με υποσυστήματα του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (Ο.Π.Σ.), είτε με ειδικές μηχανογραφικές εφαρμογές και κατάλληλη δικτυακή υποδομή που λειτουργούν για τον σκοπό αυτό και διαλειτουργούν μεταξύ τους. Στα παραπάνω περιλαμβάνονται, ιδίως, υποσυστήματα και εφαρμογές για την υποβολή της αίτησης και των δικαιολογητικών των ενδιαφερομένων, τη διενέργεια των θεωρητικών εξετάσεων, τον προγραμματισμό της πρακτικής δοκιμασίας και των εργασιών των οικείων επιτροπών, την επιλογή και διαχείριση των εξεταστών και εποπτών, την καταχώριση των αποτελεσμάτων, την παρακολούθηση κάθε σταδίου της διαδικασίας, την υποστήριξη του έργου της εποπτείας, της αξιολόγησης και διασφάλισης ποιότητας, καθώς και της έκδοσης της προσωρινής άδειας οδήγησης ή της εκτύπωσης της άδειας οδήγησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΕΞΕΤΑΣΤΕΣ ΚΑΙ ΕΠΟΠΤΕΣ

Άρθρο 17

Μητρώο Εξεταστών Πρακτικής Δοκιμασίας Υποψήφιων Οδηγών και Οδηγών

1. Στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών καταρτίζεται και τηρείται Μητρώο Εξεταστών Πρακτικής Δοκιμασίας Υποψήφιων Οδηγών και Οδηγών, εφεξής «Μητρώο Εξεταστών», για την εξυπηρέτηση των αναγκών των διενεργούμενων πρακτικών δοκιμασιών των υποψήφιων οδηγών και οδηγών από τον φορέα εξετάσεων και της διενέργειας ελέγχου και αξιολόγησης των εξεταστών. Εξεταστές είναι οι υπάλληλοι του Δημοσίου και του ευρύτερου δημοσίου τομέα, συμπεριλαμβανομένων των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (ν.π.δ.δ.), Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού και είναι υπεύθυνοι για τη διεξαγωγή της πρακτικής δοκιμασίας των υποψήφιων οδηγών και οδηγών.

2. Στο Μητρώο Εξεταστών εγγράφονται:

α) Αυτοδίκαια, με την επιφύλαξη της παρ. 3, οι ήδη πιστοποιημένοι σύμφωνα με την υπ' αριθ. Α3/13948/1902/2013 Απόφαση του Υφυπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων (Β' 633) από το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών εν ενεργεία υπάλληλοι - εξεταστές της πρακτικής δοκιμασίας υποψήφιων οδηγών και οδηγών όλων των κατηγοριών άδειας οδήγησης,

β) δημόσιοι υπάλληλοι κατηγορίας ΠΕ και ΤΕ, κατόπιν δημόσιας πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος, η οποία εκδίδεται από τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών. Δεν μπορεί να είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο οι υπάλληλοι που κατέχουν τη θέση Προϊσταμένου Διεύθυνσης του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών ή Προϊσταμένου Τμήματος της Διεύθυνσης Οδικής Κυκλοφορίας και Ασφάλειας του ιδίου Υπουργείου,

γ) δημόσιοι υπάλληλοι κατηγορίας ΔΕ οι οποίοι είναι πιστοποιημένοι από τον Εθνικό Οργανισμό Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.) στην ειδικότητα «Εκπαιδευτής Υποψήφιων Οδηγών Αυτοκινήτων και Μοτοσικλετών».

3. Οι υποψήφιοι προς εγγραφή στο Μητρώο πρέπει, κατά τον χρόνο εγγραφής στο Μητρώο και καθ' όλη τη διάρκεια παραμονής τους σε αυτό,

α) να μην έχουν τεθεί σε διαθεσιμότητα ή αργία και να μην τους έχει επιβληθεί τελεσίδικα οποιαδήποτε πειθαρχική ποινή, πλην της επίπληξης, από Υπηρεσιακό Συμβούλιο του άρθρου 120 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., για οποιοδήποτε πειθαρχικό παράπτωμα μέχρι τη διαγραφή της ποινής κατά το άρθρο 145 του ίδιου Κώδικα και

β) να μην έχουν υποπέσει σε περισσότερες από δύο (2) παραβάσεις που εντάσσονται στο Σύστημα Ελέγχου Συμπεριφοράς Οδηγών του άρθρου 107 του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας και να μην τους έχει αφαιρεθεί η άδεια οδήγησης, για οποιαδήποτε παράβαση του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, τα τελευταία τρία (3) έτη.

4. Η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την ένταξη στο Μητρώο δημοσιεύεται σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή.
5. Για την οριστική ένταξη των προσώπων των περ. β) και γ) της παρ. 2 στο Μητρώο Εξεταστών απαιτείται η επιτυχής παρακολούθηση ειδικών επιμορφωτικών προγραμμάτων αρχικής κατάρτισης που διεξάγονται από το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης.
6. Οι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Εξεταστών, μετά από την οριστική ένταξή τους στο Μητρώο, υπόκεινται στις απαιτήσεις της εξασφάλισης της ποιότητας και διαρκούς επιμόρφωσης σύμφωνα με το Παράρτημα IV του π.δ. 51/2012.
7. Τα δεδομένα των εγγεγραμμένων στο Μητρώο Εξεταστών που τυγχάνουν επεξεργασίας για τους σκοπούς της παρ. 1 αποθηκεύονται σε ειδική βάση δεδομένων του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών που εφαρμόζει τις αρχές προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως αυτές προβλέπονται στον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 και στον ν. 4624/2019 και εξειδικεύονται σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 35. Τα δεδομένα των εγγεγραμμένων τηρούνται για τον χρόνο εγγραφής τους στο Μητρώο και για χρονικό διάστημα πέντε (5) ετών από την για οποιαδήποτε λόγο διαγραφή τους από αυτό και διαγράφονται μετά το πέρας του ανωτέρω χρονικού διαστήματος, εκτός εάν έχει εκκινήσει οποιαδήποτε διοικητική ή πειθαρχική ή δικαστική διαδικασία, οπότε και το υλικό διατηρείται μέχρι το πέρας των εν λόγω διαδικασιών, με τη λήψη των κατάλληλων τεχνικών και οργανωτικών μέτρων για την ασφάλεια της επεξεργασίας. Το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών είναι ο Υπεύθυνος Επεξεργασίας των εν λόγω δεδομένων.

Άρθρο 18 **Υποχρεώσεις των Εξεταστών**

1. Οι εξεταστές εκτελούν το έργο τους μετά από τη λήξη του κανονικού ωραρίου εργασίας των δημόσιων υπηρεσιών και εκτός του χρόνου που καλύπτεται από υπερωριακή απασχόληση.
2. Οι εξεταστές υποχρεούνται να παρίστανται στη διενέργεια των πρακτικών δοκιμασιών για τις οποίες έχουν ορισθεί. Σε περίπτωση άρνησης παρουσίας τους ή αδικαιολόγητης απουσίας τους εφαρμόζονται τα άρθρα 106 έως 146B του Υπαλληλικού Κώδικα. Η απουσία από τη διενέργεια πρακτικών δοκιμασιών θεωρείται αδικαιολόγητη ιδίως όταν δεν αφορά σε υπηρεσιακό κώλυμα του εξεταστή, όπως αυτό έχει δηλωθεί εγγράφως από την υπηρεσία από την οποία προέρχεται. Αν η άρνηση παρουσίας ή η αδικαιολόγητη απουσία εξεταστών στη διενέργεια πρακτικών δοκιμασιών προκαλεί κώλυμα διεξαγωγής των δοκιμασιών αυτών σε ορισμένη Περιφερειακή Ενότητα, επιτρέπεται η μετακίνηση εξεταστών από άλλη Περιφερειακή Ενότητα.
3. Εξεταστής, ο οποίος αρνείται να παρασταθεί ή αδικαιολόγητα δεν παρίσταται στις πρακτικές δοκιμασίες υποψήφιων οδηγών και οδηγών για τις οποίες έχει οριστεί για περισσότερες από τρεις (3) φορές, διαγράφεται από το Μητρώο με απόφαση της αρμόδιας κατά τον Οργανισμό του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών οργανικής μονάδας, πέραν των πειθαρχικών κυρώσεων που επιβάλλονται βάσει του Υπαλληλικού Κώδικα, σύμφωνα με την παρ. 2.

Άρθρο 19 **Μητρώο Εποπτών**

1. Στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών καταρτίζεται και τηρείται Μητρώο Εποπτών για τις ανάγκες της εποπτείας και του ελέγχου του έργου των εξεταστών, των πρακτικών δοκιμασιών των υποψήφιων οδηγών και οδηγών και της τήρησης των προϋποθέσεων διεξαγωγής των θεωρητικών εξετάσεων των υποψήφιων οδηγών.

2. Στο Μητρώο Εποπτών δύναται να εγγράφεται:

α) το ένστολο προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας, κατόπιν ειδικής πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος, η οποία εκδίδεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών και Προστασίας του Πολίτη εντός τριών (3) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος,

β) αν ο αριθμός των εγγεγραμμένων εποπτών της περ. α) δεν επαρκεί για την κάλυψη του εποπτικού έργου που ανατίθεται σε αυτούς, το ένστολο προσωπικό άλλων φορέων, στις αρμοδιότητες των οποίων περιλαμβάνεται η εποπτεία εφαρμογής του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, ήτοι το ένστολο προσωπικό της Δημοτικής Αστυνομίας και το ένστολο προσωπικό του Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής,

γ) το προσωπικό της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας, κατόπιν ειδικής πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος που εκδίδεται από το Διοικητή της Αρχής.

3. Η πρόσκληση για την εγγραφή στο Μητρώο δημοσιεύεται σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή.

4. Για την ένταξή τους στο Μητρώο Εποπτών οι υποψήφιοι επόπτες οφείλουν να ολοκληρώσουν επιτυχώς ειδικά επιμορφωτικά προγράμματα κατάρτισης που διεξάγονται από το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης.

5. Τα δεδομένα των μελών του Μητρώου Εποπτών που τυγχάνουν επεξεργασίας για τους σκοπούς της παρ. 1 αποθηκεύονται σε ειδική βάση δεδομένων του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών που εφαρμόζει τις αρχές προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως αυτές προβλέπονται στον Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του και στον ν. 4624/2019 (Α' 137) και εξειδικεύονται σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 35. Τα δεδομένα των εγγεγραμμένων τηρούνται για τον χρόνο εγγραφής τους στο Μητρώο και για χρονικό διάστημα πέντε (5) ετών από την για οποιαδήποτε λόγο διαγραφή τους από αυτό. Μετά το πέρας του ανωτέρω χρονικού διαστήματος τα δεδομένα διαγράφονται, εκτός εάν έχει εκκινήσει οποιαδήποτε διοικητική ή πειθαρχική ή δικαστική διαδικασία, οπότε και τα δεδομένα διατηρούνται μέχρι το πέρας των εν λόγω διαδικασιών, λαμβανομένων των κατάλληλων τεχνικών και οργανωτικών μέτρων για την ασφάλεια της επεξεργασίας. Το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών είναι ο Υπεύθυνος Επεξεργασίας των εν λόγω δεδομένων.

Άρθρο 20

Επιτροπή Εποπτείας και Ενστάσεων

1. Στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών συστήνεται Επιτροπή Εποπτείας και Ενστάσεων, η οποία αποτελείται από τον Πρόεδρο και δύο (2) μέλη.

2. Πρόεδρος της Επιτροπής ορίζεται ο Προϊστάμενος Διεύθυνσης του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών ή Προϊστάμενος Τμήματος της Διεύθυνσης Οδικής Κυκλοφορίας και Ασφάλειας του ιδίου Υπουργείου με απόφαση του αρμόδιου κατά τον Οργανισμό του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών Τμήματος, μετά από την επιτυχή ολοκλήρωση ειδικών επιμορφωτικών προγραμμάτων που διεξάγονται από το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης. Μέλη της Επιτροπής ορίζονται δύο (2) εγγεγραμμένοι επόπτες στο Μητρώο Εποπτών, ύστερα από κλήρωση που διεξάγεται από το αρμόδιο κατά τον Οργανισμό του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών Τμήμα.

3. Η Επιτροπή συνεδριάζει πέντε (5) φορές τον μήνα.

4. Η Επιτροπή Εποπτείας και Ενστάσεων είναι αρμόδια για την απομακρυσμένη εποπτεία, η οποία συνίσταται:

α) στον απομακρυσμένο δειγματοληπτικό έλεγχο ή απομακρυσμένο έλεγχο, κατόπιν καταγγελίας ή ένστασης, της πρακτικής δοκιμασίας υποψήφιων οδηγών και οδηγών, που διενεργείται από εγγεγραμμένους εξεταστές του Μητρώου Εξεταστών του άρθρου 17,

β) στον απομακρυσμένο δειγματοληπτικό έλεγχο ταυτοπροσωπίας των υποψήφιων οδηγών κατά τη θεωρητική εξέταση, που διενεργείται σύμφωνα με το άρθρο 9,

γ) στην εξέταση των ενστάσεων των υποψήφιων οδηγών και οδηγών κατά του αποτελέσματος της πρακτικής δοκιμασίας.

5. Για την εκτέλεση του έργου της απομακρυσμένης εποπτείας, τα μέλη της Επιτροπής Εποπτείας και Ενστάσεων αποκτούν πρόσβαση στο καταγεγραμμένο οπτικοακουστικό υλικό του άρθρου 15, καθώς και στις ψηφιακές φωτογραφίες του άρθρου 9, όπως τους κοινοποιούνται από την αρμόδια κατά τον Οργανισμό του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών οργανική μονάδα. Τα αποτελέσματα της απομακρυσμένης εποπτείας υποβάλλονται από τα μέλη της Επιτροπής στο αρμόδιο κατά τον Οργανισμό του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών Τμήμα, εντός πέντε (5) ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του υλικού.

6. Το έργο της Επιτροπής Εποπτείας και Ενστάσεων πραγματοποιείται μετά από τη λήξη του κανονικού ωραρίου εργασίας των δημόσιων υπηρεσιών και εκτός του χρόνου που καλύπτεται από υπερωριακή απασχόληση.

Άρθρο 21

Αποζημίωση εξεταστών, εποπτών και μελών Επιτροπής Εποπτείας και Ενστάσεων

1. Οι εγγεγραμμένοι εξεταστές του Μητρώου Εξεταστών λαμβάνουν αποζημίωση για τη συμμετοχή τους στις πρακτικές δοκιμασίες υποψήφιων οδηγών και οδηγών, η οποία ορίζεται σε τριακόσια (300) ευρώ μηνιαίως. Η αποζημίωση αυτή καταβάλλεται υπό τον όρο ότι ο αριθμός των συμμετοχών κάθε εξεταστή στις πρακτικές δοκιμασίες είναι πέντε (5) μηνιαίως. Οι εξεταστές υποχρεούνται, όταν υπάρχουν υπηρεσιακές ανάγκες, να πραγματοποιούν και περισσότερες των πέντε (5) συμμετοχών. Για τις πέραν των πέντε (5) συμμετοχών στο έργο αυτό, δεν καταβάλλεται αποζημίωση.
2. Οι εγγεγραμμένοι επόπτες του Μητρώου Εποπτών λαμβάνουν αποζημίωση για τη συμμετοχή τους στην εποπτεία της διεξαγωγής των θεωρητικών εξετάσεων, στην εποπτεία και έλεγχο των πρακτικών δοκιμασιών υποψήφιων οδηγών και οδηγών και του έργου των εξεταστών, η οποία ορίζεται σε διακόσια πενήντα (250) ευρώ μηνιαίως. Η αποζημίωση αυτή καταβάλλεται υπό τον όρο ότι ο συνολικός αριθμός των συμμετοχών κάθε επόπτη τόσο στις θεωρητικές εξετάσεις όσο και στις πρακτικές δοκιμασίες είναι πέντε (5) μηνιαίως. Για τις πέραν των πέντε (5) συμμετοχών στο έργο αυτό, δεν καταβάλλεται αποζημίωση.
3. Στον Πρόεδρο και τα μέλη της Επιτροπής Εποπτείας και Ενστάσεων καταβάλλεται αποζημίωση ύψους διακοσίων πενήντα (250) ευρώ μηνιαίως, υπό τον όρο ότι οι συνεδριάσεις της Επιτροπής στην οποία συμμετέχουν είναι πέντε (5) μηνιαίως. Οι ως άνω υπάλληλοι υποχρεούνται, όταν υπάρχουν υπηρεσιακές ανάγκες, να πραγματοποιούν και περισσότερες των πέντε (5) συνεδριάσεων. Για τις πέραν των πέντε (5) συνεδριάσεις, δεν καταβάλλεται αποζημίωση.
4. Σε περίπτωση μικρότερου αριθμού συμμετοχών, η αποζημίωση των παρ. 1, 2 και 3 περιορίζεται αναλόγως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Άρθρο 22

Κριτήρια και αποτελέσματα αξιολόγησης εξεταστών

1. Για την αξιολόγηση των εξεταστών, που διενεργείται από την αρμόδια κατά τον Οργανισμό του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών οργανική μονάδα, καθορίζονται κριτήρια και κατηγοριοποιούνται, αντιστοίχως, τα σφάλματα που διαπιστώνονται κατά τη διαδικασία των εξετάσεων.
2. Τα σφάλματα κατατάσσονται ανάλογα με τον βαθμό σοβαρότητάς τους σε σοβαρά και απλά.
3. Η σοβαρότητα ενός σφάλματος καθορίζεται με βάση τα κριτήρια, μεταξύ άλλων, της επιρροής ή της αλλοίωσης του αποτελέσματος της εξέτασης του υποψήφιου οδηγού ή οδηγού, της δημιουργίας εμποδίων με οποιονδήποτε τρόπο και σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας εξέτασης υποψήφιων οδηγών ή οδηγών, καθώς και της αδικαιολόγητης παρέμβασης οποιασδήποτε μορφής στη διενέργεια εξετάσεων. Τα εν λόγω κριτήρια

εξειδικεύονται από το αρμόδιο κατά τον Οργανισμό του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών όργανο.

4. Αν κατά τη διενέργεια ελέγχου πρακτικής δοκιμασίας υποψήφιων οδηγών και οδηγών διαπιστωθεί η διάπραξη σοβαρού σφάλματος, συντάσσεται από την αρμόδια κατά τον Οργανισμό του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών οργανική μονάδα φύλλο αξιολόγησης, στο οποίο καταχωρίζονται τα στοιχεία του εξεταστή και περιγράφεται το διαπιστωθέν σφάλμα. Βάσει του Φύλλου Αξιολόγησης, το αρμόδιο κατά τον Οργανισμό του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών Τμήμα εκδίδει πόρισμα.

5. Εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την παραλαβή του πορίσματος, ο εξεταστής δύναται να διατυπώσει εγγράφως τις αντιρρήσεις του. Αν παρέλθει άπρακτη αυτή η προθεσμία, το πόρισμα οριστικοποιείται.

6. Η αρμόδια κατά τον Οργανισμό του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών οργανική μονάδα εξετάζει τις αντιρρήσεις που υπέβαλε ο εξεταστής ως προς την επάρκειά τους, αποφαίνεται σχετικά με αιτιολογημένη κρίση, καταχωρίζει το αποτέλεσμα της αξιολόγησης στην ατομική καρτέλα αξιολόγησης του εξεταστή και, εφόσον απαιτείται, επιβάλλει κυρώσεις της παρ. 7.

7. Οι κυρώσεις για τον εξεταστή, αν αυτός υποπίπτει σε σοβαρό σφάλμα, καθορίζονται ως εξής:

α) για την πρώτη φορά διάπραξης του σφάλματος επιβάλλεται στον εξεταστή απομάκρυνση από το έργο της πρακτικής δοκιμασίας υποψήφιων οδηγών ή οδηγών για έναν (1) μήνα,
β) σε περίπτωση υποτροπής σε χρονικό διάστημα δύο (2) ετών από την αρχική επιβολή της απομάκρυνσης, ο εξεταστής αποβάλλεται από το Μητρώο Εξεταστών για δύο (2) μήνες και υποχρεούται για την ένταξή του στο Μητρώο σε εκ νέου επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος επιμόρφωσης διάρκειας πέντε (5) τουλάχιστον ημερών,
γ) σε περίπτωση υποτροπής σε χρονικό διάστημα δύο (2) ετών από την επανένταξή του στο Μητρώο Εξεταστών, ο εξεταστής διαγράφεται από το Μητρώο.

8. Αν, κατά τη διενέργεια ελέγχου πρακτικής δοκιμασίας υποψήφιων οδηγών και οδηγών, διαπιστωθεί η διάπραξη απλού σφάλματος, συντάσσεται από την αρμόδια κατά τον Οργανισμό του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών οργανική μονάδα φύλλο αξιολόγησης, στο οποίο καταχωρίζονται τα σφάλματα και εφόσον απαιτείται, επιβάλλονται κυρώσεις. Οι κυρώσεις για τον εξεταστή για τη διάπραξη απλού σφάλματος καταχωρίζονται στην ατομική καρτέλα του εξεταστή, ως παρατηρήσεις, ως εξής:

α) Αν σε χρονικό διάστημα τριών (3) ετών ο εξεταστής υποπέσει δύο (2) φορές στο ίδιο απλό σφάλμα, του επιβάλλεται η απομάκρυνση από το έργο της πρακτικής δοκιμασίας υποψήφιων οδηγών ή οδηγών για έναν (1) μήνα,
β) αν σε χρονικό διάστημα τριών (3) ετών ο εξεταστής υποπέσει τρεις (3) φορές σε απλά σφάλματα, του επιβάλλεται η κύρωση της περ. α) και υποχρεούται σε εκ νέου επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος επιμόρφωσης, διάρκειας πέντε (5) τουλάχιστον ημερών.

9. Εντός χρονικού διαστήματος δύο (2) ετών από την ένταξή τους στο Μητρώο Εξεταστών, όλοι οι εγγεγραμμένοι εξεταστές του Μητρώου Εξεταστών υπόκεινται υποχρεωτικά σε αξιολόγηση.

10. Αν, εντός χρονικού διαστήματος δύο (2) ετών διαπιστωθεί ότι ο εξεταστής που συμμετέχει στην πρακτική δοκιμασία υποψήφίων οδηγών και οδηγών δεν έχει υποπέσει σε κανένα σφάλμα, συντάσσεται από την αρμόδια κατά τον Οργανισμό του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών οργανική μονάδα φύλλο αξιολόγησης στο οποίο καταχωρίζεται η θετική αξιολόγηση του εξεταστή. Εξεταστής που δεν υποπίπτει σε κανένα σφάλμα, επιβραβεύεται και λαμβάνει τη μηνιαία αποζημίωση της παρ. 1 του άρθρου 21 για μικρότερο αριθμό συμμετοχών στις πρακτικές δοκιμασίες, ήτοι τρεις (3) φορές τον μήνα, και για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών, ή μέχρι την επόμενη αξιολόγησή του.

Άρθρο 23

Διαδικασία υποβολής ενστάσεων

1. Οι υποψήφιοι οδηγοί και οδηγοί που συμμετέχουν στη διαδικασία πρακτικής εξέτασης για τη χορήγηση άδειας οδήγησης έχουν δικαίωμα να υποβάλουν ενώπιον της Επιτροπής Εποπτείας και Ενστάσεων ένσταση κατά των απορριπτικών αποτελεσμάτων των πρακτικών δοκιμασιών, εντός της αποκλειστικής προθεσμίας των τριών (3) εργάσιμων ημερών από την επομένη της εξέτασης. Για την υποβολή της ένστασης απαιτείται η καταβολή παραβόλου υπέρ του Δημοσίου, το οποίο ανέρχεται στο ποσό των εξήντα (60) ευρώ. Υποβολή ενστάσεων μετά από την ως άνω καταληκτική ημερομηνία, ή χωρίς την καταβολή του παραβόλου είναι απαράδεκτη .

2. Η ένσταση υποβάλλεται για λόγους οι οποίοι σχετίζονται με την απόρριψη του υποψήφιου οδηγού και οδηγού και αντιστοιχούν στους ειδικούς λόγους απόρριψης που αναγράφονται στο Δ.Ε.Ε..

3. Η ένσταση των υποψηφίων οδηγών και οδηγών υποβάλλεται αποκλειστικά με ηλεκτρονικό τρόπο, σε ειδική προτυποποιημένη φόρμα ένστασης, η οποία περιλαμβάνει το σύνολο των ειδικών λόγων ένστασης, όπως αυτοί καθορίζονται από την αρμόδια κατά τον Οργανισμό του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών οργανική μονάδα , με δυνατότητα επιλογής ενός ή όλων εξ αυτών, καθώς και πεδίο για την τεκμηρίωση των ισχυρισμών τους. Η προτυποποιημένη φόρμα ένστασης διατίθεται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, καθώς και στην ιστοσελίδα των οικείων Περιφερειών. Ενστάσεις που δεν υποβάλλονται ηλεκτρονικά, κατά την ως άνω ορισθείσα διαδικασία, δεν εξετάζονται.

4. Η Επιτροπή αποφαινεται επί των ενστάσεων εντός τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία υποβολής τους.

5. Αν, μετά από την εξέταση από την Επιτροπή Εποπτείας και Ενστάσεων, η ένσταση κατά της απόρριψης του υποψηφίου γίνει δεκτή, ακυρώνεται η απορριπτική απόφαση του εξεταστή και αν:

α) εκδόθηκε κατόπιν διακοπής της εξέτασης πριν από την ελάχιστη απαιτούμενη διάρκειά της, παρέχεται η δυνατότητα στον υποψήφιο οδηγό ή οδηγό να συμμετάσχει ατελώς σε επόμενη πρακτική δοκιμασία, η οποία διενεργείται εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης επί της ένστασης. Στην επαναληπτική πρακτική δοκιμασία, ο υποψήφιος οδηγός ή οδηγός, του οποίου η ένσταση έγινε δεκτή, δεν εξετάζεται από τον εξεταστή της ακυρωθείσας εξέτασης,

β) εκδόθηκε μετά από την ελάχιστη απαιτούμενη διάρκεια της εξέτασης, χορηγείται στον υποψήφιο οδηγό ή οδηγό η άδεια οδήγησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΟΔΗΓΗΣΗ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Άρθρο 24

Κέντρα αξιολόγησης ικανότητας και προετοιμασίας οδήγησης για άτομα με κινητικά προβλήματα

1. Από φυσικά πρόσωπα ή νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου δύναται να ιδρύονται κέντρα αξιολόγησης ικανότητας και προετοιμασίας οδήγησης για άτομα με κινητικά προβλήματα, με αποκλειστικό έργο την εκτίμηση δεξιοτήτων οδήγησης υποψήφιων οδηγών και οδηγών που παρουσιάζουν κινητικά προβλήματα ή ακρωτηριασμό άκρου – άκρων ή μικτού τύπου, ήτοι ορθοπεδικά – νευρολογικά προβλήματα, με τη χρήση ειδικών διασκευών, καθώς και την υπόδειξη και καταγραφή των απαιτούμενων διασκευών και βοηθημάτων οδήγησης των προαναφερόμενων κατηγοριών οδηγών.

2. Τα κέντρα αξιολόγησης ικανότητας και προετοιμασίας οδήγησης για άτομα με κινητικά προβλήματα δύναται να παρέχουν τις εξής υπηρεσίες:

α) Εξατομικευμένη ιατρική εκτίμηση της ικανότητας οδήγησης ατόμων με κινητικά προβλήματα, προκειμένου να καταστούν ικανοί και ασφαλείς οδηγοί, με τη βοήθεια τεχνικών βοηθημάτων και διασκευών των αυτοκινήτων τους, κατά περίπτωση, μετά από ολοκληρωμένη διαδικασία ιατρικής αξιολόγησης και δοκιμασίας οδήγησης σε κατάλληλα διασκευασμένα οχήματα των κέντρων,

β) υπόδειξη των απαιτούμενων ειδικών τεχνικών βοηθητικών μέσων με τις αντίστοιχες κωδικοποιημένες διασκευές-προσαρμογές στα αυτοκίνητα για άτομα με αναπηρία, προκειμένου να είναι σε θέση να οδηγούν με ασφάλεια και άνεση,

γ) χορήγηση στους υποψήφιους οδηγούς ή οδηγούς με κινητικά προβλήματα «Πορίσματος Εξέτασης» περί της εκτίμησης της ικανότητας οδήγησής τους σύμφωνα με το άρθρο 74 του ν. 4413/2016 (Α' 148).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄ ΑΔΕΙΕΣ ΟΔΗΓΗΣΗΣ – ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΟΔΗΓΩΝ – ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Άρθρο 25

Άδειες Οδήγησης – Κυρώσεις – Άδειες εκπαιδευτών υποψηφίων οδηγών – Τροποποίηση του άρθρου 94 του ν. 2696/1999 (Α' 57)

Στην παρ. 3 του άρθρου 94 του ν. 2696/1999 (Α' 57), μετά την παρ. ζ' προστίθεται περ. η', τροποποιείται η περ. α' της παρ. 6 και το άρθρο διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 94

Άδειες Οδήγησης - Κυρώσεις - Άδειες εκπαιδευτών υποψήφιων οδηγών

1. Για την οδήγηση μοτοποδηλάτων και ελαφρών τετρακύκλων, μοτοσικλετών, μηχανοκίνητων τρικύκλων, τετρακύκλων και αυτοκινήτων απαιτείται η κατοχή της κατάλληλης κατηγορίας άδειας οδήγησης. Οι κατηγορίες των αδειών οδήγησης, η κλιμάκωση και η ισοδυναμία μεταξύ των κατηγοριών, καθώς και η χορήγηση, ανανέωση και η αμοιβαία αναγνώριση και ανταλλαγή αυτών ορίζονται στο π.δ. 51/2012 (Α' 101).

2. Απαγορεύεται η οδήγηση μοτοποδηλάτων και ελαφρών τετρακύκλων, μοτοσικλετών, μηχανοκίνητων τρικύκλων, τετρακύκλων και αυτοκινήτων:

α) Από πρόσωπα τα οποία δεν κατέχουν ισχύουσα ελληνική άδεια οδήγησης της κατάλληλης κατηγορίας. Η απαγόρευση αυτή δεν ισχύει για τα πρόσωπα, τα οποία εκπαιδεύονται ή εξετάζονται προκειμένου να αποκτήσουν ή ανανεώσουν συγκεκριμένης κατηγορίας άδεια οδήγησης, εφόσον είναι εφοδιασμένα με τα κατά νόμο προβλεπόμενα έγγραφα για τον σκοπό αυτόν.

β) Από πρόσωπα τα οποία δεν κατέχουν ισχύουσα ελληνική ειδική άδεια ή ισχύον ελληνικό πιστοποιητικό, τα οποία απαιτούνται για την οδήγηση ειδικών κατηγοριών οδικών οχημάτων, ακόμα και εάν κατέχουν την προβλεπόμενη στην προηγούμενη περ. α' της παρούσας παραγράφου άδεια οδήγησης.

γ) Ειδικά για τα μοτοποδήλατα με μέγιστη εκ κατασκευής ανώτατη ταχύτητα έως 25 χλμ./ώρα, από πρόσωπα που δεν έχουν συμπληρώσει την ηλικία των δεκαπέντε (15) ετών.

3. Δεν υπάγονται στις απαγορεύσεις της περ. α' της παρ. 2 του παρόντος και εφόσον έχουν συμπληρώσει την ελάχιστη απαιτούμενη ηλικία που προβλέπεται για τη χορήγηση ελληνικής άδειας οδήγησης:

α. Οι κάτοχοι ισχύουσας άδειας οδήγησης, αντίστοιχης κατηγορίας, η οποία έχει εκδοθεί από κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή από τα κράτη Νορβηγία, Ισλανδία, Λιχτενστάιν.

β. Οι κάτοχοι ισχύουσας διεθνούς άδειας οδήγησης η οποία έχει εκδοθεί από οποιοδήποτε κράτος, εκτός της Ελλάδος, και δεν έχουν τη συνήθη διαμονή τους στην Ελλάδα.

γ. Οι κάτοχοι ισχύουσας άδειας οδήγησης, η οποία έχει εκδοθεί από κράτη εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τα οποία η Ελλάδα έχει συνάψει ειδική συμφωνία, η οποία έχει κυρωθεί με νόμο και οι οποίοι δεν έχουν τη συνήθη διαμονή τους στην Ελλάδα.

δ. Οι κάτοχοι ισχύουσας άδειας οδήγησης κατά τα οριζόμενα σε διεθνείς συμβάσεις ή συμφωνίες που έχουν κυρωθεί με νόμο και οι οποίοι δεν έχουν τη συνήθη διαμονή τους στην Ελλάδα.

ε. Οι οδηγοί μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών, μηχανοκίνητων τρικύκλων, τετρακύκλων και αυτοκινήτων, τα οποία ανήκουν στις ελληνικές ένοπλες δυνάμεις ή στα σώματα ασφαλείας,

εφόσον είναι κάτοχοι ισχύουσας άδειας οδήγησης που έχει εκδοθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες τους.

στ. Τα μέλη διπλωματικών αποστολών και προξενικών αρχών, καθώς και τα μέλη Διεθνών Οργανισμών και Γραφείων Διεθνών Οργανισμών στην Ελλάδα ως και τα μέλη των οικογενειών τους, υπήκοοι τρίτων χωρών, πλην των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Νορβηγίας, της Ισλανδίας ή του Λιχτενστάιν, και κάτοχοι Δελτίου Ταυτότητας εκδοθέντος από τη Διεύθυνση Εθιμοτυπίας του Υπουργείου Εξωτερικών, εφόσον κατέχουν ισχύουσα άδεια οδήγησης της χώρας τους, υπό την προϋπόθεση ότι αυτή συνοδεύεται από βεβαίωση της εκδούσας αρχής, για το δικαίωμα οδήγησης οχήματος βάσει των κατηγοριών που κατέχουν, επίσημα μεταφρασμένης.

ζ. Οι κάτοχοι ισχύουσας άδειας οδήγησης μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών, μηχανοκίνητων τρικύκλων, τετρακύκλων και επιβατικών αυτοκινήτων που δεν έχουν τη συνήθη διαμονή τους στην Ελλάδα και η οποία άδεια έχει εκδοθεί από κράτος στο οποίο δεν εκδίδεται διεθνής άδεια οδήγησης.

η. Οι κάτοχοι ισχύουσας άδειας οδήγησης μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών, μηχανοκίνητων τρικύκλων, τετρακύκλων και επιβατικών αυτοκινήτων κατά τη διαμονή τους στην Ελλάδα και των οποίων η άδεια οδήγησης έχει εκδοθεί από τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής ή τον Καναδά ή την Κοινοπολιτεία της Αυστραλίας ή το Ηνωμένο Βασίλειο και το Γιβραλτάρ.

Για την οδήγηση των υπόψη οχημάτων από τους ανωτέρω απαιτείται η κατοχή ισχύουσας εθνικής άδειας των αντίστοιχων κατηγοριών υπό την προϋπόθεση ότι συνοδεύεται από επίσημη μετάφρασή της στην ελληνική ή αγγλική γλώσσα.

4. Αυτός που καταλαμβάνεται να οδηγεί μοτοποδήλατο, μοτοσικλέτα, μηχανοκίνητο τρίκυκλο, ελαφρύ τετράκυκλο, τετράκυκλο και αυτοκίνητο και στερείται ή δεν κατέχει την κατάλληλη άδεια οδήγησης, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του προεδρικού διατάγματος της παρ. 1 του παρόντος ή η άδεια οδήγησής του έχει ανακληθεί ή αφαιρεθεί για οποιονδήποτε λόγο, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης από έναν (1) έως δώδεκα (12) μήνες, με διοικητικό πρόστιμο διακοσίων (200) ευρώ, καθώς και με επιτόπου αφαίρεση του εντύπου της άδειας οδήγησής του, εφόσον υπάρχει, για τριάντα (30) ημέρες.

Για τη σχετική παράβαση που αφορά φορτηγά οχήματα έχουν εφαρμογή οι ειδικές διατάξεις του ν. 3446/2006 (Α` 49).

Για τη σχετική παράβαση που αφορά στην ειδική άδεια οδήγησης οδηγού επιβατικού δημοσίας χρήσης (Ε.Δ.Χ.) αυτοκινήτου έχουν εφαρμογή οι ειδικές διατάξεις του ν. 4070/2012 (Α` 82).

5. Αυτός που καταλαμβάνεται να οδηγεί αυτοκίνητο φορτηγό ή λεωφορείο χωρίς να κατέχει το κατάλληλο Πιστοποιητικό Επαγγελματικής Ικανότητας (Π.Ε.Ι.) σύμφωνα με τα οριζόμενα στο π.δ. 74/2008 (Α` 112), τιμωρείται με διοικητικό πρόστιμο τετρακοσίων (400) ευρώ και με αφαίρεση του εντύπου της άδειας οδήγησής του, εφόσον υπάρχει, για τριάντα (30) ημέρες.

6. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, καθορίζονται:

α) Οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία της λειτουργίας των Σχολών Οδηγών και των Κέντρων Θεωρητικής Εκπαίδευσης Υποψηφίων Οδηγών (ΚΕ.Θ.Ε.Υ.Ο.), μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών και αυτοκινήτων.

β) Οι όροι, οι προϋποθέσεις και τα ασυμβίβαστα της άσκησης του επαγγέλματος του εκπαιδευτή υποψηφίων οδηγών μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών και αυτοκινήτων και της λειτουργίας Σχολών Οδηγών και Κέντρων Θεωρητικής Εκπαίδευσης Υποψήφιων Οδηγών (ΚΕ.Θ.Ε.Υ.Ο.) μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών και αυτοκινήτων.

γ) Οι διοικητικές και ποινικές κυρώσεις για τους παραβάτες των διατάξεων του διατάγματος αυτού, καθώς και η διαδικασία επιβολής τους.

7. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, ορίζονται:

α. Η διαδικασία χορήγησης, ανανέωσης, αντικατάστασης, ανταλλαγής, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια που αφορά τις άδειες οδήγησης.

β. Οι όροι και οι προϋποθέσεις εκπαίδευσης και επιμόρφωσης των εξεταστών υποψήφιων οδηγών μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών και αυτοκινήτων, καθώς και ο τρόπος συγκρότησης των εξεταστικών επιτροπών και οι υποχρεώσεις των εξεταστών.

γ. Οι όροι και οι προϋποθέσεις εκπαίδευσης των υποψήφιων οδηγών μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών και αυτοκινήτων με την καθιέρωση υποχρεωτικών μαθημάτων πριν από την εξέταση.

8. Τα Παραρτήματα του π.δ. 51/2012 (Α` 101) τροποποιούνται και συμπληρώνονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων, καθώς και του Υπουργού Υγείας για το Παράρτημα ΙΙΙ.

9. Για οδήγηση οχημάτων σε χώρα όπου δεν αναγνωρίζεται η ελληνική άδεια οδήγησης απαιτείται η κατοχή της κατάλληλης κατηγορίας Διεθνούς Άδειας Οδήγησης σύμφωνα με διεθνείς συμβάσεις ή συμφωνίες που έχουν κυρωθεί με νόμο. Η Διεθνής Άδεια Οδήγησης εκδίδεται στην Ελλάδα από εθνικούς εκπροσώπους διεθνών αυτοκινητιστικών ενώσεων.

Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών ορίζονται οι φορείς έκδοσης, η διαδικασία χορήγησης και κάθε άλλη απαραίτητη λεπτομέρεια που αφορά στην έκδοση στην Ελλάδα της Διεθνούς Άδειας Οδήγησης.»

Άρθρο 26

Οικονομικά θέματα σχετικά με άδειες οδήγησης και πιστοποιητικά επαγγελματικής ικανότητας – Τροποποίηση του άρθρου 52 του ν. 4155/2013 (Α' 120)

Οι παρ. 1 και 4 του άρθρου 52 του ν. 4155/2013 (Α' 120) τροποποιούνται ως προς το ποσό των απαιτούμενων παραβόλων, η παρ. 3 αντικαθίσταται, και το άρθρο διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 52

Οικονομικά θέματα σχετικά με άδειες οδήγησης και πιστοποιητικά επαγγελματικής ικανότητας

1. Για τις δαπάνες της αρχικής χορήγησης άδειας οδήγησης μιας από τις κατηγορίες AM ή A1 ή A2 ή A ή B', καθώς και για την επέκταση από την κατηγορία B σε μια από τις κατηγορίες C ή C1 ή D ή D1 καταβάλλεται το ποσό των εξήντα (60) ευρώ το οποίο και αποτελεί έσοδο του τακτικού Προϋπολογισμού του Κράτους. Το ίδιο ποσό καταβάλλεται και για κάθε ανανέωση του δικαιώματος οδήγησης.

2. Για τη χορήγηση ή την ανανέωση, οποιασδήποτε κατηγορίας άδειας οδήγησης ή για την έκδοση αντιγράφου άδειας οδήγησης καταβάλλεται πάγιο τέλος χαρτοσήμου και εισφορά υπέρ τρίτων, όπως αυτά ορίζονται στις οικείες διατάξεις.

3α. Το ποσό που καταβάλλεται από τον υποψήφιο οδηγό ή οδηγό για την ιατρική εξέταση από Δευτεροβάθμια Ιατρική Επιτροπή (Δ.Ι.Ε.), ισούται με το τριπλάσιο του ποσού που ισχύει κάθε φορά ως κατώτατο όριο αμοιβής των συμβεβλημένων με το Δημόσιο ιατρών για επίσκεψη στο ιατρείο τους.

Η καταβολή του ποσού αυτού δεν απαιτείται, σε περίπτωση που η ιατρική εξέταση διενεργείται μετά από παραπομπή στο πλαίσιο εφαρμογής της παρ. 8 του άρθρου 13 του ν. 2696/1999 (Α' 57) ή στην περίπτωση παραπομπής για επανεξέταση κατά την κρίση της οικείας Υπηρεσίας Μεταφορών και Επικοινωνιών.

β. Το ποσό που καταβάλλεται από τον υποψήφιο οδηγό ή οδηγό για την ιατρική εξέταση από Δευτεροβάθμια Ιατρική Επιτροπή (Δ.Ι.Ε.), δύναται να αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Υγείας και Υποδομών και Μεταφορών.

4. Για την αντιμετώπιση των δαπανών διεξαγωγής του έργου της εξέτασης των υποψηφίων οδηγών και οδηγών για κάθε εξέταση προσόντων και συμπεριφοράς υποψήφιου οδηγού ή οδηγού εκτός της περίπτωσης απόκτησης Πιστοποιητικού Επαγγελματικής Ικανότητας (Π.Ε.Ι.), καθώς και για κάθε θεωρητική εξέταση, καταβάλλεται το ποσό των δεκαπέντε (15) ευρώ αντίστοιχα, το οποίο και αποτελεί έσοδο του τακτικού Προϋπολογισμού του Κράτους.

Προκειμένου οδηγός να συμμετάσχει και σε εξετάσεις για τη χορήγηση Πιστοποιητικού Επαγγελματικής Ικανότητας (Π.Ε.Ι.) αρχικής επιμόρφωσης, ανεξάρτητα της κατηγορίας οδήγησης που είτε κατέχει είτε θα του χορηγηθεί, καταβάλλει για κάθε θεωρητική εξέταση απόκτησης Π.Ε.Ι. (επιβατών ή εμπορευμάτων), καθώς και για κάθε εξέταση προσόντων και συμπεριφοράς οδηγού το ποσό των είκοσι (20) ευρώ αντίστοιχα, το οποίο και αποτελεί έσοδο του τακτικού Προϋπολογισμού του Κράτους.

5. Για την εκτύπωση οποιασδήποτε κατηγορίας άδειας οδήγησης καταβάλλεται το ποσό των τριάντα (30) ευρώ το οποίο και αποτελεί έσοδο του τακτικού Προϋπολογισμού του Κράτους.

6. Σε κάθε περίπτωση έκδοσης αντιγράφου οποιασδήποτε κατηγορίας άδειας οδήγησης λόγω απώλειας ή κλοπής, καταβάλλεται, πέραν του αναγκαίου ποσού για την εκτύπωση της άδειας και το ποσό των τριάντα (30) ευρώ, το οποίο και αποτελεί έσοδο του τακτικού Προϋπολογισμού του Κράτους.

7. Τα χρηματικά ποσά που αναφέρονται στις παρ. 1, 4, 5 και 6 του παρόντος άρθρου αναπροσαρμόζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υποδομών και Μεταφορών.

8. Το άρθρο 13 του π.δ. 51/2012 και η παράγραφος 1.5 του Παραρτήματος ΙΙΙ του π.δ. 51/2012 καταργούνται.

9. Σε περίπτωση ανανέωσης άδειας οδήγησης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο π.δ. 51/2012 (Α' 101), με χρονικό περιορισμό για ιατρικούς λόγους πριν από τη συμπλήρωση της ηλικίας των εξήντα πέντε (65) ετών, δεν καταβάλλονται τα παράβολα των παρ. 1 και 2 του παρόντος άρθρου.».

Άρθρο 27

Άσκηση του επαγγέλματος εκπαιδευτή υποψήφιων οδηγών

Οι υπάλληλοι και το προσωπικό με οποιαδήποτε σχέση εργασίας του δημοσίου, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (ΝΠΔΔ) και του ευρύτερου δημόσιου τομέα όπως αυτός καθορίζεται με τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982 (Α'65), καθώς και οι συνταξιούχοι αυτών, που έχουν λάβει την αρχική άδεια/βεβαίωση άσκησης επαγγέλματος του εκπαιδευτή υποψηφίων οδηγών με προγενέστερες του π.δ. 208/2002 (Α'194) διατάξεις και οι οποίες έληξαν αυτοδίκαια σύμφωνα με το άρθρο 73 του ν. 4413/2016 (Α'148), δύνανται, μετά από αίτηση τους προς την οικεία Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών της Περιφερειακής Ενότητας της περιοχής που επιθυμούν να επαναδραστηριοποιηθούν, να ανανεώνουν την άδεια ασκήσεως επαγγέλματος σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του άρθρου 4 του ως άνω διατάγματος.

Άρθρο 28

Έκδοση Ψηφιακής Άδειας Οδήγησης

1. Στο πλαίσιο πιλοτικής εφαρμογής, επιτρέπεται η έκδοση ψηφιακής άδειας οδήγησης. (Ψ.Α.Ο.) για χρονικό διάστημα που δεν θα υπερβαίνει τους δεκαοκτώ (18) μήνες από την έκδοση σχετικής διαπιστωτικής πράξης από τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών περί ολοκλήρωσης των απαραίτητων διαδικασιών υλοποίησης.

2. Η Ψ.Α.Ο. χορηγείται σε δικαιούχους έκδοσης Ελληνικής άδειας οδήγησης μόνο κατηγορίας Β, κατόπιν αίτησής τους, και ισχύει για οδήγηση μόνο εντός της ελληνικής επικράτειας, χωρίς ο κάτοχος να υποχρεούται να φέρει μαζί του, όταν οδηγεί, το έντυπο της άδειας οδήγησής του. Ο κάτοχος της Ψ.Α.Ο. υποχρεούται να φέρει κατά την οδήγηση, δελτίο αστυνομικής ταυτότητας ή ισχύον διαβατήριο ή άλλο επίσημο έγγραφο αναγνώρισης της ταυτότητάς του, καθώς και σε κατάλληλο μέσο σε ψηφιακή μορφή την Ψ.Α.Ο.

3. Μετά από την έκδοση της διαπιστωτικής πράξης της παρ. 1, το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών απευθύνει ανοιχτή πρόσκληση στους πολίτες, που επιθυμούν και δικαιούνται σύμφωνα με την παρ. 3, να αιτηθούν τη χορήγηση Ψ.Α.Ο.. Γίνονται δεκτές αιτήσεις μέχρι της συμπλήρωσης του αριθμού Ψ.Α.Ο. που θα δηλωθεί στη διαπιστωτική πράξη της πιλοτικής εφαρμογής.

ΜΕΡΟΣ Γ'

ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

Άρθρο 29

Στοιχεία κυκλοφορίας οχημάτων ιστορικού ενδιαφέροντος

1. Για τη δημόσια κυκλοφορία των οχημάτων ιστορικού ενδιαφέροντος χορηγείται άδεια κυκλοφορίας, σύμφωνα με το άρθρο 88 του Κ.Ο.Κ., τις ρυθμίσεις της υπ' αρ. 33824/2683/2004 (Β' 1514) κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Μεταφορών και Επικοινωνιών περί των εγγράφων κυκλοφορίας οχημάτων και πινακίδες κυκλοφορίας, με το άρθρο 90 του Κ.Ο.Κ., τις ρυθμίσεις της υπ' αρ. 19800/1982 (Β' 455) απόφασης του Υπουργού Συγκοινωνιών και της υπ' αρ. 4700/330/2004 (Β' 192) απόφασης του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών περί των πινακίδων αριθμού κυκλοφορίας αυτοκινήτων οχημάτων και ρυμουλκουμένων.
2. Εξαιρούνται από την υποχρέωση απόκτησης των κρατικών στοιχείων κυκλοφορίας, σύμφωνα με την ανωτέρω παρ. 1, τα μηχανοκίνητα οχήματα ιστορικού ενδιαφέροντος τα οποία δεν έχουν σχεδιασθεί και κατασκευασθεί για την μεταφορά επιβατών και τυγχάνουν υψηλής ιστορικής και πολιτιστικής αξίας. Τα υπόψη οχήματα δύνανται να κινούνται σε εξαιρετικές περιστάσεις σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 33.

Άρθρο 30

Χορήγηση στοιχείων κυκλοφορίας σε όχημα ιστορικού ενδιαφέροντος

1. Αρμόδιες για την καταχώριση των οχημάτων ως ιστορικού ενδιαφέροντος στο Μητρώο Αδειών Κυκλοφορίας Οχημάτων του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών και τη χορήγηση των στοιχείων (άδεια και πινακίδες) κυκλοφορίας ιστορικού ενδιαφέροντος, είναι οι Υπηρεσίες Μεταφορών και Επικοινωνιών των Περιφερειών της Χώρας.
2. Τα στοιχεία κυκλοφορίας για τα οχήματα ιστορικού ενδιαφέροντος χορηγούνται ως ακολούθως:
  - α) για οχήματα που έχουν ήδη χαρακτηριστεί ως ιστορικού ενδιαφέροντος πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου απαιτείται:
    - αα) αποδεικτικό από το οποίο προκύπτει ο χαρακτηρισμός του οχήματος ως ιστορικού οχήματος το οποίο έχει χορηγηθεί από τους ορισμένους κατά το προγενέστερο θεσμικό πλαίσιο αρμόδιους για τον χαρακτηρισμό φορείς,
    - αβ) να έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία τεχνικού ελέγχου του οχήματος, σύμφωνα με το άρθρο 31,
    - αγ) να έχει διαγραφεί το όχημα από το Μητρώο Αδειών Κυκλοφορίας Οχημάτων του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.

β) για οχήματα τα οποία χαρακτηρίζονται εξαρχής ως ιστορικού ενδιαφέροντος με το παρόντα νόμο απαιτείται:

βα) η Βεβαίωση χαρακτηρισμού οχήματος ιστορικού ενδιαφέροντος της παρ. 11 του άρθρου 3,

ββ) να έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία τεχνικού ελέγχου του οχήματος, σύμφωνα με το άρθρο 31,

βγ) να έχει διαγραφεί το όχημα από το Μητρώο Αδειών Κυκλοφορίας Οχημάτων του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.

3. Για τις ανάγκες του παρόντος νόμου και στο πλαίσιο της εφαρμογής του, βεβαιώσεις εκτελωνισμού, ιδιωτικά συμφωνητικά πώλησης, οικεία τελωνειακά παραστατικά και τιμολόγια που εκδόθηκαν κατά την εισαγωγή ή μεταβίβαση μη ταξινομημένων οχημάτων ιστορικού ενδιαφέροντος, επέχουν θέση τίτλου κυριότητας επ' αυτών.

4. Για την έκδοση άδειας κυκλοφορίας ως όχημα ιστορικού ενδιαφέροντος καταβάλλεται τέλος αδειάς, σύμφωνα με το άρθρο 16 του ν. 2753/1999 (Α' 249), την παρ. 1 του άρθρου 3 της υπό στοιχεία Α/33824/2683/30.9.2004 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Μεταφορών και Επικοινωνιών (Β' 1514), την παρ. 1 του άρθρου 89 του ν. 2696/1999, το άρθρο 26 του ν. 2873/2000 (Α' 285), το άρθρο 27 του ν. 3220/2004 (Α' 15) και την υπό στοιχεία 1012568/120β/Τ.&Ε.Φ./10.2.2004 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών, Δημοσίας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Μεταφορών και Επικοινωνιών (Β' 365).

5. Στα οχήματα ιστορικού ενδιαφέροντος της περ. α' της παρ. 2 χορηγείται άδεια κυκλοφορίας με διάρκεια ισχύος δύο (2) έτη από την ημερομηνία έκδοσης αυτής. Οι ιδιοκτήτες των οχημάτων οφείλουν εγκαίρως, πριν από την λήξη ισχύος της άδειας κυκλοφορίας, να εφοδιαστούν από τους φορείς χαρακτηρισμού οχημάτων ιστορικού ενδιαφέροντος με το πιστοποιητικό συμμόρφωσης της παρ. 12 του άρθρου 3 και να το προσκομίσουν στην αρμόδια Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών της Περιφέρειας που χορήγησε τα στοιχεία κυκλοφορίας, προκειμένου να τους χορηγηθεί νέο έντυπο άδειας κυκλοφορίας με διάρκεια ισχύος πέντε (5) έτη και ημερομηνία λήξης που συμπίπτει με την ημερομηνία λήξης του πιστοποιητικού συμμόρφωσης, διαδικασία για την οποία δεν οφείλεται το τέλος αδειάς της παρ. 4.

6. Στα οχήματα ιστορικού ενδιαφέροντος της περ. β' της παρ. 2 χορηγείται άδεια κυκλοφορίας με διάρκεια ισχύος πέντε (5) έτη από την ημερομηνία έκδοσης αυτής.

7. Για τη διατήρηση των στοιχείων κυκλοφορίας, ο ιδιοκτήτης του οχήματος ιστορικού ενδιαφέροντος οφείλει εγκαίρως, πριν από την λήξη ισχύος της άδειας, να εφοδιάζεται με ισχύον πιστοποιητικό συμμόρφωσης της παρ. 12 του άρθρου 3 και να το προσκομίζει στην αρμόδια Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών της Περιφέρειας που χορήγησε αρχικώς τα στοιχεία κυκλοφορίας για την έκδοση νέου εντύπου άδειας κυκλοφορίας με ημερομηνία λήξης που συμπίπτει με την ημερομηνία λήξης του πιστοποιητικού συμμόρφωσης, διαδικασία για την οποία δεν οφείλεται το τέλος αδειάς της παρ. 4.

Άρθρο 31 **Τεχνικός έλεγχος**

1. Τα οχήματα και οι μοτοσυκλέτες ιστορικού ενδιαφέροντος υποχρεούνται σε ετήσιο τεχνικό έλεγχο.

2. Εξαιρούνται από την υποχρέωση σε τεχνικό έλεγχο, σύμφωνα με την παρ. 1, τα μηχανοκίνητα οχήματα ιστορικού ενδιαφέροντος της παρ. 2 του άρθρου 29.

Άρθρο 32

Τέλη κυκλοφορίας οχήματος ιστορικού ενδιαφέροντος

1. Για την κυκλοφορία οχημάτων ιστορικού ενδιαφέροντος καταβάλλονται, ετησίως, τέλη κυκλοφορίας οχήματος ιστορικού ενδιαφέροντος υπέρ του Δημοσίου ως εξής:

α) Για την κυκλοφορία επιβατηγού αυτοκινήτου ιστορικού ενδιαφέροντος με κυβισμό έως και 999 κ.εκ. καταβάλλονται τέλη κυκλοφορίας ιστορικού οχήματος ύψους πενήντα (50,00) ευρώ,

β) για την κυκλοφορία επιβατηγού αυτοκινήτου ιστορικού ενδιαφέροντος με κυβισμό από 1000 κ.εκ. έως και 1999 κ. εκ. καταβάλλονται τέλη κυκλοφορίας ιστορικού οχήματος ύψους εκατό (100,00) ευρώ,

γ) για την κυκλοφορία επιβατηγού αυτοκινήτου ιστορικού ενδιαφέροντος με κυβισμό άνω των 2000 κ.εκ καταβάλλονται τέλη κυκλοφορίας ιστορικού οχήματος ύψους διακοσίων (200,00) ευρώ,

δ) για την κυκλοφορία μοτοσυκλέτας ιστορικού ενδιαφέροντος με κυβισμό έως 250 κ.εκ. καταβάλλονται τέλη κυκλοφορίας ιστορικού οχήματος ύψους είκοσι πέντε (25,00) ευρώ.

ε) για την κυκλοφορία μοτοσυκλέτας ιστορικού ενδιαφέροντος με κυβισμό άνω των 250 κ.εκ. καταβάλλονται τέλη κυκλοφορίας ιστορικού οχήματος ύψους πενήντα (50,00) ευρώ.

2. Οχήματα ιστορικού ενδιαφέροντος άνω των σαράντα πέντε (45) ετών καθώς και λεωφορεία ιστορικού ενδιαφέροντος απαλλάσσονται από την υποχρέωση καταβολής τελών κυκλοφορίας.

3. Εξαιρούνται από την υποχρέωση καταβολής τελών κυκλοφορίας, σύμφωνα με την παρ. 1, τα μηχανοκίνητα οχήματα ιστορικού ενδιαφέροντος της παρ. 2 του άρθρου 29.

Άρθρο 33

Όροι κυκλοφορίας οχημάτων ιστορικού ενδιαφέροντος

1. Τα οχήματα ιστορικού ενδιαφέροντος, για τα οποία έχουν χορηγηθεί στοιχεία κυκλοφορίας οχήματος ιστορικού ενδιαφέροντος σύμφωνα με το άρθρο 30, μετέχουν στη δημόσια κυκλοφορία με τους όρους και τις προϋποθέσεις που τίθενται στα άρθρα 88 και 90 του Κ.Ο.Κ. και το π.δ. 237/1986 (Α' 110), περί υποχρεωτικής ασφάλισης αυτοκινήτων για κάθε οδικό όχημα.

2. Τα οχήματα ιστορικού ενδιαφέροντος επιτρέπεται να κυκλοφορούν εντός του μικρού δακτυλίου σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 52 Κ.Ο.Κ..

3. Επιτρέπεται η κατ' εξαίρεση των άρθρων 88 και 90 του Κ.Ο.Κ. θέση σε δημόσια κυκλοφορία των μηχανοκίνητων οχημάτων ιστορικού ενδιαφέροντος της παρ. 2 του άρθρου 29, μόνο στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) Για τους σκοπούς συμμετοχής σε νομίμως αδειοδοτημένες, σύμφωνα με το άρθρο 49 του Κ.Ο.Κ., διοργανώσεις που διενεργούνται εντός της ελληνικής Επικράτειας από τους Φορείς διοργανώσεων οχημάτων ιστορικού ενδιαφέροντος, και εφόσον ο οδηγός και το όχημα φέρουν αθροιστικά:

- αα. νόμιμη άδεια οδήγησης και αποδεικτικό ασφάλισης του οχήματος,
- αβ. ενάρθμο διακριτικό γνώρισμα που χορηγείται από οποιονδήποτε φορέα οχημάτων ιστορικού ενδιαφέροντος της επιλογής του,
- αγ. βεβαίωση του διοργανωτή στην οποία αναγράφεται η απόφαση αδειοδότησης και βεβαιώνονται η ημερομηνία διεξαγωγής και η διάρκεια της διοργάνωσής τους, καθώς και η συμμετοχή του συγκεκριμένου οχήματος σε αυτήν.
- Η κυκλοφορία του οχήματος, σύμφωνα με τα ανωτέρω, επιτρέπεται για την μετάβαση στην διοργάνωση κατά τις προηγούμενες δύο (2) ημέρες πριν από την έναρξη και κατά την επόμενη μία (1) ημέρα μετά από τη λήξη της διοργάνωσης.
- β) Για τους σκοπούς της επισκευής τους, εφόσον ο οδηγός και το όχημα φέρουν αθροιστικά:
- βα. νόμιμη άδεια οδήγησης και αποδεικτικό ασφάλισης του οχήματος,
- ββ. το ενάρθμο διακριτικό γνώρισμα που χορηγείται από οποιονδήποτε φορέα οχημάτων ιστορικού ενδιαφέροντος της επιλογής του,
- βγ. κάθε πρόσφορο αποδεικτικό μέσο, όπως τιμολόγιο, απόδειξη παροχής υπηρεσιών ή άλλο συναφές νόμιμο παραστατικό, από το οποίο προκύπτει η ημέρα εισόδου και εξόδου του οχήματος από το συνεργείο.

ΜΕΡΟΣ Δ΄

ΚΥΡΩΣΕΙΣ, ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Β΄ ΚΑΙ Γ΄

Άρθρο 34

Κυρώσεις και διοικητικά πρόστιμα

1. Όποιος εκπαιδείται χωρίς να έχει προηγουμένως εκδοθεί Δ.Ε.Ε., υπόκειται στις κυρώσεις της παρ. 4 του άρθρου 94 του Κ.Ο.Κ. περί αδειών οδήγησης και κυρώσεων.
2. α. Κάθε πράξη ή παράλειψη, η οποία τελείται με δόλο ή βαριά αμέλεια και παραβιάζει την εμπιστευτικότητα, ακεραιότητα ή διαθεσιμότητα των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του άρθρου 15, συνιστά το πειθαρχικό αδίκημα της αμελούς ή ατελούς εκπλήρωσης του υπηρεσιακού καθήκοντος, σύμφωνα με την περ. κη) της παρ. 1 του άρθρου 107 του Υπαλληλικού Κώδικα.
- β. Όποιος, χωρίς δικαίωμα, αποκτά πρόσβαση, ή όποιος αθέμιτα αντιγράφει, αποτυπώνει, χρησιμοποιεί ή αποκαλύπτει σε τρίτον μέρος ή σύνολο ηλεκτρονικών δεδομένων του άρθρου 16, διώκεται σύμφωνα με τα άρθρα 370Β και 370Γ του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α΄95), κατά περίπτωση.
3. Σε περίπτωση δημόσιας κυκλοφορίας οχήματος ιστορικού ενδιαφέροντος:
  - α. κατά παράβαση των άρθρων 86, 88 και 90 του Κ.Ο.Κ. (ν. 2696/1999, Α΄57), με την επιφύλαξη της παρ. 2 του άρθρου 29 και του άρθρου 31, επιβάλλονται, κατά περίπτωση, τα διοικητικά πρόστιμα και κυρώσεις της παρ. 4 του άρθρου 86 και των άρθρων 88 και 90 του Κ.Ο.Κ..
  - β. κατά παράβαση του άρθρου 2 του π.δ. 237/1986 (Α΄ 110) περί υποχρεωτικής ασφάλισης αυτοκινήτων για κάθε οδικό όχημα, επιβάλλονται τα διοικητικά πρόστιμα και κυρώσεις της παρ. 4 του άρθρου 5 και του άρθρου 12 του ιδίου π.δ.

γ. κατά παράβαση του ν. 2367/1953 (Α' 82) περί υποχρεωτικής καταβολής τελών κυκλοφορίας οχήματος, επιβάλλονται οι κυρώσεις της παρ. 4 του άρθρου 21 του ίδιου νόμου, καθώς και, πέραν άλλων διοικητικών προστίμων, το αυτοτελές πρόστιμο της υποπαρ. Ε7 του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α' 222).

δ. για το οποίο έχει εκδοθεί πλαστή βεβαίωση χαρακτηρισμού οχήματος ιστορικού ενδιαφέροντος ή/και πιστοποιητικό συμμόρφωσης οχήματος ιστορικού ενδιαφέροντος, αφαιρούνται οριστικά τα στοιχεία κυκλοφορίας.

ε. για το οποίο διαπιστωθεί απόκλιση μεταξύ της πραγματικής ή νομικής κατάστασης του οχήματος και της πιστοποιούμενης αποτύπωσης στην βεβαίωση χαρακτηρισμού οχήματος ιστορικού ενδιαφέροντος και το πιστοποιητικό συμμόρφωσης οχήματος ιστορικού ενδιαφέροντος, αφαιρούνται τα στοιχεία κυκλοφορίας για χρονικό διάστημα ενός (1) έτους.

στ. χωρίς ισχύουσα άδεια κυκλοφορίας, επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο ύψους τριακοσίων ευρώ (300 €) και αφαιρούνται τα στοιχεία κυκλοφορίας για χρονικό διάστημα ενός (1) έτους.

4. Σε περίπτωση δημόσιας κυκλοφορίας οχήματος ιστορικού ενδιαφέροντος που δεν έχει σχεδιασθεί και κατασκευασθεί για την μεταφορά επιβατών και τυγχάνει υψηλής ιστορικής και πολιτιστικής αξίας κατά παράβαση της παρ. 3 του άρθρου 33, επιβάλλονται τα διοικητικά πρόστιμα και κυρώσεις της παρ. 4 του άρθρου 88 και όμοιας του άρθρου 90 του Κ.Ο.Κ..

5. Σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης προσκόμισης, κατά την παρ. 7 του άρθρου 30, στην αρμόδια Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών της Περιφέρειας του πιστοποιητικού συμμόρφωσης της παρ. 12 του άρθρου 3, για την έκδοση του νέου εντύπου άδειας κυκλοφορίας καταβάλλεται ηλεκτρονικό παράβολο ύψους τριακοσίων ευρώ (300 €) υπέρ Ελληνικού Δημοσίου.

6. Ως όργανα ελέγχου των ως άνω παραβάσεων και επιβολής των σχετικών διοικητικών προστίμων και διοικητικών κυρώσεων ορίζονται: α) η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, β) οι Λιμενικές Αρχές, γ) οι Αστυνομικές Αρχές, δ) τα Μικτά Κλιμάκια Ελέγχου του άρθρου 1 του ν. 3446/2006 (Α' 49) και ε) τα Μικτά Κλιμάκια Ελέγχου Δήμων Παραμεθόριων Περιοχών του άρθρου 2 του ν.3446/2006 (Α' 49). Οι Τελωνειακές Αρχές επιβάλλουν, κατά λόγο αρμοδιότητας, τις κυρώσεις της παρ. Γ7 του άρθρου 137 του Ν.2960/2001 (Α' 235) «Εθνικός τελωνειακός Κώδικας», εφόσον συντρέχουν οι όροι εφαρμογής του.

Άρθρο 35

Εξουσιοδοτικές διατάξεις Μέρους Β' και Γ'

1. Με αποφάσεις του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών:

α) καθορίζονται τα ειδικά εκπαιδευτικά εγχειρίδια, η διδακτέα ύλη, τα ερωτηματολόγια, ο ελάχιστος αριθμός μαθημάτων που απαιτείται για την ολοκλήρωση της θεωρητικής και πρακτικής εκπαίδευσης των ειδικών κατηγοριών υποψήφιων οδηγών και οδηγών του άρθρου 5, τα ειδικά δικαιολογητικά που απαιτείται να προσκομιστούν από τις ειδικές κατηγορίες υποψηφίων, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος,

β) καθορίζονται η ύλη της θεωρητικής εκπαίδευσης υποψήφιων οδηγών και οδηγών για όλες τις κατηγορίες οχημάτων, ο ελάχιστος αριθμός μαθημάτων που απαιτείται για την ολοκλήρωση της θεωρητικής εκπαίδευσης, το ειδικότερο περιεχόμενο του κάθε

ερωτηματολογίου της θεωρητικής εξέτασης και οι ξένες γλώσσες στις οποίες μεταφράζονται και διατίθενται τα ερωτηματολόγια, ο χρόνος και ο τρόπος διεξαγωγής της θεωρητικής εξέτασης, συμπεριλαμβανομένης της ενημέρωσης των υποψηφίων για τις υποχρεώσεις, τις απαγορεύσεις και τις κυρώσεις σε περίπτωση παράβασης, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στα άρθρα 6 και 8, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων αυτών,

γ) ρυθμίζονται τα θέματα οργάνωσης και λειτουργίας της Τ.Θ.Θ.Ε. του άρθρου 6, καθορίζονται τα πρόσωπα που έχουν δικαίωμα ένταξης ερωτήσεων σε αυτήν, ο τρόπος αξιολόγησης, επιλογής και εισαγωγής ερωτήσεων σε αυτήν, ο τρόπος πρόσβασης σε αυτήν, η διαδικασία τυχαίας επιλογής των ερωτήσεων την ημέρα διεξαγωγής των θεωρητικών εξετάσεων, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος,

δ) το ειδικότερο περιεχόμενο και η μορφή του Δ.Ε.Ε., το ειδικότερο περιεχόμενο και ο ελάχιστος αριθμός των μαθημάτων πρακτικής εκπαίδευσης όλων των κατηγοριών οχημάτων, ο ελάχιστος αριθμός των επαναληπτικών μαθημάτων σε περίπτωση αποτυχίας του υποψηφίου, η ελάχιστη απαιτούμενη διάρκεια των πρακτικών δοκιμασιών του άρθρου 13, η κατηγοριοποίηση των οδηγικών σφαλμάτων και η επίπτωσή τους στην αξιολόγηση των υποψήφιων οδηγών στην πρακτική δοκιμασία, η σχετική βαθμολόγηση των υποψήφιων οδηγών, η διενέργεια πρακτικής εκπαίδευσης και εξέτασης υποψήφιων οδηγών με αναπηρία σε διασκευασμένα οχήματα, οι λεπτομέρειες διενέργειας εκπαίδευσης και εξέτασης σε όχημα με ή χωρίς ποδόπληκτρο ή χειρομοχλό και χορήγησης άδειας οδήγησης οχήματος με περιορισμό, ο απαιτούμενος εξοπλισμός για την εκπαίδευση των κατηγοριών AM, A1, A2 και A, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια σχετικά με την πρακτική εκπαίδευση και δοκιμασία υποψήφιων οδηγών και οδηγών. Με όμοια απόφαση δύναται να τροποποιείται ο ελάχιστος αριθμός μαθημάτων που απαιτείται για την ολοκλήρωση της πρακτικής εκπαίδευσης.

ε) οι όροι και προϋποθέσεις οδήγησης με συνοδό για τους υποψήφιους οδηγούς που έχουν συμπληρώσει το δέκατο έβδομο (17^ο) έτος της ηλικίας τους, οι κυρώσεις οι οποίες επιβάλλονται στους υποψήφιους οδηγούς της παρ. 5 του άρθρου 4 ή/και στον συνοδό τους σε περίπτωση παραβάσεων που αφορούν στην οδική κυκλοφορία, περιλαμβανομένης της παράβασης η οποία αφορά σε οδήγηση από ανήλικο που κατέχει την προσωρινή άδεια της παρ. 6 του άρθρου 4 χωρίς την παρουσία συνοδού, οι όροι και προϋποθέσεις ειδικής ασφαλιστικής κάλυψης, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των παρ. 6 έως 9 του άρθρου 4. Η απόφαση αυτή εκδίδεται εντός δύο (2) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

2. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, η οποία εκδίδεται εντός τεσσάρων (4) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, ρυθμίζονται τα ειδικότερα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για την ασφάλεια της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του άρθρου 15, οι ανατιθέμενες στον Εκτελούντα την Επεξεργασία πράξεις επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, η διενέργεια εκτίμησης των επιπτώσεων των σχεδιαζόμενων πράξεων επεξεργασίας στην προστασία δεδομένων προσωπικού

χαρακτήρα (Εκτίμηση Αντικτύπου σχετικά με την Προστασία Δεδομένων - ΕΑΠΔ), ο τρόπος ικανοποίησης των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 και τον ν. 4624/2019, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 15.

3. Με αποφάσεις του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται:

α) ο σχεδιασμός, η ανάπτυξη, υλοποίηση, εγκατάσταση, λειτουργία και συντήρηση του Ο.Π.Σ. και των μηχανογραφικών εφαρμογών του άρθρου 16. Με την ίδια απόφαση δύναται να καθορίζεται η σταδιακή εφαρμογή ή η πιλοτική λειτουργία των σχετικών εφαρμογών ή υποσυστημάτων του Ο.Π.Σ. Στην περίπτωση αυτή, για την έναρξη της λειτουργίας του κάθε υποσυστήματος ή εφαρμογής για το σύνολο της Χώρας ή συγκεκριμένες Περιφερειακές Ενότητες, εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, όπου καθορίζεται κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος,

β) τα ειδικότερα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για την ασφάλεια της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του άρθρου 16, συμπεριλαμβανομένων και των επιμέρους συστημάτων του Ο.Π.Σ. του ιδίου άρθρου.

4. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται τα απαιτούμενα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα των εξεταστών των περ. β) και γ) της παρ. 2 του άρθρου 17 που εγγράφονται στο Μητρώο Εξεταστών, οι λεπτομέρειες δημοσίευσης της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος, η διαδικασία και τα αρμόδια για την αξιολόγηση και επιλογή των υποψηφίων όργανα, ο τρόπος κατάρτισης και τήρησης του Μητρώου Εξεταστών, η διαδικασία και το αρμόδιο όργανο για τον ορισμό των εξεταστών και την επιλογή αυτών προκειμένου να συμμετάσχουν σε πρακτικές δοκιμασίες, τα ασυμβίβαστα, οι ειδικές προϋποθέσεις ένταξης και παραμονής και ο τρόπος αποβολής από το Μητρώο, το περιεχόμενο, τα ειδικότερα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για την ασφάλεια της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Η εν λόγω απόφαση εκδίδεται εντός τεσσάρων (4) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Σε περίπτωση που ο αριθμός των εγγεγραμμένων εξεταστών δεν επαρκεί, ο Υπουργός Υποδομών και Μεταφορών δύναται να εκδίδει νέα πρόσκληση.

5. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών δύναται να καθορίζονται τα κριτήρια επιλογής και μετακίνησης εξεταστών του Μητρώου Εξεταστών του άρθρου 17 από άλλες Περιφερειακές Ενότητες της χώρας και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών και Εσωτερικών, που εκδίδεται μετά από εισήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.), οργανώνονται στο Ε.Κ.Δ.Δ.Α. ειδικά προγράμματα κατάρτισης για τους εγγεγραμμένους εξεταστές του Μητρώου Εξεταστών του άρθρου 17 και για τους εγγεγραμμένους επόπτες του Μητρώου Εποπτών του άρθρου 19 και ορίζονται ο τρόπος, η διάρκεια, η διαδικασία παρακολούθησης των ειδικών προγραμμάτων κατάρτισης για τους εγγεγραμμένους εξεταστές και επόπτες, αντίστοιχα, στο Μητρώο Εξεταστών και στο

Μητρώο Εποπτών, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία εισαγωγής στο πρόγραμμα, ο τύπος του πιστοποιητικού που χορηγείται, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.

7. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται ειδικά προγράμματα πρακτικής επιμόρφωσης των εγγεγραμμένων εξεταστών του Μητρώου Εξεταστών του άρθρου 17 που συμπεριλαμβάνουν το χειρισμό του ειδικού εξοπλισμού που φέρει το εκπαιδευτικό όχημα, ο φορέας διενέργειας των προγραμμάτων αυτών καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.

8. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών και Προστασίας του Πολίτη καθορίζονται οι προϋποθέσεις εγγραφής καθώς και τα απαιτούμενα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα του ένστολου προσωπικού της Ελληνικής Αστυνομίας για την εγγραφή του στο Μητρώο Εποπτών σύμφωνα με την περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 19, οι λεπτομέρειες δημοσίευσης της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος. Η παρούσα εκδίδεται εντός τεσσάρων (4) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Σε περίπτωση που ο αριθμός των εποπτών δεν επαρκεί, δύναται να εκδίδεται όμοια πρόσκληση.

9. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται η διαδικασία και τα αρμόδια όργανα για την αξιολόγηση και επιλογή των υποψήφιων εποπτών του Μητρώου Εποπτών του άρθρου 19, ο τρόπος κατάρτισης και τήρησης του Μητρώου, η διαδικασία και το αρμόδιο όργανο για τον ορισμό των εποπτών και την επιλογή αυτών, προκειμένου να συμμετάσχουν σε ελέγχους, η διαδικασία αντικατάστασής τους βάσει διαθεσιμότητας και υπηρεσιακών αναγκών, τα κωλύματα, ασυμβίβαστα, ειδικές προϋποθέσεις ένταξης και παραμονής και ο τρόπος αποβολής από το Μητρώο, το περιεχόμενο των επιμορφωτικών προγραμμάτων κατάρτισης, τα ειδικότερα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για την ασφάλεια της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος. Η εν λόγω απόφαση εκδίδεται εντός τεσσάρων (4) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

10. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών δύναται να προστίθενται και άλλες κατηγορίες υποψηφίων με δυνατότητα ένταξης στο Μητρώο Εποπτών, πέραν όσων ορίζονται στο άρθρο 19 και να εξειδικεύεται κάθε αναγκαίο θέμα σχετικό με τις κατηγορίες αυτές.

11. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται η διαδικασία, οι όροι και οι προϋποθέσεις εκτέλεσης της εποπτείας και ελέγχου του έργου των εξεταστών και της εποπτείας τήρησης των προϋποθέσεων διεξαγωγής των θεωρητικών εξετάσεων, λαμβανομένων υπόψη των προβλεπόμενων στο Παράρτημα IV του π.δ. 51/2012, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.

12. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών και Οικονομικών δύναται να αναθεωρείται η αποζημίωση των εξεταστών και των μελών της Επιτροπής Εποπτείας και Ενστάσεων των παρ. 1 και 3 του άρθρου 21.

13. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών, Οικονομικών και Προστασίας του Πολίτη και δύναται να αναθεωρείται το ποσό της αποζημίωσης της παρ. 2 του άρθρου 21 που λαμβάνουν οι Επόπτες.

14. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών εξειδικεύονται τα κριτήρια για τον καθορισμό της σοβαρότητας των σφαλμάτων που διαπιστώνονται κατά την πρακτική εξέταση των υποψηφίων οδηγών και οδηγών και διαπράττονται από τους εγγεγραμμένους

εξεταστές στο Μητρώο Εξεταστών καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.

15. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών και Οικονομικών, δύναται να αναπροσαρμόζεται το ύψος του παραβόλου για την υποβολή της ένστασης του άρθρου 23.

16. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Υγείας και Υποδομών και Μεταφορών, καθορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία για την ίδρυση και λειτουργία των κέντρων αξιολόγησης ικανότητας και προετοιμασίας οδήγησης για άτομα με κινητικά προβλήματα του άρθρου 24, η διάρκεια ισχύος της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας, η διαδικασία χορήγησης του πορίσματος εξέτασης περί της εκτίμησης της ικανότητας οδήγησης σε άτομα με κινητικά προβλήματα ή ακρωτηριασμό άκρου – άκρων ή μικτού τύπου προβλήματα, οι όροι και οι προϋποθέσεις άσκησης των αρμοδιοτήτων των ιδιωτικών κέντρων από παρόχους υπηρεσιών υγείας και ιδιωτικά κέντρα αποκατάστασης, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.

17. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, η οποία εκδίδεται μετά από τεχνικοοικονομική μελέτη για την ανάλυση του κόστους χρέωσης των σχολών εκπαίδευσης υποψήφιων οδηγών, ανάλογα με τις κατηγορίες αδειών οδήγησης για τις οποίες παρέχεται εκπαίδευση, δύναται να καθορίζεται το ελάχιστο κόστος χρέωσης των θεωρητικών και πρακτικών μαθημάτων που προσφέρονται από τις σχολές εκπαίδευσης υποψήφιων οδηγών στους εκπαιδευομένους.

18. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται τα αδικήματα που αποτελούν κώλυμα για τη χορήγηση της άδειας άσκησης του επαγγέλματος του εκπαιδευτή υποψήφιων οδηγών.

18. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται τα χαρακτηριστικά στοιχεία της Ψ.Α.Ο του άρθρου 28, η διαδικασία έκδοσής της, οι λεπτομέρειες επιλογής των δικαιούχων που θα αιτηθούν τη χορήγηση Ψ.Α.Ο., ο ενδεχόμενος γεωγραφικός περιορισμός των Ψ.Α.Ο. σε μια ή περισσότερες Περιφερειακές Ενότητες, οι απαιτήσεις των Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου 28.

19. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών και Προστασίας του Πολίτη καθορίζεται ο τρόπος διενέργειας των ελέγχων στους κατόχους Ψ.Α.Ο. του άρθρου 28 από τους ελεγκτικούς μηχανισμούς αλλά και βεβαίωσης και επιβολής των κυρώσεων για παραβάσεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, με ηλεκτρονικό τρόπο.

20. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών ορίζονται οι φορείς χαρακτηρισμού οχήματος ιστορικού ενδιαφέροντος του άρθρου 3, όπως υποδεικνύονται από την Δ.Ο.Α., την Δ.Ο.Μ. και την Δ.Ο.Π.Ο.

21. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Υποδομών και Μεταφορών, καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και οι τεχνικές προδιαγραφές για τον χαρακτηρισμό των στρατιωτικών οχημάτων, που έχουν κατασκευασθεί για τη μεταφορά επιβατών και έχουν αξιοποιηθεί από τις Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις, ως οχημάτων ιστορικού ενδιαφέροντος, ο φορέας χαρακτηρισμού και έκδοσης αντίστοιχης βεβαίωσης για τα

προαναφερόμενα στρατιωτικά οχήματα ιστορικού ενδιαφέροντος και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου 29 σχετικά με τα οχήματα αυτά.

22. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται το περιεχόμενο της βεβαίωσης χαρακτηρισμού και του πιστοποιητικού συμμόρφωσης οχήματος ιστορικού ενδιαφέροντος, η διαδικασία και τα δικαιολογητικά για τη χορήγηση, ανάκληση και επαναχορήγηση των στοιχείων κυκλοφορίας ιστορικού ενδιαφέροντος οχήματος, η διαδικασία διαγραφής του οχήματος από το Μητρώο Αδειών Κυκλοφορίας Οχημάτων του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών πριν την καταχώρισή του ως οχήματος ιστορικού ενδιαφέροντος για την εφαρμογή των άρθρων 30 και 34, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την κυκλοφορία των οχημάτων αυτών.

23. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται τα στοιχεία και η διαδικασία του τεχνικού ελέγχου των οχημάτων ιστορικού ενδιαφέροντος, η καταγραφή των αποτελεσμάτων του τεχνικού ελέγχου και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για τον τεχνικό έλεγχο των οχημάτων αυτών κατά το άρθρο 31.

24. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υποδομών και Μεταφορών δύνανται να αναπροσαρμόζονται τα τέλη κυκλοφορίας των οχημάτων ιστορικού ενδιαφέροντος του άρθρου 32.

25. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών και Προστασίας του Πολίτη καθορίζονται οι όροι και προϋποθέσεις περιορισμού της κυκλοφορίας των οχημάτων ιστορικού ενδιαφέροντος του άρθρου 33.

Άρθρο 36

Μεταβατικές διατάξεις Μέρους Β' και Γ'

1. α. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος και μέχρι την ολοκλήρωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων από τους εγγεγραμμένους εξεταστές, οι πρακτικές δοκιμασίες διενεργούνται από τους εν ενεργεία υπαλλήλους-εξεταστές, οι οποίοι εγγράφονται στο Μητρώο σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 17. Μέχρι την ολοκλήρωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων οι πρακτικές δοκιμασίες διενεργούνται από έναν (1) εξεταστή με τη διαδικασία που προβλέπεται στην υπό στοιχεία Α3/οικ./50984/7947/22.11.2013 απόφαση του Υφυπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων (Β' 3056), σύμφωνα με την οποία οι εξεταστές κάθονται στο οπίσθιο τμήμα του οχήματος και οι εκπαιδευτές στο μπροστινό τμήμα του οχήματος, στη θέση του συνοδηγού.

β. Μέχρι την παραγωγική λειτουργία του Μητρώου Εξεταστών, οι πρακτικές δοκιμασίες διενεργούνται από τους εν ενεργεία υπαλλήλους-εξεταστές, καθώς και από όσους εγγεγραμμένους εξεταστές ολοκληρώνουν επιτυχώς τα προγράμματα επιμόρφωσης. Η παραγωγική λειτουργία του Μητρώου Εξεταστών επέρχεται με την επιτυχή ολοκλήρωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων από το σύνολο των εγγεγραμμένων εξεταστών. Με την έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας του Μητρώου Εξεταστών, η επιλογή των εξεταστών γίνεται αποκλειστικά από το Μητρώο αυτό και οι εξεταστές κάθονται στο μπροστινό τμήμα του οχήματος στη θέση του συνοδηγού, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 14.

2. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος και μέχρι την παραγωγική λειτουργία του Μητρώου Εποπτών του άρθρου 19, η οποία επέρχεται με την επιτυχή ολοκλήρωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων από το σύνολο των εγγεγραμμένων εποπτών στο Μητρώο Εποπτών, όσοι εγγράφονται στο Μητρώο Εποπτών συμμετέχουν, από την εγγραφή τους, στη διαδικασία των θεωρητικών εξετάσεων των υποψήφιων οδηγών και οδηγών, εποπτεύοντας την ορθή διεξαγωγή αυτών. Μέχρι την έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας του Μητρώου Εποπτών, όσοι από τους εγγεγραμμένους επόπτες ολοκληρώνουν επιτυχώς τα επιμορφωτικά προγράμματα κατάρτισης, συμμετέχουν και στο έργο της εποπτείας της πρακτικής δοκιμασίας των υποψήφιων οδηγών και οδηγών, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 14, 15 και 19, επιβαίνοντας στο εκπαιδευτικό όχημα.

3. Εντός αποκλειστικής προθεσμίας τεσσάρων (4) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, οι Περιφέρειες μεριμνούν για την προμήθεια, εγκατάσταση και λειτουργία του απαραίτητου εξοπλισμού και οπτικοακουστικού υλικού της παρ. 2 του άρθρου 8 στα εξεταστικά κέντρα. Αν οι Περιφέρειες δεν προβούν στην προμήθεια, εγκατάσταση και λειτουργία του ως άνω εξοπλισμού κατά την προβλεπόμενη αποκλειστική προθεσμία, αναστέλλεται η διενέργεια των θεωρητικών εξετάσεων για τη συγκεκριμένη Περιφέρεια μέχρι την ολοκλήρωση της σχετικής διαδικασίας. Μέχρι την ολοκλήρωση της προμήθειας, εγκατάστασης και λειτουργίας του εξοπλισμού, οι θεωρητικές εξετάσεις διενεργούνται σύμφωνα με την υπό στοιχεία Α3/οικ./50984/7947/22.11.2013 απόφαση του Υφυπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.

4. Μέχρι την πλήρη λειτουργία του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Αδειών Οδήγησης του άρθρου 16, ο δειγματοληπτικός έλεγχος ταυτοπροσωπίας των υποψηφίων που συμμετέχουν στις θεωρητικές εξετάσεις, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στα άρθρα 9 και 19, διενεργείται με τη διασταύρωση των ψηφιακών φωτογραφιών με τις αντίστοιχες φωτογραφίες που συμπεριλαμβάνονται στο έγχαρτο Δ.Ε.Ε. του υποψηφίου.

5. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος και μέχρι την ολοκλήρωση της προμήθειας του οπτικοακουστικού εξοπλισμού του άρθρου 15 του παρόντος από το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών, οι πρακτικές δοκιμασίες δεν καταγράφονται και διενεργούνται σύμφωνα με την υπό στοιχεία Α3/οικ./50984/7947/22.11.2013 απόφαση του Υφυπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και με τη συμμετοχή των Εποπτών σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην παρ. 2 του παρόντος άρθρου.

6. Εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός (1) μηνός από την ολοκλήρωση της προμήθειας του οπτικοακουστικού εξοπλισμού του άρθρου 15, η πρακτική δοκιμασία καταγράφεται υποχρεωτικά σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 15. Μετά από την ολοκλήρωση της προμήθειας αυτής, επίσης, διενεργείται η απομακρυσμένη εποπτεία του άρθρου 20 όσον αφορά στις πρακτικές δοκιμασίες και παρέχεται η δυνατότητα υποβολής ενστάσεων σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 23.

Άρθρο 37

Καταργούμενες Διατάξεις Μέρους Β' και Γ'

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται:

α) Το άρθρο 12 του π.δ. 51/2012 (Α' 101) περί εκπαίδευσης και εξέτασης υποψηφίων οδηγών και οδηγών.

β) Το άρθρο 15 του ν. 4599/2019 (Α' 40) περί αποζημίωσης των εξεταστών, μετάφρασης της ύλης της θεωρητικής εξέτασης και χρήσης διερμηνέα κατά την πρακτική εξέταση.

γ) το άρθρο 18 περί γενικών ρυθμίσεων εκπαίδευσης της υπό στοιχεία Α3/οικ./50984/7947/22.11.2013 απόφασης του Υφυπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.

δ) η υπ' αρ. 82350/3809/2019 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υποδομών και Μεταφορών (Β' 4948) σχετικά με τα οχήματα ιστορικού ενδιαφέροντος, εκτός του άρθρου 1 αυτής περί ειδικών αυτοκινήτων και μοτοσικλετών που χρησιμοποιούνται μόνο για αγώνες ταχύτητας ή δεξιολογίας.

2. Από την έκδοση της απόφασης της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 35 καταργείται το άρθρο 23 περί θεωρητικής εξέτασης αγραμμάτων, ατόμων με μαθησιακές δυσκολίες (δυσλεξία), κωφών και όσων δε γνωρίζουν την ελληνική γλώσσα της υπό στοιχεία Α3/οικ./50984/7947/22.11.2013 απόφασης του Υφυπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.

3. Από την έκδοση της απόφασης της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 35 καταργούνται τα άρθρα 19 περί θεωρητικής εκπαίδευσης, 22 περί θεωρητικής εξέτασης υποψηφίων οδηγών της υπό στοιχεία Α3/οικ./50984/7947/22.11.2013 απόφασης του Υφυπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.

4. Από την έκδοση της απόφασης της περ. δ) της παρ. 1 του άρθρου 35 καταργούνται τα άρθρα 20 περί πρακτικής εκπαίδευσης, 24 περί δοκιμασίας προσόντων και συμπεριφοράς, 25 περί δοκιμασίας προσόντων και συμπεριφοράς ατόμων με αναπηρία, 26 περί Δελτίου Εκπαίδευσης Εξέτασης, 27 περί δοκιμασίας προσόντων και συμπεριφοράς για τις κατηγορίες ΑΜ, Α1, Α2 και Α και 28 περί δοκιμασίας προσόντων και συμπεριφοράς στις κατηγορίες Β, ΒΕ, C1, C1Ε, C, CΕ, D1, D1Ε, D, DΕ, και τα Παραρτήματα Ι έως ΙΙΙ περί της πρακτικής εξέτασης και τις δοκιμασίες των υποψηφίων οδηγών για την απόκτηση άδειας οδήγησης της υπό στοιχεία Α3/οικ./50984/7947/22.11.2013 απόφασης του Υφυπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, καθώς και το δεύτερο εδάφιο της παρ. 10 του Παραρτήματος ΙΙ του π.δ. 51/2012 περί της διάρκειας της δοκιμασίας οδήγησης.

5. Από την έκδοση της απόφασης της παρ. 4 του άρθρου 35 καταργούνται τα άρθρα 21 περί συγκρότησης εξεταστικών επιτροπών και 29 περί υποχρεώσεων εξεταστών δοκιμασίας προσόντων και συμπεριφοράς της υπό στοιχεία Α3/οικ./50984/7947/22.11.2013 απόφασης του Υφυπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.

ΜΕΡΟΣ Ε΄

ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΕΠΙΒΑΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

Άρθρο 38

Θέσπιση ανώτατου ορίου ηλικίας οδηγών φορτηγών και λεωφορείων - Αίτηση συνταξιοδότησης ιδιοκτήτη άδειας φορτηγού δημοσίας ή ιδιωτικής χρήσης

1. Με την επιφύλαξη της επόμενης παραγράφου, η ανώτατη ηλικία για την άσκηση του επαγγέλματος του οδηγού φορτηγού ή λεωφορείου δημοσίας ή ιδιωτικής χρήσης ορίζεται στα εξήντα εννέα (69) έτη.
2. Η ανώτατη ηλικία για την άσκηση του επαγγέλματος του οδηγού σχολικού λεωφορείου ορίζεται στα εξήντα πέντε (65) έτη.
3. Για την υποβολή αίτησης συνταξιοδότησης και τη χορήγηση σύνταξης από τον e-ΕΦΚΑ σε ιδιοκτήτη άδειας φορτηγού ή λεωφορείου δημοσίας ή ιδιωτικής χρήσης δεν απαιτείται η κατάθεση στον ασφαλιστικό φορέα της άδειας οδήγησης για περιορισμό των κατηγοριών C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D και DE. Σε περίπτωση που ο ιδιοκτήτης άδειας φορτηγού ή λεωφορείου δημοσίας ή ιδιωτικής χρήσης επιθυμεί τη συνέχιση της απασχόλησής του ως επαγγελματία οδηγού φορτηγού ή λεωφορείου, αυτό δηλώνεται στην αίτηση συνταξιοδότησής του. Οι ασφαλισμένοι που κατά την έναρξη χορήγησης της σύνταξης συνεχίζουν την απασχόλησή τους, διέπονται από τις διατάξεις περί απασχόλησης συνταξιούχων. Η ρύθμιση της παρούσας ισχύει και για τους ιδιοκτήτες αδειών φορτηγών ή λεωφορείων δημοσίας ή ιδιωτικής χρήσης οι οποίοι έχουν υποβάλει αίτηση συνταξιοδότησης ή έχουν συνταξιοδοτηθεί κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος.

Άρθρο 39

Ρυθμίσεις θεμάτων ΚΤΕΛ και ΚΤΕΛ Α.Ε. – Αντικατάσταση άρθρου 13 ν. 2963/2001

1. Το άρθρο 13 του ν. 2963/2001 (Α' 268) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 13

Εισφορές Αστικών και Υπεραστικών ΚΤΕΛ

1. Για την ανανέωση των λεωφορείων και την υλοποίηση έργων υποδομής αστικών και υπεραστικών Κ.Τ.Ε.Λ. και Κ.Τ.Ε.Λ. Α.Ε., επιβάλλεται εισφορά πέντε τοις εκατό (5%) επί του συνόλου των ετήσιων ακαθάριστων εισπράξεων που προκύπτουν από την εκάστοτε ισχύουσα απόφαση κομίστρου των αστικών και υπεραστικών Κ.Τ.Ε.Λ., Κ.Τ.Ε.Λ. Α.Ε., της Δ.Ε.Α.Σ. ΚΩ και ΡΟΔΑ. Η εισφορά του προηγούμενου εδαφίου, ως εισφορά ειδικού σκοπού, δεν υπολογίζεται ως φορολογητέο εισόδημα και κατατίθενται σε τραπεζικούς λογαριασμούς που συστήνονται ειδικά για το σκοπό αυτό.

Ειδικότερα:

α. Ποσοστό τρία τοις εκατό (3%) διατίθεται αποκλειστικά για την ανανέωση του στόλου, σύμφωνα με τις ειδικότερες ρυθμίσεις της παρ. 6 του άρθρου 12 του παρόντος.

β. Ποσοστό δύο τοις εκατό (2%) διατίθεται με αποκλειστικό σκοπό τη χρηματοδότηση έργων υποδομής και εκσυγχρονισμού του Κ.Τ.Ε.Λ. ή Κ.Τ.Ε.Λ. Α.Ε., ιδίως σταθμών ή πρακτορείων άφιξης και αναχώρησης λεωφορείων, σταθμών στέγασης και συντήρησης, μηχανοργάνωσης, κατασκευή εγκαταστάσεων εξυπηρέτησης και πληροφόρησης κοινού.

γ. Τα ποσά των περ. α' και β' της της παρούσας δύνανται να χρησιμοποιούνται και για άλλους σκοπούς, οι οποίοι ανάγονται στην εύρυθμη λειτουργία του Κ.Τ.Ε.Λ. Α.Ε. ή Κ.Τ.Ε.Λ., λόγω αντιμετώπισης εκτάκτων συνθηκών και ταμειακών αναγκών. Οι εισφορές των περ. α' και β' της παρ. 1 κατατίθενται ανά τρίμηνο και το αργότερο εντός των επόμενων τριών (3) μηνών από τη λήξη του.

2. Η εισφορά ένα τοις εκατό (1%) για την ενίσχυση των ασθενέστερων Κ.Τ.Ε.Λ. Α.Ε. και Κ.Τ.Ε.Λ. και την εκπόνηση μελετών και έργων εκσυγχρονισμού των φορέων αυτών, καταργείται και δεν αναζητείται, ως δικαιολογητικό, η καταβολή αυτής για τη χορήγηση των οικονομικών ενισχύσεων του άρθρου 12 του παρόντος.

3. Εκκρεμείς οφειλές μηνιαίων καταβολών για τους συγκοινωνιακούς φορείς Κ.Τ.Ε.Λ., Κ.Τ.Ε.Λ. Α.Ε. και τη Δημοτική Επιχείρηση ΡΟΔΑ, που έχουν υπαχθεί σε ρύθμιση δόσεων, κατ' εφαρμογή της παρ. 6 του άρθρου 33 του ν. 4663/2020 (Α' 30), θα συνεχίσουν να κατατίθενται στον ειδικό λογαριασμό εισφοράς 1% που έχει συσταθεί στο Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, με IBAN GR8702606450000010200123896, κατ' εφαρμογή της υπ' αρ.. Β-οικ.7956/626/14/24-2-2014 (Β' 449) κοινής απόφασης των υπουργών Οικονομικών και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, ο οποίος διατηρείται σε ισχύ, μέχρις ότου καταβληθούν όλες οι μηνιαίες οφειλές δόσεων από τους ανωτέρω υπόχρεους φορείς.

4. Σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης καταβολής μιας δόσης από υπόχρεο φορέα της παρ.3, η ρύθμιση χάνεται και το συνολικό μη καταβληθέν ποσό της οφειλής εισπράττεται ως δημόσιο έσοδο κατά ΚΕΔΕ.

5. Με αποφάσεις του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών και ύστερα από προτάσεις των Ομοσπονδιών Π.Ο.Α.Σ. και Π.Ο.Α.Υ.Σ., διατίθεται, μέχρι εξαντλήσεώς του, στα αστικά και υπεραστικά ΚΤΕΛ Α.Ε. και ΚΤΕΛ, τη Δ.Ε.Α.Σ. ΚΩ και ΡΟΔΑ, αναλογικά, το συνολικό συγκεντρωθέν ποσό στον ειδικό λογαριασμό της παρ. 3 του παρόντος, που συγκεντρώθηκε από τις εισφορές των φορέων παροχής συγκοινωνιακού έργου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου όπως ίσχυε μέχρι την τροποποίησή του με το παρόν και ο οποίος διατηρείται σε ισχύ μέχρι την εξόφληση και της τελευταίας δόσης ρύθμισης των υπόχρεων φορέων.

6. Με κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υποδομών και Μεταφορών, καθορίζονται οι διαδικασίες για το κλείσιμο του ειδικού λογαριασμού εισφοράς 1% της παρ. 3, μετά την εξάντληση του συνόλου των πόρων αυτού.

7. Κανονιστικές Αποφάσεις που εκδόθηκαν κατ' εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου όπως ίσχυε μέχρι την τροποποίησή του με το παρόν, καταργούνται.».

Άρθρο 40

Ορισμός οργάνων εξέτασης καταγγελιών για την εφαρμογή διατάξεων των Κανονισμών (ΕΚ) 181/2011, 1371/2007 και 2006/2004 για τα δικαιώματα επιβατών και την προστασία των καταναλωτών - Αντικατάσταση παρ. 4 και 6 του άρθρου 26 ν. 4313/2014

1. Η παρ. 4 του άρθρου 26 του ν. 4313/2014 (Α' 261) αντικαθίσταται, ως εξής:

«4. Δευτεροβάθμια όργανα εξέτασης καταγγελιών που δεν επιλύθηκαν από τα πρωτοβάθμια όργανα της ανωτέρω παραγράφου, καθώς και αντιρρήσεων κατά των αποφάσεων επιβολής κυρώσεων ορίζονται:

α) οι Διευθύνσεις Μεταφορών και Επικοινωνιών των οικείων Περιφερειακών Ενοτήτων ή Περιφερειών της χώρας για το σύνολο των δημόσιων εθνικών οδικών τακτικών αστικών και υπεραστικών μεταφορών επιβατών, πλην των οριζόμενων στις περ. β' και γ' της παρούσας.

β) ο Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών (Ο.Α.Σ.Α.) για τις δημόσιες συγκοινωνίες που εκτελούνται εντός των ορίων της Περιφέρειας Αττικής, όπως αυτή ορίζεται στο ν. 3852/2010 (Α' 87), εκτός της Π.Ε. Νήσων, από τις εταιρείες παροχής συγκοινωνιακού έργου του ν. 3920/2011 (Ο.ΣΥ. Α.Ε. και ΣΤΑ.ΣΥ. Α.Ε.), καθώς και από τους φορείς των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης που εκτελούν συγκοινωνιακό έργο ή οποιονδήποτε άλλο φορέα που θα παρέχει στο μέλλον έργο δημόσιων συγκοινωνιών.

γ) ο Οργανισμός Συγκοινωνιακού Έργου Θεσσαλονίκης (Ο.Σ.Ε.Θ.) για τις δημόσιες συγκοινωνίες που εκτελούνται εντός των ορίων της Π.Ε. Θεσσαλονίκης από την εταιρεία παροχής συγκοινωνιακού έργου του άρθρου 26 του ν.4482/2017 (Α' 102) ή οποιονδήποτε άλλο φορέα που θα παρέχει στο μέλλον έργο δημόσιων συγκοινωνιών και

δ) Οι Περιφερειακές Υπηρεσίες Τουρισμού (Π.Υ.Τ.), για τις διεθνείς οδικές τακτικές επιβατικές μεταφορές με χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τρίτες χώρες, καθώς και τις έκτακτες οδικές επιβατικές μεταφορές που διενεργούνται από τα Τουριστικά Γραφεία και τις Τουριστικές Επιχειρήσεις Οδικών Μεταφορών (Τ.Ε.Ο.Μ.), σύμφωνα με τον ν. 711/1977 (Α' 284).

ε) η Ρυθμιστική Αρχή Σιδηροδρόμων (Ρ.Α.Σ.) του ν. 3891/2010 (Α' 188) για το σύνολο των σιδηροδρομικών μεταφορών που εκτελούνται στην Ελληνική Επικράτεια, για τις οποίες είναι ο ρυθμιστικός φορέας. Η Ρ.Α.Σ., μεταξύ των άλλων, είναι η αρμόδια αρχή παρακολούθησης και ελέγχου της τήρησης της εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23^{ης} Οκτωβρίου 2007 (ΕΕ L 315/14), σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των επιβατών σιδηροδρομικών γραμμών, λαμβάνοντας τα αναγκαία μέτρα με τα οποία εξασφαλίζεται ο σεβασμός των δικαιωμάτων των επιβατών.

Η υποβολή αντιρρήσεων κατά των αποφάσεων επιβολής κυρώσεων έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα».

2. Η παρ. 6 του άρθρου 26 του ν. 4313/2014 αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Αρμόδιες αρχές, σύμφωνα με το άρθρο 4 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27^{ης} Οκτωβρίου 2004 (ΕΕ L 364/1) σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για την επιβολή της νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών ως προς τα δικαιώματα των επιβατών λεωφορείων και την προστασία των καταναλωτών, ορίζονται οι Διευθύνσεις Μεταφορών και Επικοινωνιών των οικείων Περιφερειακών Ενοτήτων ή Περιφερειών της χώρας για τις δημόσιες εθνικές οδικές τακτικές αστικές και υπεραστικές μεταφορές επιβατών, εκτός των δημόσιων συγκοινωνιών στην Περιφέρεια Αττικής πλην Π.Ε. Νήσων και στην Π.Ε. Θεσσαλονίκης, ο Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών (Ο.Α.Σ.Α.) για τις δημόσιες συγκοινωνίες που εκτελούνται εντός των ορίων της Περιφέρειας Αττικής, όπως αυτή ορίζεται στο ν. 3852/2010 (Α'87), πλην της Π.Ε. Νήσων, ο Οργανισμός Συγκοινωνιακού Έργου Θεσσαλονίκης (Ο.Σ.Ε.Θ.) για τις δημόσιες συγκοινωνίες που εκτελούνται εντός των ορίων της

Π.Ε. Θεσσαλονίκης, οι Περιφερειακές Υπηρεσίες Τουρισμού (Π.Υ.Τ.), για τις διεθνείς οδικές τακτικές επιβατικές μεταφορές με χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τρίτες χώρες και τις έκτακτες οδικές επιβατικές μεταφορές που διενεργούνται από τα Τουριστικά Γραφεία και τις Τουριστικές Επιχειρήσεις Οδικών Μεταφορών (Τ.Ε.Ο.Μ.), σύμφωνα με το ν. 711/1977 (Α' 284) και η Ρυθμιστική Αρχή Σιδηροδρόμων (Ρ.Α.Σ.) του ν. 3891/2010 (Α' 188) για τις μεταφορές επιβατών σιδηροδρομικών γραμμών.».

Άρθρο 41

Θέση σε κυκλοφορία μεταχειρισμένων Ε.Δ.Χ. οχημάτων

Κατά παρέκκλιση της περ. δ της παρ. 5 του άρθρου 89 του ν. 4070/2012 (Α' 82), τα μεταχειρισμένα Ε.Δ.Χ. αυτοκίνητα ΤΑΞΙ κατηγορίας EURO 5 ή EURO V ή νεότερης τεχνολογίας που τίθενται για πρώτη φορά σε κυκλοφορία από την ημερομηνία ισχύος του παρόντος έως και την 31.12.2021, επιτρέπεται να είναι ηλικίας μεγαλύτερης των πέντε (5) ετών, εφόσον έχει εκδοθεί πιστοποιητικό ταξινόμησης από 1.9.2019 και ύστερα και με την προϋπόθεση ότι κατά την ημερομηνία έκδοσης αυτού, δεν έχει παρέλθει πενταετία από το έτος πρώτης κυκλοφορίας του οχήματος στο εξωτερικό, μη συμπεριλαμβανομένου του έτους κατασκευής του οχήματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΘΕΜΑΤΑ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΧΡΗΣΗΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ

Άρθρο 42

Απώλεια και αμετάκλητη ανάκληση ιδανικού μεριδίου - Αντικατάσταση άρθρου 4 ν.δ. 1061/1971

Το άρθρο 4 του ν.δ. 1061/1971 (Α' 270) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 4

Θέματα απώλειας και αμετάκλητης ανάκλησης ιδανικού μεριδίου

1. Ιδανικό μερίδιο επί δικαιώματος άδειας κυκλοφορίας αυτοκινήτου δημόσιας χρήσης που:

- (α) απωλέσθη, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 2 και την παρ. 1 του άρθρου 3, ή
- (β) με την επιφύλαξη της παρ. 1 του άρθρου 6 του παρόντος, ανακλήθηκε αμετάκλητα, ή
- (γ) με την επιφύλαξη όσων ορίζονται στο Βιβλίο Πέμπτο Κληρονομικό Δίκαιο του Αστικού Κώδικα, όπως κωδικοποιήθηκε με το π.δ. 456/1984 (Α' 164), απωλέσθη λόγω αποποίησης κληρονομιάς,

παραχωρείται με απόφαση του Περιφερειάρχη, στα λοιπά πρόσωπα που διατηρούν αυτήν, και αν δεν υπάρχουν τέτοια πρόσωπα, στον συνιδιοκτήτη ή συνιδιοκτήτες του αποθανόντος, κατά ποσοστό ανάλογο με την συμμετοχή καθενός από αυτούς επί του υπολοίπου της άδειας.

Η παραπάνω απόφαση του Περιφερειάρχη με την οποία παραχωρείται το εν λόγω δικαίωμα, εκδίδεται με την επιφύλαξη ανάκλησης αυτής σε συμμόρφωση με ακυρωτικό δεδικασμένο, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 95 του Συντάγματος. Η επιφύλαξη αυτή αναγράφεται τόσο στην άδεια κυκλοφορίας που εκδίδεται σύμφωνα με την παρ. 3 του παρόντος και των

απογραφικών δελτίων του αυτοκινήτου, όσο και σε κάθε μεταγενέστερη εκδιδόμενη άδεια, παύει δε η ισχύς της και διαγράφεται από τις ανωτέρω πράξεις είτε σε περίπτωση μη άσκησης ένδικου μέσου κατά της πράξης παραχώρησης είτε απόρριψης αυτού. Σε περίπτωση αποδοχής του ενδίκου μέσου, το αρμόδιο όργανο της Διοίκησης που εξέδωσε την πράξη παραχώρησης προβαίνει σε ανάκληση αυτής καθώς και κάθε μεταγενέστερης πράξης που βασίζεται σε αυτή, ανεξαρτήτως μεταβίβασης του παραχωρηθέντος δικαιώματος σε τρίτο.

2. Σε όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις, αυτός προς τον οποίο γίνεται η παραχώρηση υποχρεούται, εντός αποκλειστικής προθεσμίας τεσσάρων (4) μηνών από την επίδοση σε αυτόν της ανωτέρω σχετικής απόφασης, να υποβάλει στην αρμόδια Υπηρεσία της οικείας Περιφέρειας σχετική αίτηση με όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την έκδοση νέας άδειας κυκλοφορίας του αυτοκινήτου δημόσιας χρήσης.

3. Σε περίπτωση μη αποδοχής της κατά τις προηγούμενες παραγράφους παραχώρησης, εντός αποκλειστικής προθεσμίας τεσσάρων (4) μηνών από την επίδοση της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης της αρμοδίας Υπηρεσίας ή με την πάροδο άπρακτης της προθεσμίας αυτής, το αντίστοιχο δικαίωμα παραχωρείται εκ νέου με τον τρόπο και τη σειρά παραχώρησης που αναφέρεται στην παρ. 1 του παρόντος στους τυχόν λοιπούς δικαιούχους. Αν κανένα από τα ανωτέρω πρόσωπα δεν αποδεχθεί το δικαίωμα που τους παραχωρείται, τότε με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη ανακαλείται η άδεια κυκλοφορίας ολοκλήρου του αυτοκινήτου ως δημόσιας χρήσης.

4. Το κατά τις προηγούμενες παραγράφους δικαίωμα της άδειας κυκλοφορίας εφόσον αφορά σε αυτοκίνητο που κυκλοφόρησε βάσει άλλων από αυτών της παρ. 3 του άρθρου 1 αναφερομένων διατάξεων, παραχωρείται, με καταβολή υπέρ του Δημοσίου, εισφοράς, ίσης προς την εκάστοτε υφισταμένη αγοραία υπεραξία του κατά περίπτωση παραχωρουμένου ιδανικού μεριδίου άδειας κυκλοφορίας αυτοκινήτου δημόσιας χρήσης, σύμφωνα με τη Δήλωση Φορολογίας Υπεραξίας που συντάσσεται κατ' εφαρμογή της παρ 2 του άρθρου 5 του ν.δ. 1146/1972 (Α' 64) και του άρθρου 10 του ν. 2579/1998 (Α' 31).

Η εισφορά αυτή βεβαιώνεται ως δημόσιο έσοδο από τον Προϊστάμενο της οικείας Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας (ΔΟΥ) της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ), βάσει των απογραφικών δελτίων της αρμόδιας Υπηρεσίας Μεταφορών και Επικοινωνιών της Περιφέρειας και καταβάλλεται στο οικείο Δημόσιο Ταμείο, το μεν 1/12 αυτής κατά την χορήγηση της άδειας κυκλοφορίας του αυτοκινήτου, το δε υπόλοιπο σε έντεκα (11) ισόποσες μηνιαίες δόσεις, η πρώτη από τις οποίες εντός του πρώτου δεκαημέρου του μεθεπομένου από την έκδοση της άδειας μήνα. Η μη εμπρόθεσμη καταβολή μιας των άνω δόσεων, συνεπάγεται την απώλεια του δικαιώματος καταβολής της εισφοράς σε δόσεις και την απαίτηση καταβολής ολοκλήρου του οφειλομένου υπολοίπου της εισφοράς. Στη περίπτωση αυτή, ύστερα από απόφαση του Προϊστάμενου της οικείας ΔΟΥ, αφαιρούνται με μέριμνα της Αστυνομικής Αρχής, η άδεια κυκλοφορίας και οι κρατικές πινακίδες του αυτοκινήτου μέχρι την ολοσχερή εξόφληση του οφειλομένου ποσού της εισφοράς.».

Άρθρο 43

Καταβλητέο τίμημα εξαγοράς ιδανικού μεριδίου - Αντικατάσταση του άρθρου 5 του ν.δ. 1061/1971

Το άρθρο 5 του ν.δ. 1061/1971 (Α' 270) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 5
Καταβλητέο τίμημα

1. Αυτός προς τον οποίον γίνεται η παραχώρηση του δικαιώματος επί ιδανικού μεριδίου άδειας κυκλοφορίας αυτοκινήτου δημοσίας χρήσης δικαιούται να ζητήσει από τον κύριο του αντιστοίχου ιδανικού μεριδίου επί του αυτοκινήτου, ως πράγματος, την εξαγορά αυτού αντί ευλόγου και δικαίου τιμήματος, εντός της προθεσμίας που ορίζεται στην παρ.2 του άρθρου 4. Σε περίπτωση που ο τελευταίος αρνηθεί ή υπάρχει διαφωνία ως προς το καταβλητέο τίμημα, με αίτηση των ενδιαφερομένων που υποβάλλεται εντός της ανωτέρω προθεσμίας, το προς μεταβίβαση αυτοκίνητο δημοσίας χρήσης κηρύσσεται αναγκαστικά απαλλοτριωτέο με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη, λόγω δημοσίας ωφελείας, στην οποία καθορίζεται και το καταβλητέο τίμημα, σύμφωνα με τη διαδικασία της παρ.2. Η ανωτέρω απόφαση περί αναγκαστικής απαλλοτρίωσης ανακοινώνεται στην υπηρεσία Μεταφορών της οικείας Περιφέρειας, μνεία δε αυτής γίνεται στο βιβλιάριο μεταβολών κατοχής και κυριότητας του οχήματος
2. Το καταβλητέο τίμημα καθορίζεται με βάση την τρέχουσα εμπορική αξία του αυτοκινήτου και κατά ποσοστό ανάλογο με την συμμετοχή του δικαιώματος επί ιδανικού μεριδίου άδειας κυκλοφορίας αυτοκινήτου δημοσίας χρήσης. Η τρέχουσα εμπορική αξία υπολογίζεται, επί της αξίας πρώτης κυκλοφορίας του, απομειούμενη κατά ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20 %) για το πρώτο έτος και δέκα τοις εκατό (10 %) κατ' έτος, για τα επόμενα έτη, και μέχρι του ποσοστού του ογδόντα πέντε τοις εκατό (85 %).
3. Από την καταβολή με την παρ. 2 καθορισθέντος τιμήματος εξαγοράς στον δικαιούχο αυτού, ή σε περίπτωση άρνησης αυτού, από την κατάθεση του καθορισθέντος τιμήματος στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, συντελείται η απαλλοτρίωση και καθίσταται κύριος ο δικαιούχος της εξαγοράς του ιδανικού μεριδίου του αυτοκινήτου.
4. Σε περίπτωση που αυτός προς τον οποίο γίνεται η παραχώρηση του δικαιώματος της άδειας κυκλοφορίας αυτοκινήτου δημοσίας χρήσεως δεν τηρήσει τις προθεσμίες που καθορίζονται στις προηγούμενες παραγράφους του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται κατ' αναλογία οι παρ. 2 και 3 του άρθρου 4.».

Άρθρο 44

**Ανάκληση προς παραχώρηση ιδανικού μεριδίου - Αντικατάσταση άρθρου 6 ν.δ.
1061/1971**

Το άρθρο 6 του ν.δ. 1061/1971 (Α' 270) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 6
Θέματα ανάκλησης προς
παραχώρηση σε άλλο δικαιούχο

1. Προκειμένου περί ανάκλησης άδειας κυκλοφορίας ιδανικού μεριδίου επί αυτοκινήτου δημοσίας χρήσης, κάθε κατηγορίας, προς παραχώρηση αυτής σε άλλο δικαιούχο, ο κύριος, νομείς και κάτοχος αυτού υποχρεούται, εντός δίμηνης προθεσμίας, που ξεκινά από την κοινοποίηση σε αυτόν της σχετικής πράξης της Διοίκησης, να μεταβιβάσει το ιδανικό μερίδιο του δικαιώματος κυριότητας επί του αυτοκινήτου δημοσίας χρήσης σε αυτόν που

αναφέρεται ως δικαιούχος στην απόφαση περί ανάκλησης της αδείας κυκλοφορίας της αρμοδίας Υπηρεσίας. Σε περίπτωση που υπάρχει διαφωνία, η εξαγορά του αυτοκινήτου ως πράγματος πραγματοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 5.

2. Εντός των προθεσμιών για την παραχώρηση ή μεταβίβαση ιδανικού μεριδίου επί αυτοκινήτου δημόσιας χρήσης που ορίζονται στα άρθρα 4, 5 και στο παρόν, αυτό κυκλοφορεί νόμιμα με την άδεια κυκλοφορίας επί του υπολοίπου ιδανικού μεριδίου αυτού του άλλου συγκυρίου ή των τυχόν περισσοτέρων αυτών. Η διάταξη του προηγούμενου εδάφιου ισχύει και στην περίπτωση της παρ. 2 του άρθρου 3.

3. Έγκριση θέσης σε κυκλοφορία αυτοκινήτου δημόσιας χρήσης που είχε χορηγηθεί και ανακλήθηκε μεταγενέστερα από την αρμόδια Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών επειδή είχε χορηγηθεί κατά παράβαση των κείμενων διατάξεων χωρίς υπαιτιότητα αυτού κατά του οποίου γίνεται η ανάκληση, δεν θεωρείται κρατική παραχώρηση, ούτε ότι αυτός κατά του οποίου γίνεται η ανάκληση απέκτησε κυριότητα, νομή ή κατοχή αυτοκινήτου δημόσιας χρήσης, σε ότι αφορά στην εφαρμογή των εκάστοτε ισχυουσών διατάξεων περί χορήγησης άδειας θέσης σε κυκλοφορία νέου αυτοκινήτου δημόσιας χρήσης, κάθε κατηγορίας.».

Άρθρο 45

Θέματα Πειθαρχικών Συμβουλίων για Ε.Δ.Χ. αυτοκίνητα – Τροποποίηση άρθρου 103 ν. 4070/2012

1. α) η παρ. 1 του άρθρου 103 του ν. 4070/2012 (Α' 82) αντικαθίσταται β) η περ. α' της παρ. 2 τροποποιείται ως προς την εκπροσώπηση της αρμοδίας υπηρεσίας της οικείας περιφέρειας, το τελευταίο εδάφιο της περ. δ' της ίδιας παραγράφου τροποποιείται ως προς το αρμόδιο όργανο έκδοσης της απόφασης ορισμού των μελών πειθαρχικών συμβουλίων, γ) η παρ. 4 τροποποιείται ως προς την αρμόδια υπηρεσία της οικείας περιφέρειας, δ) καταργείται η παρ. 11 και το άρθρο 103 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 103

Πειθαρχικό Συμβούλιο για θέματα Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτων

«1. Συνιστάται, με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη, ανά διετία εντός του πρώτου διμήνου του πρώτου έτους σε κάθε Διεύθυνση της οικείας Περιφέρειας Πειθαρχικό Συμβούλιο με διετή θητεία, το οποίο είναι αρμόδιο για τον έλεγχο της τήρησης του νόμου αυτού και των υποχρεώσεων που απορρέουν από τους Κανονισμούς λειτουργίας Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτων και κάθε άλλης συναφούς διατάξεως για τη λειτουργία των Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτων και την επιβολή κυρώσεων σχετικά με την παράβαση διατάξεων που προβλέπουν πειθαρχικά παραπτώματα των οδηγών, ιδιοκτητών και εκμεταλλευτών Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτων. Οι παραβάσεις εκδικάζονται από το Πειθαρχικό Συμβούλιο της έδρας του Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτου

2. Κάθε Πειθαρχικό Συμβούλιο αποτελείται από:

- α. Δύο (2) εκπρόσωπους της Διεύθυνσης Μεταφορών και Επικοινωνιών της οικείας Περιφέρειας, με τους αναπληρωτές τους, οι οποίοι ορίζονται από τον Περιφερειάρχη,
- β. έναν (1) δικηγόρο με έμμισθη εντολή με τον αναπληρωτή του, ο οποίος υπηρετεί στην οικεία Περιφέρεια,

γ. έναν (1) εκπρόσωπο της αστυνομικής αρχής της Περιφέρειας, με τον αναπληρωτή του, που ορίζονται αρμοδίως και έχουν την ιδιότητα του αξιωματικού της Ελληνικής Αστυνομίας και προέρχονται κατά προτίμηση από υπηρεσίες τροχαίας κίνησης της Περιφέρειας,

δ. έναν (1) εκπρόσωπο των ιδιοκτητών και έναν (1) εκπρόσωπο των οδηγών Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτων της οικείας Περιφέρειας, με τους αναπληρωτές τους, που ορίζονται όπως προβλέπεται στο παρόν. Ο εκπρόσωπος των ιδιοκτητών μετέχει για εκδίκαση παραβάσεων ιδιοκτητών και ο εκπρόσωπος των οδηγών για εκδίκαση παραβάσεων οδηγών που δεν έχουν την ιδιότητα του ιδιοκτήτη Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτων. Τους εκπροσώπους των ιδιοκτητών και των οδηγών Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτων υποδεικνύουν από κοινού, κατά περίπτωση, όλες οι οικείες επαγγελματικές οργανώσεις των ενδιαφερομένων, εντός δέκα (10) ημερών, ύστερα από πρόσκληση του οικείου Περιφερειάρχη. Αν η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, ο Περιφερειάρχης απευθύνει νέα πρόσκληση στις επαγγελματικές οργανώσεις να υποδείξουν εκπροσώπους μέσα σε αποκλειστική προθεσμία πέντε (5) ημερών από την κοινοποίηση της πρόσκλησης. Αν και στη δεύτερη περίπτωση δεν υποδειχθούν εκπρόσωποι, ο Περιφερειάρχης αυτεπάγγελα ορίζει εκπρόσωπο αντίστοιχα από την οικεία επαγγελματική οργάνωση με τα περισσότερα εγγεγραμμένα μέλη, σύμφωνα με το πρακτικό εκλογής του τελευταίου Διοικητικού Συμβουλίου. Με απόφαση του Περιφερειάρχη δύνανται να οριστούν ως μέλη των Πειθαρχικών Συμβουλίων υπάλληλοι της Περιφέρειας όταν οι επαγγελματικές οργανώσεις ή/και η οικεία αστυνομική αρχή δεν ανταποκρίνονται στην πρόσκληση για ορισμό εκπροσώπων τους.

3. Αν σε Περιφέρεια δεν υπάρχει αμιγές σωματείο οδηγών Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτων, αλλά υπάρχει μικτό σωματείο οδηγών που αποτελείται από οδηγούς Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτων, λεωφορείων, τουριστικών λεωφορείων και φορτηγών στο Πειθαρχικό Συμβούλιο συμμετέχει, για τις παραβάσεις οδηγών Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτων, εκπρόσωπος από το μικτό σωματείο και συγκεκριμένα από τον κλάδο των οδηγών Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτων. Αν σε Περιφέρεια δεν υπάρχει ούτε μικτό σωματείο οδηγών, εκπρόσωπος των οδηγών ορίζεται από τον Περιφερειάρχη ένας από τους οδηγούς Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτων της Περιφέρειας με τον αναπληρωτή του.

4. Χρέη Προέδρου για το Πειθαρχικό Συμβούλιο εκτελεί ένας από τους εκπροσώπους της Διεύθυνσης Μεταφορών και Επικοινωνιών της οικείας Περιφέρειας, που ορίζεται με την πράξη συγκρότησης.

5. Ο χώρος και οι ημερομηνίες συνεδριάσεων των συμβουλίων καθορίζονται από τον Περιφερειάρχη, ανάλογα με τις υπάρχουσες ανάγκες.

6. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία όταν παρίστανται τρία (3) τουλάχιστον μέλη του, στα οποία συμπεριλαμβάνονται απαραίτητα ο Πρόεδρος και ο εκπρόσωπος της αστυνομίας ή οι αναπληρωτές τους. Οι αποφάσεις του Πειθαρχικού Συμβουλίου λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών. Σε περίπτωση ισοψηφίας γίνεται παραπομπή σε επόμενη συνεδρίαση.

7. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο υποστηρίζεται από γραμματεία, η οποία:

α. τηρεί ειδικά σχετικό πρωτόκολλο,

β. δέχεται τις εκθέσεις παραβάσεων των κανονισμών λειτουργίας αυτοκινήτων Ε.Δ.Χ., τις γραπτές απόψεις ή εξηγήσεις όσων έχουν διαπράξει παράβαση, τις ενστάσεις, καθώς και τις έγγραφες καταγγελίες πολιτών τις οποίες παραδίδει στον Πρόεδρο του Πειθαρχικού Συμβουλίου,

γ. διεκπεραιώνει τη σχετική αλληλογραφία που απαιτείται,

δ. εισηγείται ημερομηνίες συνεδριάσεων του Πειθαρχικού Συμβουλίου,

ε. τηρεί και ενημερώνει μητρώο παραβάσεων.

8. Τα σχετικά ζητήματα με τις διαδικασίες που πρέπει να τηρούνται για την εύρυθμη λειτουργία του συμβουλίου αυτού ρυθμίζονται από τον πρόεδρό τους. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο χρησιμοποιεί πρόσφορα αποδεικτικά μέσα, που εκτιμώνται ελεύθερα, για να εκδώσει τις αποφάσεις του.

9. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο αποφασίζει μέσα σε προθεσμία ενός (1) μηνός από τη διαβίβαση σε αυτό από τα αρμόδια όργανα εκθέσεων παραβάσεων οδηγών Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτων ή αναφορών ή καταγγελιών επιβατών.

10. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο κάθε τρίμηνο υποβάλλει στην αρμόδια Γενική Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών της οικείας Περιφέρειας και στην αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών αναλυτική κατάσταση με τις υποθέσεις που έχουν διεκπεραιωθεί ή εκκρεμούν σε αυτό.

11. Καταργείται.».

Άρθρο 46

Θέματα χορήγησης ή ανανέωσης ειδικής άδειας οδήγησης Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτου – Τροποποίηση άρθρου 95 ν. 4070/2012

1. α) Η περ. α της παρ. 3 του άρθρου 95 του ν.4070/2012 (Α' 82) τροποποιείται ως προς το είδος του πιστοποιητικού ποινικού μητρώου, πιστοποιητικού γνώσης της ελληνικής γλώσσας και ως προς την κατάργηση της επικύρωσης του απαιτούμενου φωτοαντιγράφου ως δικαιολογητικού, η περ. β' της ίδιας παραγράφου τροποποιείται ως προς τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, β) προστίθεται παρ. 6 και το άρθρο 95 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 95

Ειδική άδεια οδήγησης Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτου

1. Η ειδική άδεια οδήγησης Ε.Δ.Χ. χορηγείται από την Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών της Περιφερειακής Ενότητας της οικείας Περιφέρειας. Η ειδική αυτή άδεια δίνει στον κάτοχο της το δικαίωμα να οδηγή Ε.Δ.Χ. αυτοκίνητο που στην άδεια κυκλοφορίας του αναγράφεται ως έδρα διοικητική μονάδα που βρίσκεται μέσα στα διοικητικά όρια της ίδιας αυτής Περιφερειακής Ενότητας.

2. Για να χορηγηθεί ή ανανεωθεί, η ειδική άδεια οδήγησης Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτου, απαιτείται ο υποψήφιος:

α. να μην υπηρετεί με οποιαδήποτε σχέση εργασίας στο Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ. του δημόσιου τομέα του ν. 1256/1982 (Α' 65), όπως ισχύει κάθε φορά,

β. να μην έχει συνταξιοδοτηθεί, με την επιφύλαξη της παραγράφου 8 του άρθρου 19 του ν. 4530/2018 (Α' 59), όπως κάθε φορά ισχύει, για την περίπτωση της ανανέωσης, ως άμεσα ασφαλισμένος από οποιοδήποτε ασφαλιστικό ταμείο ή από το Δημόσιο,

γ. να μην έχει καταδικαστεί αμετάκλητα για ένα από τα αδικήματα του άρθρου 100 της περίπτωσης α' του παρόντος,

δ. να έχει σε ισχύ άδεια οδήγησης αυτοκινήτου,

ε. εφόσον δεν είναι Έλληνας υπήκοος, να γνωρίζει επαρκώς την ελληνική γλώσσα,

στ. εφόσον είναι Έλληνας ή Κύπριος υπήκοος, να είναι απόφοιτος τουλάχιστον υποχρεωτικής εκπαίδευσης ή αναγνωρισμένης ισότιμης σχολής του εξωτερικού,

ζ. να είναι υγιής με βάση τις ιατρικές εξετάσεις που καθορίζονται με την υπουργική απόφαση που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου,
η. να κατέχει ήδη άδεια οδήγησης αυτοκινήτου τουλάχιστον κατηγορίας Β',
θ. να καταβάλει παράβολο υπέρ του Δημοσίου ποσού πενήντα (50) ευρώ. Το ποσό αυτό μπορεί να αναπροσαρμόζεται κάθε δύο (2) χρόνια με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υποδομών και Μεταφορών.

3.α. Με την αίτηση για την χορήγηση ειδικής άδειας οδήγησης Ε.Δ.Χ., ο ενδιαφερόμενος, για την απόδειξη συνδρομής των προϋποθέσεων που ορίζονται στην παρ. 2, υποβάλλει ως αναγκαία δικαιολογητικά τα εξής: για τις περιπτώσεις των εδαφίων πρώτου και δεύτερου υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986, για την περίπτωση του εδαφίου τρίτου υποβάλλει πιστοποιητικό ποινικού μητρώου δικαστικής χρήσης, για την περίπτωση του εδαφίου τέταρτου υποβάλλει υπεύθυνη δήλωση, για την περίπτωση του εδαφίου πέμπτου υποβάλλει αποδεικτικό τίτλο επαρκούς γνώσης της ελληνικής γλώσσας και στοιχείων ελληνικής ιστορίας και πολιτισμού κατά τα οριζόμενα της παραγράφου 1 του άρθρου 107 του ν. 4251/2014 (Α' 80) και της εκάστοτε ισχύουσας σχετικής νομοθεσίας, για την περίπτωση του εδαφίου έκτου υποβάλλει ευκρινές φωτοαντίγραφο τίτλου σπουδών ή αντίστοιχου πιστοποιητικού ή ακριβές αντίγραφο του, για την περίπτωση του εδαφίου έβδομου υποβάλλει ιατρικό πιστοποιητικό, ο τύπος και το περιεχόμενο του οποίου καθορίζονται με την υπουργική απόφαση που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 4 του παρόντος άρθρου, και για την περίπτωση του εδαφίου όγδοου υποβάλλει ευκρινές φωτοαντίγραφο της άδειας του οδηγήσεως. Επιπλέον αυτών υποβάλλει ευκρινές φωτοαντίγραφο αστυνομικής ταυτότητας, εφόσον είναι Έλληνας υπήκοος, ή διαβατηρίου σε ισχύ, εφόσον είναι αλλοδαπός, και δύο πρόσφατες έγχρωμες φωτογραφίες μεγέθους και τύπου ταυτότητας.

β. Με την αίτηση για την ανανέωση της ειδικής άδειας οδήγησης Ε.Δ.Χ., ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει τα δικαιολογητικά που προβλέπονται στην περ. α' πλην του δικαιολογητικού που αποδεικνύει τη συνδρομή της προϋπόθεσης της περ. η' της παρ. 2.

γ. Ειδική άδεια οδήγησης Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτου που έχει αρχικώς χορηγηθεί πριν τη θέση σε ισχύ του ν. 4070/2012 (Α' 82) και έχει αφαιρεθεί λόγω παρέλευσης πενταετίας από τη λήξη ισχύος της επαναχορηγείται στον κάτοχο αυτής δίχως την πλήρωση της προϋπόθεσης της περ. στ' της παρ. 2 του άρθρου 95 του ν. 4070/2012.

4. Για τη χορήγηση της ειδικής άδειας οδήγησης της προηγούμενης παραγράφου οι υποψήφιοι εξετάζονται γραπτώς, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Η διαδικασία, καθώς και το περιεχόμενο των εξετάσεων και κάθε άλλο σχετικό θέμα σχετικό με τα ζητήματα που ρυθμίζονται με το παρόν άρθρο, όπως και το είδος των δικαιολογητικών και το είδος των ιατρικών εξετάσεων και αντιστοίχων πιστοποιητικών της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών.

5. Αν διαπιστωθεί από τα αρμόδια όργανα ελέγχου ότι απασχολείται ως οδηγός Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτου πρόσωπο, χωρίς να έχει εκδοθεί στο όνομά του ειδική άδεια οδήγησης Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτου, επιβάλλεται χωριστά στον οδηγό και στον ιδιοκτήτη ή, σε περίπτωση παραχώρησης της εκμετάλλευσης του Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτου, στον εκμεταλλευτή του Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτου διοικητικό πρόστιμο δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ και αφαίρεση της άδειας κυκλοφορίας και των κρατικών πινακίδων του Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτου για χρονικό διάστημα τριών (3) μηνών, ενώ σε περίπτωση υποτροπής και για κάθε επιπλέον φορά για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών. Το ύψος των επιβαλλόμενων προστίμων και ο χρόνος αφαίρεσης της άδειας κυκλοφορίας και των κρατικών πινακίδων στις προηγούμενες περιπτώσεις μπορεί να

αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υποδομών και Μεταφορών. Τα πρόστιμα αυτά εισπράττονται σύμφωνα με τον Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων υπέρ του Δημοσίου.

6. α. Η ειδική άδεια οδήγησης Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτου έχει την μορφή είτε εντύπου εγγράφου είτε πλαστικής κάρτας.

β. Για την εκτύπωση της ειδικής άδειας οδήγησης με τη μορφή πλαστικής κάρτας καταβάλλεται κάθε φορά παράβολο ποσού τριάντα (30) ευρώ που εισπράττεται υπέρ των Περιφερειών. Το ποσό αυτό δύναται να αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υποδομών και Μεταφορών.

γ. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζεται η μορφή και το περιεχόμενο της ειδικής άδειας οδήγησης Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτου με μορφή πλαστικής κάρτας, οι τεχνικές προδιαγραφές και τα χαρακτηριστικά ασφαλείας αυτής καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια σχετικά με την εκτύπωση των ειδικών αδειών οδήγησης.

δ. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, δύναται να καθορίζεται ψηφιακή μορφή της ειδικής άδειας οδήγησης Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτου, οι τεχνικές προδιαγραφές και τα χαρακτηριστικά ασφαλείας αυτής, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.».

Άρθρο 47

Αντικατάσταση Ε.Δ.Χ. τουριστικών αυτοκινήτων – Τροποποίηση παρ. 1 της υπ' αριθ. 34942/2982/1989 (Β' 694) απόφασης του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών

Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 της αριθ. 34942/2982/1989 (Β' 694) απόφασης του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών, η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 25 του ν. 1959/1991 (Α' 123), τροποποιείται ως προς τον αριθμό θέσεων που διαθέτουν τα Ε.Δ.Χ. τουριστικά αυτοκίνητα και η παρ. 1 της ίδιας αυτής απόφασης διαμορφώνεται ως εξής:

«1) Τα Ε.Δ.Χ. τουριστικά αυτοκίνητα, το σύνολο των οποίων είναι τριάντα ένα (31), εξακολουθούν να διέπονται από το νομικό καθεστώς, που ίσχυε γι' αυτά έως την έναρξη ισχύος του ν. 1437/1984.

Τα Ε.Δ.Χ. τουριστικά αυτοκίνητα αντικαθίστανται με άλλα αυτοκίνητα της ίδιας κατηγορίας, τα οποία διαθέτουν μέχρι εννέα (9) θέσεις συνολικά, συμπεριλαμβανομένης και της θέσης του οδηγού.».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΘΕΜΑΤΑ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ

Άρθρο 48

Άρση παρακράτησης κυριότητας για οχήματα ιδιωτικής χρήσης σε περίπτωση οριστικής διαγραφής – Προσθήκη παρ. 3 στο άρθρο 50 του ν. 4784/2021

Στο άρθρο 50 του ν. 4784/2021 (Α' 40), προστίθεται παρ. 3 και το άρθρο διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 50

Αυτοδίκαιη άρση παρακράτησης κυριότητας για οχήματα ιδιωτικής χρήσης

1. Σε περίπτωση μεταβίβασης οχήματος των κατηγοριών M1, M2, M3, N1 και μοτοσυκλετών ιδιωτικής χρήσης, των οποίων η κυριότητα παρακρατείται από τον πωλητή, η παρακράτηση κυριότητας αίρεται αυτοδίκαια μετά την παρέλευση επτά (7) ετών από την ημερομηνία έκδοσης της άδειας κυκλοφορίας, στην οποία αυτή έχει καταγραφεί. Η ρύθμιση ισχύει και για τα αυτοκίνητα οχήματα των ανωτέρω κατηγοριών και τις μοτοσυκλέτες ιδιωτικής χρήσης που ήδη κυκλοφορούν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος.

2. Η παρακράτηση κυριότητας δεν αίρεται, σύμφωνα με την παρ. 1 και εξακολουθεί να ισχύει σε περίπτωση που ο παρακρατήσας την κυριότητα αποδεικνύει εγγράφως, με αίτησή του προς την Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών της Περιφέρειας, την ύπαρξη εκκρεμούς διαδικασίας ενώπιον των δικαστικών αρχών σχετικά με την κυριότητα του οχήματος, η οποία υποβάλλεται εντός αποκλειστικού διαστήματος δύο (2) μηνών προ της αυτοδίκαιης άρσης της παρακράτησης κυριότητας, σύμφωνα με την παρ. 1.

3. Η παρ. 1 εφαρμόζεται και για τις ανάγκες οριστικής διαγραφής οχημάτων, σύμφωνα με το π.δ. 116/2004 (Α'81). Στην περίπτωση αυτή, στα συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης τέλους κύκλου ζωής οχημάτων (ανακυκλωτές) της παρ. 12 του άρθρου 2 του π.δ. 116/2004 (Α' 81) προσκομίζεται υπεύθυνη δήλωση του κατόχου του οχήματος ότι δεν εκκρεμεί διαδικασία ενώπιον των δικαστικών αρχών σχετικά με την κυριότητα του οχήματος.».

Άρθρο 49

Ρυθμίσεις για τα οχήματα του Αγίου Όρους

1. Τα αυτοκίνητα οχήματα κάθε κατηγορίας που εισάγονται από τα Ιερά Σκηνώματα του Αγίου Όρους και προορίζονται να καλύψουν τις μεταφορικές και λοιπές ανάγκες τους και να κυκλοφορούν αποκλειστικά εντός του Αγίου Όρους ταξινομούνται και λαμβάνουν ειδική άδεια κυκλοφορίας και ειδικές πινακίδες κυκλοφορίας, από τις υπηρεσίες της Ιερής Κοινότητας του Αγίου Όρους, σύμφωνα με τους ειδικότερους ορισμούς των κανονιστικών πράξεων που εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν.δ. 10/16-9-1926 (Α' 309).

2. Στα αυτοκίνητα οχήματα που ταξινομούνται σύμφωνα με την παρ. 1 διενεργείται πλήρης εκούσιος τεχνικός έλεγχος και εκδίδεται Πρακτικό Εκούσιου Τεχνικού Ελέγχου (ΠΕΤΕ) κατά αντιστοιχία με την ισχύουσα υπουργική απόφαση για τον τεχνικό έλεγχο των οχημάτων, που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση των άρθρων 18 και 19 του ν. 3446/2006 (Α' 49).

3. Τα αυτοκίνητα της παρ. 1 επιτρέπεται να κυκλοφορούν εκτός του Αγίου Όρους υπό τις εξής προϋποθέσεις:

(α) Ο αποκλειστικός σκοπός της εξόδου του αυτοκινήτου οχήματος από το Άγιο Όρος είναι ο εκούσιος τεχνικός έλεγχος σε Κέντρο Τεχνικού Ελέγχου Οχημάτων (ΚΤΕΟ) ή η συντήρηση ή επισκευή του σε συνεργείο εντός της Ελληνικής Επικρατείας.

(β) Η έξοδος πραγματοποιείται για καθορισμένη χρονική περίοδο που ξεκινάει την ημέρα του προγραμματισμένου τεχνικού ελέγχου, συντήρησης ή επισκευής και λήγει την επομένη της ημέρας περάτωσης των εργασιών τεχνικού ελέγχου, συντήρησης ή επισκευής.

(γ) Το αυτοκίνητο όχημα διαθέτει ασφάλιση αστικής ευθύνης από ατύχημα αυτοκινήτου σύμφωνα με το π.δ. 237/1986 (Α' 110), η οποία βρίσκεται επί του οχήματος

(δ) Για την έξοδο από το Άγιο Όρος εκδίδεται άδεια εξόδου από την οικεία Μοναστηριακή Αρχή, που αναγράφει τον οδηγό, τον τόπο προορισμού, τον σκοπό και την εκτιμώμενη χρονική διάρκεια της εξόδου. Η άδεια εξόδου επικυρώνεται από την Ιερά Επιστοασία και από τις Τελωνειακές και Λιμενικές Αρχές κατά την έξοδο του αυτοκινήτου οχήματος εφ' όσον πληρούνται οι προϋποθέσεις αυτής της παραγράφου και βρίσκεται διαρκώς στο όχημα διαθέσιμη για έλεγχο.

4. Δεν επιτρέπεται εκτός του Αγίου Όρους η διενέργεια εμπορευματικών μεταφορών με φορτηγά οχήματα που φέρουν τα στοιχεία κυκλοφορίας της παρ. 1, καθώς και η διενέργεια επιβατικών μεταφορών με κόμιστρο και η μεταφορά προσώπων που δεν εγκαταβιούν στο Άγιο Όρος με επιβατηγά αυτοκίνητα που φέρουν τα στοιχεία κυκλοφορίας της παρ. 1, εκτός των οδηγών που αναφέρονται στην παρ. 3 του παρόντος

5. Σε περίπτωση κυκλοφορίας των αυτοκινήτων εκτός του Αγίου Όρους κατά παράβαση των όρων της άδειας εξόδου επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο τετρακοσίων (400) ευρώ σύμφωνα με τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία των άρθρων 103 και 104 του ν. 2696/1999 (Α' 57) «Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (Κ.Ο.Κ.)». Για παραβάσεις του Κ.Ο.Κ. εφαρμόζεται ο ίδιος Κώδικας και λαμβάνονται ως στοιχεία κυκλοφορίας των οχημάτων αυτών κατά τον Κ.Ο.Κ. τα εκδιδόμενα στοιχεία κυκλοφορίας της παρ. 1. Οι τελωνειακές αρχές επιβάλλουν, κατά λόγο αρμοδιότητας, τις κυρώσεις του άρθρου 137 παρ. Γ 7 του Ν.2960/01 (Α' 235) «Εθνικός τελωνειακός Κώδικας», εφόσον συντρέχουν οι όροι εφαρμογής του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΣΤΑΘΜΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΚΤΕΟ

Άρθρο 50

Χώροι στάθμευσης υφιστάμενου κτιρίου ως στεγασμένοι σταθμοί αυτοκινήτων

Χώρος στάθμευσης υφιστάμενου κτιρίου που δεν δύναται να χρησιμοποιηθεί ως εγκατάσταση στεγασμένου σταθμού αυτοκινήτων σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 6 και τις παρ. 3 και 4 του άρθρου 14 του π.δ. 455/1976 (Α' 169), δύναται να λάβει βεβαίωση νόμιμης λειτουργίας από τις Υπηρεσίες Μεταφορών και Επικοινωνιών των Περιφερειών της χώρας ως στεγασμένος σταθμός αυτοκινήτων με εξυπηρέτηση αποκλειστικά από υπαλλήλους, εφόσον διαθέτει τα εξής:

- α. Είσοδο- έξοδο πλάτους τουλάχιστον τριών μέτρων.
- β. Ελάχιστο πλάτος ράμπας σύμφωνα με την εγκεκριμένη άδεια οικοδομής ή δόμησης.
- γ. Φωτεινού σηματοδότη για την ρύθμιση της κυκλοφορίας μεταξύ των επιπέδων του σταθμού καθώς και της εισόδου – εξόδου.
- δ. Τεχνική Έκθεση και σχεδιαγράμματα που να τεκμηριώνουν την ασφαλή λειτουργία του σταθμού με την εφαρμογή των ανωτέρω μέτρων.

Στην περίπτωση αυτή πέραν των προβλεπόμενων δικαιολογητικών των άρθρων 24 και 25 του π.δ. 455/1976, όπως ισχύουν, υποβάλλεται στην αδειοδοτούσα Αρχή και η Τεχνική Έκθεση και σχεδιαγράμματα με τα προτεινόμενα αυτά επιπρόσθετα μέτρα.

Άρθρο 51

Κατάρτιση ελεγκτικού προσωπικού Κ.Τ.Ε.Ο. - Τροποποίηση άρθρου 37 ν. 2963/2001

Η περ. β της παρ. 3 του άρθρου 37 του ν.2963/2001 (Α' 268), αντικαθίσταται και η παρ. 3 διαμορφώνεται ως εξής:

«3. Ο τεχνικός έλεγχος οχημάτων στα Δημόσια και Ιδιωτικά Κ.Τ.Ε.Ο. διενεργείται από ελεγκτικό προσωπικό, που επιμορφώνεται υποχρεωτικά στα αντικείμενα της εργασίας του, λαμβάνοντας αντίστοιχη πιστοποίηση από αρμόδιους φορείς. Ειδικότερα:

α. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων καθορίζονται για το ελεγκτικό προσωπικό των Δημοσίων και Ιδιωτικών Κ.Τ.Ε.Ο. που διενεργεί τους τεχνικούς ελέγχους των οχημάτων, πλην αυτών της επόμενης περίπτωσης β', τα θέματα επιμόρφωσης και πιστοποίησής τους. Ειδικότερα καθορίζονται οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν οι φορείς επιμόρφωσης, οι υποχρεώσεις τους, το πρόγραμμα επιμόρφωσης που θα εφαρμόζουν, η διαδικασία των εξετάσεων των υποψηφίων, ο τύπος, τα στοιχεία και η διάρκεια ισχύος του πιστοποιητικού ελεγκτή Κ.Τ.Ε.Ο., η διαδικασία πιστοποίησης, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα. Φορείς επιμόρφωσης ορίζονται τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.), τα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Τ.Ε.Ι.), τα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) και τα πιστοποιημένα από τον Εθνικό Οργανισμό Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.) Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Κ.), που πληρούν τις προϋποθέσεις της ανωτέρω αναφερόμενης κοινής υπουργικής απόφασης. Εξεταστικός φορέας και φορέας πιστοποίησης ορίζεται η αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.

β. Φορείς κατάρτισης και εξέτασης του ελεγκτικού προσωπικού Δημοσίων και Ιδιωτικών Κ.Τ.Ε.Ο. που διενεργεί τον έλεγχο οχημάτων μεταφοράς επικίνδυνων εμπορευμάτων και οχημάτων μεταφοράς ευπαθών τροφίμων ορίζονται Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.) της χώρας. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών και Παιδείας και Θρησκευμάτων καθορίζονται οι προϋποθέσεις έγκρισης και οι υποχρεώσεις των φορέων αυτών, καθώς και η διαδικασία κατάρτισης, εξέτασης και πιστοποίησης του ελεγκτικού προσωπικού Κ.Τ.Ε.Ο. για τη διενέργεια του ελέγχου οχημάτων μεταφοράς επικίνδυνων εμπορευμάτων και οχημάτων μεταφοράς ευπαθών τροφίμων.

γ. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων καθορίζονται, οι λοιπές υποχρεώσεις των ιδιωτικών Κ.Τ.Ε.Ο. για τη συγκέντρωση, επεξεργασία και αποστολή

στοιχείων των διενεργούμενων από αυτά τεχνικών ελέγχων στο Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, η σχετική διαδικασία, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ **ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ**

Άρθρο 52

Τιμολογιακή πολιτική Σιδηροδρομικών Επιχειρήσεων που εκτελούν σύμβαση παροχής Υποχρεώσεων Δημόσιας Υπηρεσίας (ΥΔΥ) - Τροποποίηση άρθρου 11 ν. 3891/2010

Στο άρθρο 11 του ν. 3891/2010 (Α' 188) αντικαθίσταται ο τίτλος, προστίθεται παρ. 3 και το άρθρο 11 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 11

Τιμολογιακές υποχρεώσεις Σιδηροδρομικών Επιχειρήσεων

1. Μέσα σε ένα (1) μήνα από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, η ΤΡΑΙΝΟΣΕ καταρτίζει επιχειρησιακό σχέδιο για το σύνολο της δραστηριότητάς της, στο πλαίσιο του οποίου εξετάζονται ιδίως, οι παρεχόμενες υπηρεσίες, τα δρομολόγια τα οποία θα διενεργεί, οι όροι μεταφοράς και η τιμολογιακή της πολιτική με σκοπό την άμεση κερδοφορία της.

2. Στα δρομολόγια που διενεργεί η ΤΡΑΙΝΟΣΕ στο εθνικό ή προαστιακό δίκτυο, καταργούνται από 31.12.2010 κάθε είδους υφιστάμενες τιμολογιακές υποχρεώσεις. Ως τιμολογιακές υποχρεώσεις νοούνται κάθε είδους εκπτώσεις στα κόμιστρα, ειδικές τιμολογήσεις μεταφοράς, καθώς και κάθε άλλη υποχρέωση μεταφοράς επιβατών ή φορτίου με οικονομικούς όρους που δεν καλύπτουν το κόστος μεταφοράς της ΤΡΑΙΝΟΣΕ και το εύλογο επιχειρηματικό της κέρδος, οι οποίες επιβάλλονται από διατάξεις νόμου ή κανονιστικές διατάξεις. Από την 1.1.2011, προκειμένου να επιβληθεί οποιαδήποτε τιμολογιακή υποχρέωση σε σιδηροδρομική επιχείρηση, αυτή πρέπει είτε να έχει τεθεί στο πλαίσιο σύμβασης ΥΔΥ σε επιβατικές σιδηροδρομικές μεταφορές, που συνάπτεται σύμφωνα με το επόμενο άρθρο, είτε να καλύπτεται το κόστος μεταφοράς και το εύλογο κέρδος της σιδηροδρομικής επιχείρησης με αντισταθμιστική καταβολή, που προβλέπεται από ειδικές διατάξεις σύμφωνα και με τον Κανονισμό 1370/2007/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2007 «για τις δημόσιες επιβατικές σιδηροδρομικές και οδικές μεταφορές και την κατάργηση των Κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΟΚ) αριθ. 1191/69 και (ΕΟΚ) αριθ. 1107/70» (ΕΕ L 315/9.12.2007).

3. Η τιμολογιακή πολιτική των σιδηροδρομικών επιχειρήσεων που εκτελούν επιβατικά δρομολόγια στο πλαίσιο σύμβασης παροχής Υποχρεώσεων Δημόσιας Υπηρεσίας καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υποδομών και Μεταφορών. Η απόφαση του πρώτου εδαφίου αναρτάται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών

και στην ιστοσελίδα της σιδηροδρομικής επιχείρησης, που εκτελεί επιβατικά δρομολόγια στο πλαίσιο σύμβασης παροχής Υποχρεώσεων Δημόσιας Υπηρεσίας.».

Άρθρο 53

Εκκαθάριση υποχρεώσεων συμβάσεως παροχής Υποχρέωσης Δημόσιας Υπηρεσίας στις επιβατικές σιδηροδρομικές μεταφορές - Τροποποίηση άρθρου 12 ν. 3891/2010

Στην παράγραφο 6.α. του άρθρου 12 του ν. 3891/2010 (Α' 188) προστίθεται τέταρτο εδάφιο και το άρθρο 12 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 12

Ανάθεση Υποχρεώσεων Δημόσιας Υπηρεσίας (ΥΔΥ)

1. Σε περίπτωση που δεν υποβάλλονται αιτήματα στον Διαχειριστή Υποδομής από σιδηροδρομικές επιχειρήσεις για τη διενέργεια επιβατικού δρομολογίου ή τα αιτήματα που έχουν υποβληθεί δεν ανταποκρίνονται στις ανάγκες περιφερειακής εξυπηρέτησης των επιβατικών σιδηροδρομικών μεταφορών, είναι δυνατή η σύναψη σύμβασης με την οποία ανατίθεται η εκτέλεση σιδηροδρομικού επιβατικού δρομολογίου ως Υποχρέωση Δημόσιας Υπηρεσίας (ΥΔΥ).
2. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υποδομών και Μεταφορών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως δύναται να εξειδικεύεται η διαδικασία διαγωνισμού, το περιεχόμενο, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, οι τεχνικοί και οικονομικοί όροι, ο τρόπος υπολογισμού της αντιστάθμισης και κάθε απαραίτητη λεπτομέρεια για τη σύναψη συμβάσεων ΥΔΥ στις επιβατικές σιδηροδρομικές μεταφορές.
3. Οι λογαριασμοί που αντιστοιχούν σε καθεμία από τις άνω υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας είναι ξεχωριστοί και τα αντίστοιχα στοιχεία του ισολογισμού κατανέμονται, σύμφωνα με τους παραδεδεγμένους λογιστικούς κανόνες. Οι δαπάνες που αντιστοιχούν σε καθεμία από τις ως άνω ΥΔΥ ισοσκελίζονται από τα έσοδα εκμετάλλευσης και από τις καταβολές δυνάμει της σύμβασης ΥΔΥ, χωρίς να είναι δυνατή η μεταφορά πόρων από ή προς άλλον τομέα της δραστηριότητας της σιδηροδρομικής επιχείρησης. Τα προαναφερόμενα στοιχεία ισολογισμού σχετικά με τις συμβάσεις ΥΔΥ μπορούν να εξειδικεύονται περαιτέρω με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υποδομών και Μεταφορών.
4. Για τους σκοπούς της πρώτης εφαρμογής των διατάξεων της παρ. 1 του παρόντος άρθρου, οι αρμόδιες υπηρεσίες προβαίνουν στην κατάλληλη προεργασία ώστε να καταστεί δυνατή η υπογραφή συμβάσεων ανάθεσης ΥΔΥ έως την 31.12.2010.
5. Το συνολικό ποσό αποζημιώσεων για ΥΔΥ στις επιβατικές σιδηροδρομικές μεταφορές δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των πενήντα εκατομμυρίων (50.000.000) ευρώ ετησίως για τα έτη 2011, 2012 και 2013 και προκαταβάλλεται ανά μήνα. Φόροι, εισφορές υπέρ τρίτων και κρατήσεις για οποιαδήποτε αιτία που σχετίζεται με την αποζημίωση του προηγούμενου εδαφίου, πλην του οικείου φόρου εισοδήματος, βαρύνουν το Ελληνικό Δημόσιο. Μετά τη χρονική περίοδο που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο, το επίπεδο του συνολικού ετήσιου

ποσού αποζημιώσεων για ΥΔΥ θα συμφωνεί πλήρως με την ελληνική και κοινοτική νομοθεσία για τις κρατικές ενισχύσεις και τον έλεγχο και εκτέλεση των δημοσιονομικών του Κράτους.

6.α. Η παροχή υπηρεσιών ΥΔΥ στις επιβατικές σιδηροδρομικές μεταφορές για τα έτη 2015 έως και 2020 ανατίθεται στην εταιρεία ΤΡΑΙΝΟΣΕ Α.Ε. Το συνολικό ποσό αποζημιώσεων της ΤΡΑΙΝΟΣΕ από το Δημόσιο για την εκτέλεση υπηρεσιών ΥΔΥ δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό των πενήντα εκατομμυρίων (50.000.000) ευρώ ετησίως για τα έτη 2015 έως 2020. Φόροι, εισφορές υπέρ τρίτων και κρατήσεις για οποιαδήποτε αιτία που σχετίζεται με την αποζημίωση του προηγούμενου εδαφίου, πλην του οικείου φόρου εισοδήματος, βαρύνουν το Ελληνικό Δημόσιο.

Εξαιρετικά για το τελευταίο τρίμηνο του έτους 2020, η αποζημίωση της από 17.12.2015 συμβάσεως παροχής Υποχρέωσης Δημόσιας Υπηρεσίας στις επιβατικές σιδηροδρομικές μεταφορές, μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της ΤΡΑΙΝΟΣΕ ΑΕ, εκκαθαρίζεται, με την επιφύλαξη των διατάξεων περί παραγραφής των σχετικών αξιώσεων, σε βάρος του εκτελούμενου προϋπολογισμού του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών επόμενου οικονομικού έτους, κατά παρέκκλιση του π.δ. 80/2016 (Α' 45) περί αναλήψεων υποχρεώσεων.

6.β. Εξαιρετικά για το έτος 2014, η παροχή υπηρεσιών ΥΔΥ από την ΤΡΑΙΝΟΣΕ, διενεργείται, σύμφωνα με τις προβλέψεις της, από 23.7.2012, υπογραφείσας σύμβασης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και ΤΡΑΙΝΟΣΕ για την παροχή υπηρεσιών ΥΔΥ τα έτη 2011-2013, η διάρκεια της οποίας παρατείνεται μέχρι τις 31.12.2014.

6.γ. Η παροχή υπηρεσιών ΥΔΥ από την ΤΡΑΙΝΟΣΕ για τα έτη 2016 έως και 2020, διενεργείται, σύμφωνα με τις προβλέψεις σύμβασης που υπογράφεται μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου εκπροσωπούμενου από τους Υπουργούς Οικονομικών και Υποδομών και Μεταφορών και της ΤΡΑΙΝΟΣΕ με την οποία ορίζεται μεταξύ άλλων το εύρος των παρεχόμενων υπηρεσιών, τα δρομολόγια που καλύπτονται από τη σύμβαση, η μεθοδολογία υπολογισμού της αποζημίωσης της ΤΡΑΙΝΟΣΕ, ο τρόπος παρακολούθησης της εκτέλεσης της σύμβασης, οι μηχανισμοί ελέγχου και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

6.δ. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται οι απαιτούμενοι όροι, προϋποθέσεις, διαδικασίες και ενέργειες των εμπλεκόμενων φορέων για την ανάπτυξη και λειτουργία κατάλληλου πληροφοριακού συστήματος παρακολούθησης εκτέλεσης της σύμβασης παροχής σιδηροδρομικών υπηρεσιών ΥΔΥ, οι διαδικασίες συλλογής δεδομένων, στοιχείων και πληροφοριών, οι μηχανισμοί ελέγχου, οι ρήτρες ορθής λειτουργίας και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

6.ε. Από 1.1.2021 η παροχή υπηρεσιών ΥΔΥ στις επιβατικές σιδηροδρομικές μεταφορές, ανατίθεται από το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 του Κανονισμού (ΕΚ) 1370/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2007 (L 315), όπως τροποποιήθηκε με τον Κανονισμό Ε.Κ.2338/16 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Δεκεμβρίου 2016 (L 354).

Παρατείνεται έως 31.12.2021 η διάρκεια ισχύος της από 17.12.2015 συμβάσεως ΥΔΥ. Η ισχύς της παρούσας αρχίζει από την 01.01.2021.

7. Κατά την εκτέλεση των συμβάσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας επιβατικών σιδηροδρομικών μεταφορών το Δημόσιο δύναται να επιτρέπει εκχώρηση απαιτήσεων των Παρόχων από τις συμβάσεις αυτές μέσω σύναψης ειδικότερων συμφωνιών μεταξύ των Παρόχων, ως εκχωρητών, και το Δημόσιο, τον ΟΣΕ Α.Ε. ή τη ΓΑΙΑΟΣΕ Α.Ε. ως εκδοχέων, για την εξόφληση οφειλών προς τους ανωτέρω φορείς, όπως μισθώματα από συμβάσεις μίσθωσης μονάδων τροχαίου υλικού ή αμοιβών για παροχή υπηρεσιών συντήρησης τροχαίου υλικού ή άλλων υπηρεσιών.».

Άρθρο 54

Λειτουργία Εκπαιδευτικών Κέντρων – Επικαιροποίηση συστήματος ελέγχου και κυρώσεων - Τροποποίηση άρθρων 23 και 29 του ν. 3911/2011 (Α' 12)

1. α) Η παρ. 8 του άρθρου 23 του ν. 3911/2011 (Α'12) τροποποιείται ως προς την αντικατάσταση του εφαρμοζόμενου νομοθετικού πλαισίου, β) στην παρ. 9 η φράση «στον διαχειριστή υποδομής και στη σιδηροδρομική επιχείρηση για την οποία εκπαιδεύονται» αντικαθίσταται από τη φράση «σε διαχειριστή υποδομής και σε σιδηροδρομική επιχείρηση» και το άρθρο 23 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 23

(Άρθρο 23 της Οδηγίας)

Εκπαίδευση

1. Η εκπαίδευση των μηχανοδηγών περιλαμβάνει:

(α) ένα μέρος το οποίο αφορά την άδεια και αντικατοπτρίζει γενικές επαγγελματικές γνώσεις, όπως περιγράφονται στο άρθρο 31 Παράρτημα ΙΙΙ και

(β) ένα μέρος το οποίο αφορά το πιστοποιητικό και αντικατοπτρίζει ειδικές επαγγελματικές γνώσεις, όπως περιγράφονται στο άρθρο 31 Παραρτήματα ΙV και V.

2. Η εκπαιδευτική μέθοδος πρέπει να πληροί τα κριτήρια του Παραρτήματος ΙΙ του άρθρου 31.

3. Οι αναλυτικοί στόχοι της εκπαίδευσης καθορίζονται στο άρθρο 31 Παράρτημα ΙΙΙ όσον αφορά την άδεια και στο άρθρο 31 Παραρτήματα ΙV και V όσον αφορά το πιστοποιητικό. Οι αναλυτικοί αυτοί στόχοι της εκπαίδευσης μπορούν να συμπληρώνονται:

α) είτε με τις σχετικές ΤΠΔ που θεσπίζονται σύμφωνα με την Οδηγία 96/48/ΕΚ του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 1996, σχετικά με τη διαλειτουργικότητα του διευρωπαϊκού σιδηροδρομικού συστήματος μεγάλης ταχύτητας (ΕΕ L 235 της 17.9.1996, σ. 6) ή την Οδηγία 2001/16/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Μαρτίου 2001, σχετικά με τη διαλειτουργικότητα του συμβατικού διευρωπαϊκού σιδηροδρομικού συστήματος (ΕΕ L 110 της 20.4.2001, σ. 1),

β) είτε με τα κριτήρια τα οποία προτείνει ο Οργανισμός βάσει του άρθρου 17 του κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 881/2004.

4. Τα εκπαιδευτικά κέντρα οφείλουν να μεριμνούν ώστε οι υποψήφιοι μηχανοδηγοί να έχουν ισότιμη και αμερόληπτη πρόσβαση στην εκπαίδευση που απαιτείται για να εκπληρώσουν τους όρους απόκτησης της αδείας και του πιστοποιητικού. Οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και διαχειριστές υποδομής οφείλουν να παρέχουν ισότιμη και αμερόληπτη συνδρομή στα εκπαιδευτικά κέντρα όπου τούτο είναι απαραίτητο για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

5. Τα καθήκοντα εκπαίδευσης που αφορούν τις γενικές επαγγελματικές γνώσεις, όπως προβλέπει το άρθρο 11 παράγραφος 4, τις γλωσσικές γνώσεις όπως προβλέπει το άρθρο 12 και τις επαγγελματικές γνώσεις σχετικά με το τροχαίο υλικό, όπως προβλέπει το άρθρο 13 παράγραφος 1, εκτελούνται από πρόσωπα ή οργανισμούς αναγνωρισμένους από την Αρχή σύμφωνα με το άρθρο 20.

6. Τα καθήκοντα εκπαίδευσης που αφορούν τη γνώση της υποδομής όπως προβλέπει το άρθρο 13 παράγραφος 2, συμπεριλαμβανομένων των γνώσεων της διαδρομής και των κανόνων και των διαδικασιών λειτουργίας, εκτελούνται από πρόσωπα ή οργανισμούς αναγνωρισμένους από την Αρχή. Οι διαχειριστές υποδομής μεριμνούν για την υλοποίηση της παρούσας παραγράφου ως προς την οικεία υποδομή, το αργότερο εντός εξαμήνου από τον καθορισμό των κριτηρίων για την αναγνώριση σύμφωνα με την παράγραφο 13.

7. Με την επιφύλαξη του δευτέρου εδαφίου της παρούσας παραγράφου, με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων και Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται τα επαγγελματικά δικαιώματα των κατόχων άδειας μηχανοδηγού. Όσον αφορά τις άδειες, το γενικό σύστημα αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων του π.δ. 38/2010 (ΦΕΚ 78 Α') εξακολουθεί να ισχύει για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων των μηχανοδηγών, οι οποίοι είναι πολίτες κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι οποίοι έχουν αποκτήσει το πιστοποιητικό εκπαίδευσής τους σε τρίτη, εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, χώρα.

8. Κάθε σιδηροδρομική επιχείρηση και διαχειριστής υποδομής οφείλει να δημιουργήσει, ως μέρος του οικείου συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας, διαδικασία επιμόρφωσης για να διατηρείται η επάρκεια του προσωπικού, σύμφωνα με την περίπτωση στ' της παρ. 3 του άρθρου 61 του ν.4632/2019 (Α'159).

9. Η εκπαίδευση των υποψήφιων μηχανοδηγών για το μέρος που αφορά στην άδεια κατά το στοιχείο α' της παρ. 1, παρέχεται από τα εκπαιδευτικά κέντρα κατά τα ειδικότερα οριζόμενα παρακάτω, με την επιφύλαξη και των λοιπών διατάξεων του παρόντος άρθρου:

α) Η διάρκεια της εκπαίδευσης ορίζεται σε δύο (2) ημερολογιακά τετράμηνα και πρόσβαση σε αυτήν έχουν απόφοιτοι κατ' ελάχιστο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή ισοδύναμης.

β) Η ανωτέρω εκπαίδευση είναι θεωρητική μετά το πέρας της οποίας ακολουθεί, υπό την ευθύνη του εκπαιδευτικού κέντρου, πρακτική άσκηση των εκπαιδευομένων συνολικής διάρκειας τεσσάρων (4) μηνών σε διαχειριστή υποδομής και σε σιδηροδρομική επιχείρηση. Η ανωτέρω πρακτική άσκηση δύναται να πραγματοποιηθεί παράλληλα με τη θεωρητική εκπαίδευση. Η πρακτική άσκηση πρέπει να πραγματοποιείται κατά τα 2/3 αυτής σε αμαξοστοιχίες που εκτελούν τακτικά δρομολόγια με υποχρεωτική παρουσία μηχανοδηγού

εν ενεργεία κατ' αρχάς και αργότερα με πιστοποιημένο εκπαιδευτή. Στην περίπτωση που κατά την εκπαίδευση χρησιμοποιηθούν προσομοιωτές ή/και εξειδικευμένες τρισδιάστατες μαγνητοσκοπήσεις διαδρομών, σύμφωνα με το Παράρτημα II, η εκπαίδευση επί τακτικών δρομολογίων δύναται να περιοριστεί στα 3/5 της πρακτικής άσκησης και να γίνεται εκ παραλλήλου με σύγχρονα συστήματα προσομοιωτών ή/και εξειδικευμένων τρισδιάστατων μαγνητοσκοπήσεων διαδρομών.

γ) Το εκπαιδευτικό κέντρο συντάσσει οδηγό σπουδών τον οποίο υποβάλλει προς έγκριση στην Αρχή.

10. Η εκπαίδευση των μηχανοδηγών για το μέρος που αφορά το Πιστοποιητικό κατά την περίπτωση β' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου παρέχεται από τα εκπαιδευτικά κέντρα κατά τα ειδικότερα οριζόμενα παρακάτω, με την επιφύλαξη και των λοιπών διατάξεων του παρόντος άρθρου:

α) Τα εκπαιδευτικά κέντρα εκπονούν τα σχετικά προγράμματα κατάρτισης. Η διδακτέα ύλη, τα προγράμματα κατάρτισης και η διάρκεια αυτών υποβάλλεται προς έγκριση στην Αρχή.

β) Τα προγράμματα κατάρτισης υποχρεωτικά περιλαμβάνουν θεωρητική και πρακτική εκπαίδευση.

Στις περιπτώσεις όπου το αντικείμενο κατάρτισης συνδέεται με κάποιο πιστοποιημένο από το Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. επαγγελματικό περίγραμμα, ενδείκνυται η ανάπτυξη του προγράμματος τόσο ως προς τις θεματικές ενότητες όσο και τις απαιτούμενες γνώσεις, δεξιότητες, ικανότητες με βάση το πιστοποιημένο επαγγελματικό περίγραμμα, καθώς και η αξιολόγηση αυτών.

Η πρακτική εκπαίδευση των προγραμμάτων αυτών είναι υποχρεωτική, διάρκειας τουλάχιστον δύο (2) μηνών. Ειδικότερα η πρακτική εκπαίδευση του προγράμματος κατάρτισης που αφορά στην υποδομή περιλαμβάνει οδήγηση του κάθε τύπου τροχαίου υλικού, όπως αυτό αναγράφεται στο πιστοποιητικό, επί της σιδηροδρομικής υποδομής που θα εργαστεί ο μηχανοδηγός.

11. Τα προγράμματα κατάρτισης που αφορούν στα Παραρτήματα III, IV και V του άρθρου 31 είναι διακριτά μεταξύ τους.

12. Στην εκπαιδευτική διαδικασία είναι υποχρεωτικό να γίνεται εκπαίδευση από το εξειδικευμένο προσωπικό του διαχειριστή υποδομής για το γενικό κανονισμό κίνησης, τον κανονισμό σημάτων και τις διαδικασίες ασφαλείας, όπως περιγράφονται από τις εγκυκλίους του διαχειριστή υποδομής.

13. Με απόφαση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων, Υποδομών και Μεταφορών και τυχόν συναρμόδιων Υπουργών καθορίζονται ειδικότερα τα προβλεπόμενα από το άρθρο 20 κριτήρια βάσει των οποίων θα γίνεται η αναγνώριση των εκπαιδευτικών κέντρων, η διαδικασία και οι προϋποθέσεις αναγνώρισης, τα δικαιολογητικά που υποβάλλονται και κάθε σχετικό θέμα.»

2. Στην παρ. 5 του άρθρου 29 του ν. 3911/2011 (Α' 12) προστίθεται περ. ι), συμπληρώνεται το στοιχείο (ii) της ίδιας παραγράφου με την προσθήκη της περ. ι), και η παρ. 5 διαμορφώνεται ως εξής:

«5. Η Αρχή είναι αρμόδια για τη διενέργεια έρευνας σχετικά με την τήρηση των διατάξεων του παρόντος νόμου από τους μηχανοδηγούς, τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, τους διαχειριστές υποδομής, τους εξεταστές και τα εκπαιδευτικά κέντρα.

Εάν διαπιστωθεί κατά τους ελέγχους ότι:

α) δεν τηρήθηκε η σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 23 υποχρέωση διαχειριστή υποδομής,

β) δεν τηρούνται τα κριτήρια με τα οποία έγινε η αναγνώριση εκπαιδευτικού κέντρου σύμφωνα με το άρθρο 23,

γ) δεν τηρείται η διάρκεια εκπαίδευσης σύμφωνα με το άρθρο 23,

δ) δεν τηρούνται τα κριτήρια για τους εξεταστές σύμφωνα με το άρθρο 25,

ε) δεν τηρούνται οι περιοδικές ιατρικές εξετάσεις και δοκιμασίες σύμφωνα με το άρθρο 16,

στ) δεν έχει ενημερωθεί η Αρχή για παύση εργασίας μηχανοδηγού σύμφωνα με το άρθρο 17,

ζ) δεν τηρείται η διαδικασία παρακολούθησης μηχανοδηγών σύμφωνα με το άρθρο 18,

η) δεν τηρείται η διαδικασία έκδοσης πιστοποιητικών σύμφωνα με το άρθρο 15,

θ) δεν τηρείται μητρώο των πιστοποιητικών σύμφωνα με το άρθρο 22,

ι) δεν τηρήθηκε η σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 23 υποχρέωση των σιδηροδρομικών επιχειρήσεων και του διαχειριστή υποδομής,

συντάσσεται έκθεση και δύναται, με ειδικά αιτιολογημένη απόφασή της, η Αρχή να επιβάλει στη σιδηροδρομική επιχείρηση ή στον διαχειριστή υποδομής τις παρακάτω κυρώσεις:

(i) σύσταση για συμμόρφωση προς τις συγκεκριμένες διατάξεις της νομοθεσίας με προειδοποίηση επιβολής κυρώσεων σε περίπτωση υποτροπής και

(ii) σε περίπτωση υποτροπής, πρόστιμο δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ για την περίπτωση στ', τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ για την περίπτωση γ', πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ για τις περιπτώσεις β', δ' και ζ', εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ για τις περιπτώσεις ε', η' θ' και ι' και εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ για την περίπτωση α' .»

Άρθρο 55

Ακατάσχετο της χρηματοδότησης του διαχειριστή υποδομής – Τροποποίηση παρ. 5 άρθρου 8 ν. 4408/2016

Στην παρ. 5 του άρθρου 8 του ν. 4408/2016 (Α' 135) προστίθεται τέταρτο εδάφιο και το άρθρο διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 8

Χρηματοδότηση του διαχειριστή υποδομής (Άρθρο 8 της Οδηγίας 2012/34/ΕΕ)

1. Το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών αναπτύσσει την εθνική σιδηροδρομική υποδομή, λαμβάνοντας υπόψη, όπου απαιτείται, τις συνολικές ανάγκες της Ένωσης συμπεριλαμβανομένης της ανάγκης συνεργασίας με γειτονικές τρίτες χώρες. Προς τον σκοπό αυτόν, με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών εγκρίνεται, κατόπιν διαβουλεύσεων με τα ενδιαφερόμενα μέρη, ενδεικτική στρατηγική ανάπτυξης της σιδηροδρομικής υποδομής με στόχο την ικανοποίηση των μελλοντικών αναγκών κινητικότητας όσον αφορά τη συντήρηση, ανανέωση και ανάπτυξη της υποδομής με βάση βιώσιμη χρηματοδότηση των σιδηροδρομικών δικτύων. Η εν λόγω στρατηγική καλύπτει περίοδο τουλάχιστον πέντε (5) ετών, είναι ανανεώσιμη και αναρτάται στον διαδικτυακό τόπο του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.

2. Στα πλαίσια των άρθρων 93, 107 και 108 ΣΛΕΕ, με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υποδομών και Μεταφορών, μπορεί επίσης να χορηγείται στον διαχειριστή υποδομής χρηματοδότηση επαρκής σε σχέση με τα καθήκοντά του, σύμφωνα με την περίπτωση 2 του άρθρου 3, τις διαστάσεις της υποδομής και τις χρηματοπιστωτικές ανάγκες, ιδίως για την κάλυψη νέων επενδύσεων. Με όμοια απόφαση μπορεί να χρηματοδοτούνται αυτές οι επενδύσεις με μέσα διαφορετικά της άμεσης κρατικής χρηματοδότησης. Εν πάση περιπτώσει, οι Υπουργοί Οικονομικών και Υποδομών και Μεταφορών συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις που εμφαίνονται στην παρ. 4.

3. Στο πλαίσιο της γενικής πολιτικής που καθορίζεται από τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών και λαμβάνοντας υπόψη τη στρατηγική που αναφέρεται στην παρ. 1 και τη χρηματοδότηση από τους Υπουργούς Οικονομικών και Υποδομών και Μεταφορών που αναφέρεται στην παρ. 2, ο διαχειριστής της υποδομής καταρτίζει επιχειρησιακό σχέδιο, το οποίο περιλαμβάνει επενδυτικά και χρηματοδοτικά προγράμματα. Το σχέδιο καταρτίζεται έτσι ώστε να διασφαλίζεται η βέλτιστη και αποτελεσματική χρήση, διάθεση και ανάπτυξη της υποδομής, και, παράλληλα, να διασφαλίζεται χρηματοοικονομική ισορροπία και να παρέχονται μέσα για την επίτευξη αυτών των στόχων. Ο διαχειριστής υποδομής εξασφαλίζει ότι οι γνωστοί αιτούντες και κατόπιν αιτήσεώς τους, οι εν δυνάμει αιτούντες έχουν πρόσβαση στις σχετικές πληροφορίες και δυνατότητα να εκφράζουν την άποψή τους σχετικά με το περιεχόμενο του επιχειρησιακού σχεδίου όσον αφορά τους όρους πρόσβασης και χρήσης, τη φύση, την παροχή και την ανάπτυξη της υποδομής πριν από την έγκρισή του από τον διαχειριστή υποδομής. Ο ρυθμιστικός φορέας του άρθρου 55, κατά την κατάρτιση του επιχειρησιακού (business) σχεδίου (plan) του διαχειριστή υποδομής, έχει τις αρμοδιότητες της παρ. 3 του άρθρου 56.

4. Υπό κανονικές επιχειρηματικές συνθήκες, και για εύλογο χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει περίοδο πέντε (5) ετών, ο λογαριασμός κερδών και ζημιών του διαχειριστή υποδομής ισοσκελίζει τουλάχιστον τα έσοδα από τα τέλη υποδομής, τα πλεονάσματα από άλλες εμπορικές δραστηριότητες, τα μη επιστρεπτέα έσοδα από ιδιωτικές πηγές και την κρατική χρηματοδότηση, αφενός, συμπεριλαμβανομένων των προκαταβολών από το Υπουργείο Οικονομικών, ενδεχομένως, και των δαπανών υποδομής, αφετέρου.

Με την επιφύλαξη του ενδεχόμενου μακροπρόθεσμου στόχου κάλυψης, από τον χρήστη, του κόστους υποδομής όλων των τρόπων μεταφοράς, βάσει δικαίου και αμερόληπτου

ανταγωνισμού μεταξύ τρόπων μεταφοράς, όταν οι σιδηροδρομικές μεταφορές είναι σε θέση να ανταγωνίζονται άλλους τρόπους μεταφοράς, εντός του πλαισίου χρέωσης που προβλέπεται στα άρθρα 31 και 32, οι Υπουργοί Οικονομικών και Υποδομών και Μεταφορών, μπορούν να ζητήσουν από τον διαχειριστή υποδομής να ισοσκελίζει τους λογαριασμούς του χωρίς κρατική χρηματοδότηση.

5. Η αναφερόμενη στο πρώτο εδάφιο της παρ. 4 κρατική χρηματοδότηση προκαταβάλλεται ανά μήνα στον διαχειριστή υποδομής. Για τον προσδιορισμό της λαμβάνεται υπόψη το εγκεκριμένο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 3429/2005 (Α' 314), επιχειρησιακό σχέδιο του διαχειριστή υποδομής. Η κρατική χρηματοδότηση είναι ακατάσχετη έως ποσοστού εβδομήντα τοις εκατό (70%) στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε αντίθετης γενικής ή ειδικής διάταξης, για οφειλές αυτού και μη δεκτική συμψηφισμού για το ως άνω ποσοστό με οφειλές του εν λόγω διαχειριστή υποδομής προς το Δημόσιο ή ασφαλιστικά ταμεία ή λοιπούς οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης. Ειδικά για το έτος 2021, η προαναφερόμενη κρατική χρηματοδότηση του διαχειριστή υποδομής είναι ακατάσχετη για χρονικό διάστημα έως 31.12.2021 στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε αντίθετης γενικής ή ειδικής διάταξης, και δεν συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη του εν λόγω διαχειριστή υποδομής στη φορολογική Διοίκηση και το Δημόσιο εν γένει, τους δήμους και τα νομικά τους πρόσωπα, τις περιφέρειες, τα ασφαλιστικά ταμεία ή τα πιστωτικά ιδρύματα,, αποδίδεται σε αυτόν είτε ως προκαταβολή της παρ. δ του άρθρου 114, του ν. 4270/2014 (Α' 143) είτε μέσω χρηματικού εντάλματος του εποπτεύοντος Υπουργείου, και για τη λήψη αυτής δεν απαιτείται η έκδοση και προσκόμιση ασφαλιστικής και φορολογικής ενημερότητας.

6. Η δυνατότητα επιχορήγησης του διαχειριστή υποδομής μέσω του Τακτικού Προϋπολογισμού του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, συνεχίζει να υφίσταται έως την υπογραφή της Σύμβασης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και του διαχειριστή της εθνικής σιδηροδρομικής υποδομής.»

Άρθρο 56

Ανάπτυξη και βελτίωση της ασφάλειας των σιδηροδρόμων. – Τροποποίηση άρθρου 56 Κεφαλαίου Β' ν.4632/2019

1. Στο τέλος της υποπερ. αα) της περ. δ) της παρ. 1 του άρθρου 56 του Κεφαλαίου Β' του ν.4632/2019 (Α'159) προστίθεται η φράση «κατά περίπτωση σε συνεργασία μεταξύ τους» και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

« 1. Με σκοπό την ανάπτυξη και βελτίωση της ασφάλειας των σιδηροδρόμων, η Ρυθμιστική Αρχή Σιδηροδρόμων:

α) διασφαλίζει τη συνολική διατήρηση της σιδηροδρομικής ασφάλειας και, στο μέτρο του δυνατού, τη συνεχή βελτίωσή της, λαμβάνοντας υπόψη την εξέλιξη του δικαίου της Ένωσης και των διεθνών κανόνων, καθώς και την τεχνική και επιστημονική πρόοδο, και δίδοντας προτεραιότητα στην πρόληψη των ατυχημάτων,

β) διασφαλίζει την επιβολή όλων των εφαρμοστέων διατάξεων με ανοικτό και αμερόληπτο τρόπο, για την προαγωγή της ανάπτυξης ενός ενιαίου ευρωπαϊκού συστήματος σιδηροδρομικών μεταφορών,

γ) διασφαλίζει ότι τα μέτρα ανάπτυξης και βελτίωσης της σιδηροδρομικής ασφάλειας λαμβάνουν υπόψη την ανάγκη συστηματικής προσέγγισης,

δ) διασφαλίζει ότι την ευθύνη για την ασφαλή λειτουργία του σιδηροδρομικού συστήματος και τον έλεγχο των σχετικών κινδύνων αναλαμβάνουν ο διαχειριστής υποδομής και οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, καθένας για το τμήμα του συστήματος που εμπίπτει στην αρμοδιότητά του, επιβάλλοντάς τους την υποχρέωση:

αα) να εφαρμόζουν τα αναγκαία μέτρα για τον έλεγχο των κινδύνων τα οποία προβλέπονται στην περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 58, κατά περίπτωση σε συνεργασία μεταξύ τους·

ββ) να εφαρμόζουν τους ενωσιακούς και τους εθνικούς κανόνες,

γγ) να καταρτίζουν συστήματα διαχείρισης της ασφάλειας σύμφωνα με τον παρόντα νόμο,

ε) με επιφύλαξη των διατάξεων για την αστική ευθύνη, διασφαλίζει ότι ο διαχειριστής υποδομής και κάθε σιδηροδρομική επιχείρηση αναλαμβάνει την ευθύνη για το τμήμα του συστήματος που εμπίπτει στην αρμοδιότητά του και για την ασφαλή λειτουργία του, συμπεριλαμβανομένων της προμήθειας υλικού και της ανάθεσης υπηρεσιών έναντι των χρηστών, των πελατών, των οικείων εργαζομένων και άλλων παραγόντων που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου,

στ) καταρτίζει και δημοσιεύει ετήσια σχέδια ασφάλειας, στα οποία περιγράφονται τα προβλεπόμενα μέτρα για την επίτευξη των ΚΣΑ, και

ζ) υποστηρίζει, όπου απαιτείται, το έργο του Οργανισμού όσον αφορά στην παρακολούθηση της ανάπτυξης της ασφάλειας των σιδηροδρόμων σε ενωσιακό επίπεδο.»

2. Στο τέλος της περ. γ) της παρ. 11 του Παραρτήματος ΙΙΙ του άρθρου 81 του ν. 4632/2019 (Α'159) η φράση «η οποία περιλαμβάνει ενδεχομένως περιορισμούς χρήσης» αντικαθίσταται με τη φράση «συμπεριλαμβανομένων πιθανών περιορισμών χρήσης» και η παρ. 11 διαμορφώνεται ως εξής:

«11. Δραστηριότητες ελέγχου— δομημένη προσέγγιση που εξασφαλίζει:

α) την απόσυρση των οχημάτων από τη λειτουργία για προγραμματισμένη συντήρηση, συντήρηση βάσει της κατάστασης ή διορθωτική συντήρηση σε εύθετο χρόνο ή οσάκις διαπιστώνονται ελαττώματα ή άλλες ανάγκες,

β) τα αναγκαία μέτρα ελέγχου της ποιότητας,

γ) την εκτέλεση των καθηκόντων συντήρησης σύμφωνα με τις εντολές συντήρησης και την έκδοση της ειδοποίησης επαναφοράς σε λειτουργία, συμπεριλαμβανομένων πιθανών περιορισμών χρήσης,

δ) ότι περιπτώσεις μη συμμόρφωσης κατά την εφαρμογή του συστήματος διαχείρισης που ενδέχεται να οδηγήσουν σε ατυχήματα, περιστατικά, αποσοβηθέντα ατυχήματα ή άλλα επικίνδυνα περιστατικά αναφέρονται, διερευνώνται και αναλύονται και ότι λαμβάνονται τα απαραίτητα προληπτικά μέτρα σύμφωνα με την κοινή μέθοδο ασφάλειας για την παρακολούθηση που προβλέπεται στην περ. γ της παρ. 1 του άρθρου 58,

ε) περιοδική διαδικασία εσωτερικού ελέγχου και παρακολούθησης σύμφωνα με την κοινή μέθοδο ασφάλειας για την παρακολούθηση που προβλέπεται στην περ. γ της παρ. 1 του άρθρου 58.».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄

ΟΔΙΚΕΣ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

Άρθρο 57

Συνέχιση λειτουργίας των Ιδιότυπων Μεταφορικών Εταιρειών (ΙΜΕ) – Τροποποίηση άρθρου 2 ν. 3887/2010 (Α' 174)

Η περ. γ της παρ. 7 του άρθρου 2 του ν. 3887/2010 τροποποιείται ως προς το ανώτατο χρονικό διάστημα κατά το οποίο μπορούν να λειτουργούν οι Ιδιότυπες Μεταφορικές Εταιρείες και η παρ. 7 διαμορφώνεται ως εξής:

«7. Μεταφορικές επιχειρήσεις συνιστούν:

α. Οι εμπορικές εταιρίες οποιασδήποτε νομικής μορφής, οι οποίες έχουν νομική προσωπικότητα και οι οποίες πληρούν τα κριτήρια πρόσβασης στο επάγγελμα του οδικού μεταφορέα όπως καθορίζονται στο π.δ. 346/2001 και στον Κανονισμό 1071/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (L 300).

β. Τα φυσικά πρόσωπα που πληρούν τα κριτήρια πρόσβασης στο επάγγελμα του οδικού μεταφορέα όπως καθορίζονται στο π.δ. 346/2001 και στον Κανονισμό 1071/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (L 300).

γ. Οι μεταφορικές επιχειρήσεις άλλης μορφής, που δεν υπάγονται στις περιπτώσεις α' και β', οι οποίες ήδη λειτουργούν κατά την έναρξη ισχύος του νόμου και οι οποίες μπορούν να λειτουργούν με αυτή τη μορφή για χρονικό διάστημα δώδεκα (12) ετών από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου της παραγράφου 1 του άρθρου 14.».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΕΠΟΠΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Άρθρο 58

Παράταση ισχύος κανονιστικών όρων συλλογικών συμβάσεων εργασίας και διαιτητικών αποφάσεων

Παρατείνεται έως και την 31η Δεκεμβρίου 2021 η ισχύς των κανονιστικών όρων των Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας για τους Φορείς του Υπουργείου Μεταφορών και Υποδομών, και συγκεκριμένα τις Οδικές Συγκοινωνίες ΑΕ (ΟΣΥ ΑΕ), τις Σταθερές Συγκοινωνίες ΑΕ (ΣΤΑΣΥ ΑΕ), τον Οργανισμό Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών ΑΕ (ΟΑΣΑ ΑΕ), και τον Οργανισμό Σιδηροδρόμων Ελλάδος, των οποίων η τρίμηνη παράταση ισχύος, σύμφωνα με το άρθρο 9 του ν. 1876/1990 (Α' 27), έληξε από την 29η Φεβρουαρίου 2020 έως και την 30η Απριλίου 2020 και στη συνέχεια παρατάθηκε μέχρι τις 30 Ιουνίου 2020 δυνάμει του δέκατου πέμπτου άρθρου της από 1.5.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Περαιτέρω μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και την επάνοδο στην κοινωνική και οικονομική κανονικότητα» (Α' 90), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 2 του Ν.4690/2020 (ΦΕΚ Α'104).

Άρθρο 59

Θέματα συμβάσεων προμηθειών Οργανισμού Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών Α.Ε.

Εφόσον εξακολουθεί να υφίσταται κίνδυνος διάδοσης του κορωνοϊού COVID-19 και προς αποφυγή συνωστισμού και συμφόρησης σε χώρους μαζικής συγκέντρωσης πληθυσμού, όπως οι σταθμοί των μέσων σταθερής τροχιάς, καθώς και για την ασφαλέστερη μετακίνηση του επιβατικού κοινού και πάντως μέχρι την 31/3/2022, ο Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών Α.Ε., δύναται, κατά παρέκκλιση των διατάξεων περί δημοσίων συμβάσεων του ν. 4412/2016 (Α' 147), να προβαίνει στην ανάθεση συμβάσεων με προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση κατά το άρθρο 269 του ν. 4412/2016, όταν η εκτιμώμενη αξία κάθε σύμβασης, εκτός ΦΠΑ, είναι κατώτερη των ορίων που καθορίζονται με το άρθρο 235 του ίδιου νόμου, με σκοπό την προμήθεια, την εγκατάσταση, τη θέση σε λειτουργία, συντήρηση και υποστήριξη εξοπλισμού για το αυτόματο σύστημα συλλογής κομίστρου προκειμένου να εξυπηρετηθεί η υγειονομικά ασφαλής λειτουργία των γραμμών των μέσων σταθερής τροχιάς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η'

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Ε'

Άρθρο 60

Μεταβατικές Διατάξεις Μέρους Ε'

Εντός έξι (6) μηνών, από την έναρξη ισχύος του παρόντος, εκδίδονται οι αποφάσεις της παρ. 1 του άρθρου 103 του ν. 4070/2012 (Α' 82) των οικείων Περιφερειαρχών για τις Περιφέρειες που σύμφωνα με το άρθρο 45 του παρόντος διαθέτουν περισσότερες από μία Διευθύνσεις Μεταφορών και Επικοινωνιών. Έως την έκδοση αυτών, οι υποθέσεις που εκκρεμούν σε

Πειθαρχικό Συμβούλιο που έχει συσταθεί, δυνάμει του προϊσχύοντος θεσμικού πλαισίου, στην έδρα της Περιφέρειας εξακολουθούν να εκδικάζονται από αυτό.

Άρθρο 61

Καταργούμενες διατάξεις Μέρους Ε'

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται:
  - α. το τρίτο, τέταρτο και πέμπτο εδάφιο εδάφιο της περ. δ' της παρ. 8 του άρθρου 20 του ν. 3185/2003 (Α' 229) περί του ορίου ηλικίας των οδηγών επιβατηγών δημόσιας χρήσης αυτοκινήτων, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4530/2018 (Α' 59).
  - β. Η παρ. 2 του άρθρου 36 του ν. 4530/2018 (Α' 59) περί έκδοσης κανονιστικής πράξης για την παράταση ενιαίου ορίου ηλικίας οδηγών λεωφορείων.
  - γ. Η παρ. 6 του άρθρου 75 του ν. 4199/2013 (Α' 216), σχετικά με τις λοιπές αρμοδιότητες της Ρυθμιστικής Αρχής Επιβατικών Μεταφορών (Ρ.Α.Ε.Μ.).
  - δ. Το άρθρο 7 του Ν.Δ. 1061/1971 (Α' 270) περί μεταβίβασης αυτοκινήτων δημόσιας χρήσης και το άρθρο 19 του Ν. 3109/2003 (Α' 38) περί της ρύθμισης θεμάτων επιβατηγών δημόσιας χρήσης αυτοκινήτων.
  - ε. Η παρ. 3 του άρθρου 18 του ν. 1903/1990 (Α' 142) περί της πολλαπλής μίσθωσης με κόμιστρο με Ε.Δ.Χ. αυτοκίνητο.

ΜΕΡΟΣ ΣΤ'

ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 62

Έναρξη ισχύος

1. Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
2. Η ισχύς του Μέρους Γ' αρχίζει δεκαοκτώ (18) μήνες από τη δημοσίευσή του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.